

REGNUM EUCHARISTICUM

Athanasius Schneider püspök első látogatása Magyarországon

Előadások, homília, exkluzív interjú

Jövőgyetem könyvek

REGNUM EUCHARISTICUM

Athanasius Schneider püspök első látogatása Magyarországon

Előadások, homília, exkluzív interjú

REGNUM EUCHARISTICUM
Athanasius Schneider püspök első látogatása
Magyarországon

Előadások, homília, exkluzív interjú

REGNUM EUCHARISTICUM

©Athanasius Schneider, Fülep Dániel

ISBN 978 615 80263 6 9

Fordította:
Sallai Gábor

2016

A Jövőegyetem könyvek sorozatot szerkeszti:
Kertész-Bakos Ferenc
ISSN 2416-0482

A Jövőegyetem könyvek sorozatot kiadja:
John Henry Newman Oktatási Központ Kft.

8330 Sümeg, Kossuth Lajos u. 2.

Felelős kiadó: Fülep Dániel

Nyomdai munkálatok:
Budapesti Gépészeti Szakképzési Centrum
Szily Kálmán Műszaki Szakközépiskolája,
Szakiskolája és Kollégiuma

Felelős vezető:
Fábián Zoltán tagintézmény-vezető

Nyomdai előkészítő:
Pányi Norbert

Jövőegyetem könyvek

A szövegek a forrás pontos megjelölésével szabadon másolhatók,
terjeszthetők és felhasználhatók.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	7
„Kezdetben nem így volt” (Mt 19,8).....	17
A katolikus hit és a vértanúság	27
A szentáldozás és az Egyház megújulása	37
A keresztény élet és az üldöztetés.....	47
Exkluzív interjú.....	51

Introduction.....	77
“From the beginning it was not so” (Mt 19:8).....	87
Catholic faith and martyrdom.....	97
The Holy Communion and the Renewal of the Church	107
Christian life and persecution.....	117
Exclusive interview	121

Bevezető

„Aki szeret engem, az megtartja tanításomat, s Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk és benne fogunk lakni. Aki nem szeret, az nem tartja meg tanításomat. A tanítás, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki engem küldött” (Jn 14,23–24).

Athanasius Schneider püspök atyával 2011-ben váltottam először levelet. Megtisztelő válaszában akkor azt írta nekem, hogy az Egyház és az istentisztelet igazi reformjához szükségképpen hosszú út és sok szenvedés vezet. Nekünk azonban bátran és bizalommal kell fogadnunk ezeket a szenvedéseket. Az Egyház elsősorban a szenvedés által nyer megújulást, és nem annyira a cselekvések révén.¹

Az Egyház mai krízisét látva azt hiszem, hogy a püspök atya szavai ma is teljes mértékben helytállóak és irányadóak. Égető szükségünk van a bátorság (*fortitudo*) sarkalatos erényére, mellyel a hitet és az üdvösséget fenyegető rosszal és minden veszéllyel szemben is helyt tudunk állni, egészen a vértanúságig. Továbbá kell, hogy legyen bennünk bizalom (*fides*, *fidelitas*), vagyis nyitottság Isten irgalmára, amely a keresztény reménységünk alapja. El kell fogadnunk, hogy az Úr kész és tud is rajtunk segíteni, és megad mindent, ami az örök üdvösség elnyeréséhez szükséges. Csak így vagyunk képesek elviselni a szenvedést (*passio*), a rossz megtapasztalásából adódó lelki és testi fájdalmat, és hathatósan kiáltani segítségért Isten felé. Türelemmel és állhatatossággal kell viselnünk minden lemondást, áldozatot és erőfeszítést, amit a lélek javaiért vállalhatunk a bűnre hajló természetünkkel, az e világ csábításaival és a kísértésekkel vívott küzdelemben. Így juthatunk igazi megtérésre (*conversio*), amely a katolikus Egyház megújulásának mindenkori hajtóereje.

Athanasius Schneider püspök atya katolikus hite, tanítása és példája sokakat vezet a megtérés útjára. Az Oltáriszentségről és a méltó szentáldozásról szóló *Dominus est* [Az Úr az] és a *Corpus Christi* [Krisztus Teste] című könyvek által világhírűvé vált apostolutód tanítása – a Szent István

¹ „The true reform of the Church, as well of the Divine worship, needs a long way and some suffering. But we should accept these sufferings with courage and confidence. The Church will be renewed in the first place by the passion and not so much by actions.”

Társulat és a Stella Maris Alapítvány jóvoltából – korábban magyar földön is nagy érdeklődésre talált.

A püspök atya kiváló segítséget nyújt a katolikus hit és világnézet szerint való helyes gondolkodás és magatartás kialakításában. Tanítása a leglényegesebbre irányítja rá a figyelmet: Jézus Krisztus valóságos szentségi jelenlétére, és az imádás mindent megelőző szent kötelességére. Prédikációi, előadásai rávilágítanak arra, hogy a hiteles katolikus keresztény élet legapróbb mozzanata is a Szentséghez való helyes viszonyulásból meríti minden erejét. A püspök atyát hallgatva megérthetjük, hogy sem az Egyházban, sem a világban nincsen olyan ügyes-bajos kérdés, amire nem remélhetnénk választ és megoldást az Eucharisztikus Krisztustól. De nagyobb öröm sincsen annál a földön, mint a Megváltóval való szentségi találkozás. Az Eucharisztia a Krisztustól megígért teljes öröm előíze², „a jövődő dicsőség záloga.”³ Mi több, aki az Eucharishtiában Krisztussal táplálkozik, annak *már itt a Földön örök élete van.*⁴ Földi életünk mindelestül Krisztusban van elrejtve, aki az új és örök szövetség egyetlen Papjaként *„nem emberi kézzel épített szentélybe lépett be (...), hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt közbenjárjon értünk”* (Zsid 9,24).

Szívből fakadó öröm volt a számomra, hogy 2016. március 4-én a John Henry Newman Felsőoktatási Képzési Központ vendégprofesszoraként első alkalommal köszönthettük excellenciás püspök urat Mária Országában.

MONS. DR. ATHANASIVS SCHNEIDER O.R.C., Celerina címzetes főpásztor, a Boldogságos Szűz Mária astanai érsekségének (Kazahsztán) segéd-püspöke.

Püspök atya Anton Schneider néven született 1961. április 7-én Tokmok városában, az akkori Szovjetunió, a mai Kirgizisztán területén. A keresztiségben egy litván titkos pap, Pater Antonius Šeškevičius S.J. részesítette. Ukrajnából származó német szülei, akiket Sztálin telepített erőszakkal az Urál-hegységbe a II. Világháború után, a deportálásból való szabadulásukat követően költöztek kirgiz területre. Az elsőáldozás kegyelmében Boldog Oleksa Zaryckyj vértanú pap részesítette 1973-ban. Nem sokkal ezután családjával Németországba költözött, majd csatlakozott a Szent Ke-

² Vö. Jn 15,11.

³ Úrnap 2. vesperásának Magnificat-antifónája

⁴ Vö. Jn 6,54.

reszt Kanonokrendhez (Ordo Canonorum Regularium Sanctae Crucis), ahol Szent Athanasius lett a védőszentje és a szerzetesi neve. 1982-ben tette le fogadalmait. 1990. március 25-én szentelte pappá Manuel Pestana Filho püspök. Római tanulmányai végeztével 1999-től patrisztikát kezdett tanítani a karagandai (Kazahsztán) Szűz Mária, az Egyház Anyja Szemináriumában. 2006. április 8-án kinevezték Celerina címzetes főpásztorává. 2006. június 2-án a római Szent Péter-bazilika oltáránál Angelo Sodano bíboros szentelte fel püspökké. 2011. február 5-től foglalta el helyét segédpüspökként az Astanai Főegyházmegyében. A Kazahsztáni Püspöki Konferencia általános titkára. Első magyarországi látogatásának idején papságának közel 26., püspökségének közel 10. évében jár.

Püspök atya látogatására 2016. március 4–7. között (péntek–hétfő) került sor. Összesen három előadást tartott Magyarországon, hatalmas érdeklődés közepette. Az első kettőt Budapesten (*Az igazság a házasságról és a családról, A hitről és a mártíromságról*), a harmadikat pedig (*A szent liturgiáról és a szentáldozásról*) a Newman Központ székhelyén, Sümegen. Az előadások magyar tolmácsolásában Osvay Péter volt a segítségünk.

Sümegen Athanasius püspök megkapta a Newman Központ vendég-professzori oklevelét, amelyet Prof. Kertész-Bakos Ferenc, a közösségi főiskola szenátusának elnöke, valamint Végh László, Sümeg város polgármestere nyújtottak át.

Látogatásának koronájaként Schneider püspök atya vasárnap (március 6-án, Laetare vasárnapján) ünnepélyes *unus antiquior* („forma extraordinaria”) főpapi szentmisét pontifikált a sümegi Sarlós Boldogasszony ferences kegytemplomban. A szentmisére az ország minden tájáról, de Erdélyből, a Felvidékről, Szlovéniából, Svédországból, Olaszországból és Ausztriából is érkeztek hívők. A figyelmet nemcsak a püspök atya személye váltotta ki, de az a tény is, hogy több mint 45 év – a Novus Ordo bevezetése – után először került sor ismét arra, hogy *vasárnapi* szentmisét egy főpap a római rítus ősi formája szerint mutasson be Magyarországon.

Sümeg a Veszprémi Főegyházmegye és a katolikus tradíció egyik legnagyobb és legrégebb spirituális *központja* Magyarországon, amit a Newman Központ jelenléte és működése tovább erősít. A ferences kegyhely kisugárzásának, és a híres magyar hitszónok, P. Dr. Barsi Balázs OFM személyes példájának, lelki-szellemi hatásának, prófétai tanításának eredményeként ezen a környéken van az országban a legtöbb régi rítus iránt elkötelezett pap, plébánia és egyházközség. Schneider püspök atya asszisztenciája

is szinte teljes egészében a helyi papságból és a régi rítusú közösségeik ministránsaiból került ki. A presbiter asszisztens *Grujber Zsolt* böhönicei plébános, a diakónus *Simon Gábor* városlódi plébános, a szubdiakónus *Cséry Gergő* nemesgulácsi plébános. A Musica Sacra szolgálatát az ország egyik legjobb gregorián szkolája, a pécsi Schola Sancti Pauli adta *Fodor Gabriella* DLA vezetésével. Az orgonista Farkas Domonkos volt.

A főpapi szentmisére meghívtuk Dr. Márfi Gyula veszprémi érsek urat is, aki sajnos nem tudott jelen lenni, de levelet küldött, melyben Schneider püspök urat, Balázs atyát és az összes jelenlévőt nagy szeretettel és tisztelettel köszöntötte.

A szentmisét követően Schneider püspök atya megáldotta a 2016. januárjában állami engedélyt nyert sümegi közösségi főiskola, a Newman nevét viselő Felsőoktatási Képzési Központ újonnan elkészült könyvtár-épületét és Boldog John Henry Newman parkban elhelyezett egész alakos bronzszobrát, amely az ország első Newman-szobra. A ferences kolostorkertben megáldotta a szintén nemrég felállított Assisi Szent Ferenc-bronzszobrot.

Négynapos magyarországi látogatásának zárásaként Athanasius Schneider püspök felkereste a budapesti Szent István-bazilikát, ahol a Szent Jobb előtt imádkozott Mária Országáért, és ellátogatott az Országházba, ahol fogadta Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár. A találkozó témája a magyar katolikus kereszténység múltja és jelene volt, továbbá eszmét cseréltek a magyar kormány keresztény értékek védelmében végzett hazai és nemzetközi tevékenységéről.

A püspök atya a magyar katolikus tradíciót hitelesen képviselő papok és hívek színe-javával találkozott. Nagy érdeklődéssel ismerte meg a Newman Központ apostoli munkáját, bátorított minket, tevékenységünkre áldását adta és imádságait ígerte nekünk. Látogatásának egyik legszebb gyümölcse, hogy jelenlétében egy nagyszerű papi közösség született, melyet megáldott és támogatásáról biztosított. Nagy örömmel volt közöttünk, és kölcsönösen kifejeztük reményünket, hogy máskor is eljön hozzánk.

Schneider püspök atya első előadása a házasság szentségéről szólt. Mint mondotta, „azt a hazugságot, hogy a tanítás és a lelkipásztori gyakorlat eltérhet egymástól, elsőként éppen a farizeusok és az írástudók kezdték terjeszteni.”

„Krisztus ünnepélyesen helyreállította a házasságra és az ember nemiségére vonatkozó alapvető igazságot, dacára sok kortársa keményszi-

vűségének és annak a körmönfont „»lelkipásztori« okoskodásnak, amely a farizeusokat és az írástudókat jellemezte. Ezt az igazságot az apostolokra és az utódaikra bízta, hogy hűségesen őrizték meg és adják tovább mint hitletéteményt, melyet nem emberek hoztak létre, és amely nem is függ semmiféle emberi döntéstől.”

„Hogy a házasságban és a családban való élet Isten akarata és bölcsessége szerinti szépsége felragyoghasson, minden korban ellent kellett állni a világ és a testiség szellemének.”

A második előadás a keresztyén tanúságtételre tanított minket. *„Mind-azt, aki megvall engem az emberek előtt, én is megvallom Atyám előtt, aki a mennyekben van. De azt, aki megtagad engem az emberek előtt, én is megtagadom Atyám előtt, aki a mennyekben van”* (Mt 10,32–33). „Hűségnek lenni azt jelenti, hogy megtartjuk a hitet – melyet a szentháromságos egy Isten önt a lelkünkbe – a maga teljességében, tisztaságában és szépségében anélkül, hogy annak változhatatlan igazságain bármit változtatnánk, vagy azokhoz bármit hozzátennénk.”

„A hit elleni bűnök a legsúlyosabb erkölcsi bűnök a remény és a szeretet isteni erénye ellen elkövetett bűnök után. ... A katolikus hithez mindig bátorságra van szükség, sőt olykor a vértanúságot is vállalni kell érte. ... A katolikus hithez való hűség és a keresztyén vértanúság szelleme azt kívánja tőlünk, hogy ne csak a pogányok és a hitetlenek előtt valljuk meg az isteni igazságot félelem nélkül, hanem az eretnek keresztyének előtt is. ... A katolikus hit, jelesül a csorbitatlan és tiszta katolikus hit a legnagyobb kincs, amelyet Isten keresztségünk pillanatában helyez a lelkünkbe.”

A harmadik előadás a szent liturgia és az Oltáriszentség központi jelentőségét mutatta be. „Az Egyház szent liturgiájában, különösen az eucharisztikus áldozat liturgiájában, az az imádság folytatódik, melyet Krisztus, a Főpap Istennek ajánlott fel a földön, most pedig mély hódolattal a mennyben is felajánl, amint egykor a földön tette (vö. Zsid 5,7).”

„Az egyházi élet valódi megújulása és reformja csak a liturgia megújulásával kezdődhet, más szóval, el kell mélyíteni Isten tiszteletét és félelmét a liturgikus rítusokban.”

„Az a mód, ahogy a hívek a szentáldozáshoz járulnak, pontosan jelzi, hogy a szentáldozás a legszentebb valóság és a legszeretettebb és legszentebb Személy-e számukra. Ezért Krisztus testét a szentostya színe alatt csak mély hittel és tiszta szívvel, az imádás egyértelmű gesztusaival vehetjük magunkhoz.”

A Trienti Zsinat az Eucharisztia teológiájának tárgyalásakor elsőként Krisztus valóságos jelenlétének (*praesentia realis*) kérdéséről nyilatkozott.⁵ Krisztus igaz Egyházának kezdettől fogva rendületlen hite, hogy Megváltónknak az utolsó vacsorán mondott világos és érthető szavai⁶ sajátos és egészen nyilvánvaló módon jelentik, hogy az Úr saját testét és vérént nyújtotta az apostoloknak.⁷ A kenyér és a bor szubsztanciájának eltűnése, és Krisztus Testének és Vérének megjelenése az érzékek számára felfoghatatlanul megy végbe. A legméltóságosabb Oltáriszentségben igazán [vere], valóságosan [realiter] és lényegileg [substantialiter] jelen van a mi Urunk Jézus Krisztus teste és vére, együtt az Ő lelkével és istenségével, – s emiatt az egész Krisztus⁸, – s nem csak jel vagy ábra, vagy erő szerint.⁹ Az Egyház mint az igazság oszlopa és biztos alapja¹⁰, az „istentelen emberek” által a *transsubstantiatio* és a valóságos jelenlét tanát a Megváltó szavainak kiforgatásával megkérdőjelező nézeteit „mint sátánit megveti”.¹¹

Krisztus jelenlétének módja az eucharisztikus színek alatt egyedülálló. És e jelenlét emeli az Eucharisziát az összes szentség fölé, úgyhogy az Eucharisztia „a lelki élet beteljesedése és az összes szentség célja”¹². Az Eucharisztia legszentebb szentségében „a mi Urunk, Jézus Krisztus teste és vére, emberi lelkével és istenségével együtt, azaz az egész Krisztus igazán, valóságosan és szubsztanciálisan van jelen”¹³. „E jelenlétet pedig »valóságosnak« mondjuk, de nem kizárásos alapon, mintha a többi jelenlét nem volna »valóságos«; hanem kitüntetően, mivel szubsztanciális; tagadhatatlanul benne jelenvalóvá válik az egész és csorbitatlan Krisztus, aki Isten és ember.”¹⁴

⁵ DH 1635–1648; 1651–1661.

⁶ Vö. Mt 26,26–29; Mk 14,22–25; Lk 22,19k; 1Kor 11,23k.

⁷ DH 1637.

⁸ Nem más test, mint amely Máriától született, szenvedett a kereszten és feltámadt a sírból. Radbertus, P., *Az Úr testéről és vérééről*. Paulus Hungarus – Kairosz Bp. 2001, 15.

⁹ DH 1651.

¹⁰ 1Tim 3,15.

¹¹ DH 1637.

¹² Aquinói T., *Summa Theol.* III, 73, 3. Idézi: SCHÜTZ A., *Dogmatika* II., SZIT, Bp. 1937, 494.

¹³ Trienti Zsinat, 13. sessio: Decretum de ss. Eucharistia, 1. kánon: DH 1651.

¹⁴ VI. Pál pápa, *Mysterium fidei* enciklika: AAS 57 (1965) 764.: DH 4412.

Krisztus eucharisztikus jelenléte az átváltoztatás pillanatában kezdődik, a színek minden látható részecskére kiterjed, és az eucharisztikus színek feloszlásáig tart. Az egész Krisztus van jelen a színek mindegyikében, és az egész Krisztus van jelen azok minden egyes részében oly módon, hogy a kenyér megtörése Krisztust nem osztja meg.¹⁵

Miután az Úr Jézus teljes mivolta szerint jelen van az Oltáriszentségben, és mert a Megváltót az Istennek kijáró imádás illeti meg, ezért Krisztust az Oltáriszentségben imádással kell fogadnunk.¹⁶

„Semmi sincs az Egyházban és ezen a földön, ami annyira szent, annyira isteni, annyira eleven és annyira személyes dolog lenne, mint a szentáldozás, hiszen maga az Eucharisztia Ura jelenik meg benne.”

„Mikor a szentáldozás pillanatában magunkhoz vesszük az átváltoztatott ostyát, a belső és külső hódolat és imádás maximumát, nem pedig minimumát kell tanúsítanunk. ... Lehetnek lelkipásztori okok az állva és kézbe áldozás folytatása mellett, például a hívek jogai. Az ilyen jogok azonban ellentétesek a legszentebb Krisztus, a Királyok Királya jogával. Krisztust akkor is a lehető legnagyobb isteni tisztelet illeti meg, mikor a kis szentostyában van jelen.”

„Sürgős lelkipásztori feladat és lelkiileg gyümölcsöző intézkedés lenne – vallja és szorgalmazza a püspök atya –, ha az Egyház a világ összes egyházmegyéjében bevezetné »a legszentebb Oltáriszentség ellen elkövetett bűnökért való engesztelés évenként visszatérő napját«. Ez a nap az Úrnapiját követő nyolcadik nap lehetne. A Szentlélek csak akkor adja az Egyháznak a megújulás különleges kegyelmeit napjainkban, ha Krisztus eucharisztikus testét az Istennek járó teljes hódolattal illetjük, szeretjük, gondosan bánunk vele, és úgy óvjuk, mint aki valóban a Legszentebb.”

A püspök atya szent meggyőződése, és számunkra legfontosabb üzenete, hogy az Egyház tanításának sarokköve az Eucharisztia. Hitünk Szent Titka az Egyház szíve-középpontja.

¹⁵ Vö. Trienti Zsinat, 13. sessio: Decretum de ss. Eucharistia, 3: DH 1641, 1653.

¹⁶ DH 1643, 1656.

Amikor Athanasius püspök atyával az exkluzív interjút készítettem, zárszóként egészen gyönyörű küldetést adott nekünk, magyaroknak: Mária Országának egyúttal az Eucharisztia Országává (*Regnum Eucharisticum*) kell válnia! Prófétai szó ez a számunkra, különösen a budapesti XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus¹⁷ 80. évfordulójához közeledve.

Szívünkben kell megőriznünk Athanasius püspök atya minden szavát, melyet a szentmise prédikációjában intézett hozzánk. „Igaz kereszténynek, vagyis katolikusnak lenni azt jelenti, hogy Krisztus katonái vagyunk, és megvalljuk Krisztust – ha Isten úgy akarja – egészen a vértanúságig. Más szóval: katolikusnak lenni abban áll, hogy bátrak vagyunk, és hagyjuk, hogy a lelki erősség kegyelme, melyet a szent bér márkózásban kapunk, gyümölcsöt hozzon életünkben. Engedményeket tenni a katolikus igazság kárára, politikailag korrekten viselkedni akár az Egyházon belül, akár az Egyházon kívül, mindenestül ellentétes a keresztény, a katolikus névvel.”

„Ezért hagyjatok fel minden tisztátalansággal és burjánzó gonosszággal, fogadjátok szelídséggel a belétek oltott tanítást, ez képes megmenteni lelketeket. A tanítást váltsátok tettekre, ne csak hallgassátok, mert különben magatokat csaljátok meg. Ha ugyanis valaki csak hallgatja a tanítást, de nem követi, hasonló ahhoz az emberhez, aki a természettől kapott arcát tükröben nézegeti. Megnézi magát, aztán odébb megy, s nyomban elfelejti, milyen is volt. Aki ellenben figyelmesen tanulmányozza a szabadság tökéletes törvényét, és ki is tart mellette, aki nem feledékeny hallgatója, hanem tettekre váltója, az teljesítésében boldog lesz” (Jak 1,21–25).

Sümege, 2016. április 19-én

Fülep Dániel
igazgató

¹⁷ A XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus eseményei Szent István király halálának 900. évfordulóján, 1938. május 15-31. között került sor Budapesten. A budapesti kongresszus jelmondata: *Eucharistia vinculum caritatis* ('Az Oltáriszentség a szeretet köteleke'). A pápát Eugenio Pacelli bíboros államtitkár (a leendő XII. Pius pápa) legátusként képviselte.

S.E.R. Dr. Athanasius Schneider O.R.C.

„Kezdetben nem így volt” (Mt 19,8)

A változhatatlan igazság a házasságról és a szexualitásról

1. Urunk, Jézus Krisztus, az örök Ige és a megtestesült örök Igazság, különösen csodás módon helyreállította az emberi természet eredeti méltóságát (*Qui dignitatem humanae substantiae mirabilius reformasti*) az ember nemiségének tekintetében is, melyet kezdetben csodás módon megalkotott (*mirabiliter condidisti*). A bűnbeesés okán az ember nemiségének méltósága is csorbult. A bukott ember keményszívűsége miatt Mózes a válást is bevezette, amely azonban ellentmond az Isten parancsolta teljes felbonthatatlanságnak. Jóllehet a farizeusok és az írástudók ismerték az isteni igazságot a házasságról, azt szerették volna, ha Jézus, a népszerű és elismert tanító igazolja a válás gyakorlatát, azt a gyakorlatot, amelyet „lelkipásztori okokból” már akkoriban is széles körben alkalmaztak.

Azt a hazugságot, hogy a tanítás és a lelkipásztori gyakorlat eltérhet egymástól, elsőként éppen a farizeusok és az írástudók kezdték terjesztetni. Jézustól is megkérdezték, hogy lehetséges-e a válás (*quaecumque ex causa*) (vö. Mt 19,3). Jézus ezekkel a szavakkal nyilatkoztatta ki nekik és evangéliumán keresztül minden kor emberének a házasságra vonatkozó örök és változhatatlan isteni igazságot: „...kezdetben nem így volt. Mondom nektek: aki elbocsátja feleségét – hacsak nem paráznasága miatt –, és mást vesz el, házasságot tör. Aki elbocsátott nőt vesz el, szintén házasságot tör” (Mt 19,8–9). Jézus helyreállította a házasságra és az ember nemiségére vonatkozó isteni igazságot a maga teljes komolyságában és szépségében. Ami a Krisztus által kinyilatkoztatott isteni igazságot illeti, semmiféle körmönfont okoskodást (pl. a bűn pszichológiai okokból történő semmissé nyilvánítását) vagy az állítólagos lelkipásztori gyakorlatra történő hivatkozást nem fogad el (konkrét egyedi esetben sem) ellentétben a farizeusok és írástudók gyakorlatával.

Jézus még tovább megy: „Mindaz, aki asszonyra néz azért, hogy megkívánja őt, már házasságot tört vele szívében” (Mt 5,28). Krisztus ezen parancsa egyetemesen érvényes, és a következőket jelenti: ha a törvényes házastársunkon kívül bárki mást érzéki vággyal megkívánunk, Isten szemében a hatodik parancsolat ellen vétünk. Krisztus ezzel minden szándékos gondolati nemi aktust, és még inkább minden házasságon kívüli testi aktust bűnnek nyilvánít, mivel az ellentétben Isten akaratával.

Jézus nem a maga nevében tanított, hanem az Atya szavait közvetítette: „*az én tanításom nem az enyém, hanem azé, aki engem küldött*” (Jn 7,16) és „*az ige, amelyet hallottatok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem*” (Jn 14,24). Jézus így szól az apostolokhoz és rajtuk keresztül az egyházi Tanítóhivatal mindenkori tagjaihoz: „*Aki titeket hallgat, engem hallgat*” (Lk 10,16) és: „*Tanítsatok meg minden népet arra, hogy megtartsák mindazt, amit parancsoltam nektek!*” (Mt 28,20)

2. Krisztus ünnepélyesen helyreállította a házasságra és az ember nemiségére vonatkozó alapvető igazságot, dacára sok kortársa keményszívűségének és annak a körmönfont „lelkipásztori” okoskodásnak, amely a farizeusokat és az írástudókat jellemezte. Ezt az igazságot az apostolokra és az utódaikra bízta, hogy hűségesen őrizzék meg és adják tovább mint hitletéteményt, melyet nem emberek hoztak létre, és amely nem is függ semmiféle emberi döntéstől. Az apostolok a házasság és az emberi nemiség területén is ragyogó és hűséges őrzői (*episcopi et pastores*, vö. Csel 20,28) és sáfárai (*intézői*, vö. 1Kor 4,1; Tit 1,7) voltak a hitletéteménynek Jézus szavai szerint: „*Ki az a hű és okos intéző, akit az úr a háza népe fölé rendel, hogy idejében kiadja részüket az élelemből?*” (Lk 12,42).

Az elmúlt kétezer évben újra és újra előfordult az Egyház életében, hogy megpróbálták elferdíteni Krisztus kristálytisza és sziklaszilárd tanítását a házasság felbonthatatlanságára és a házasságon kívüli nemi életre mint Isten akarata elleni bűnre vonatkozóan. Az Egyház történelmének kezdetén „Jezabel” és a „nikolaiták” hirdettek gnosztikus és zavaros tanokat, akiket Szent János apostol fedett meg a pergamoni és a tiatírai egyháznak írt levelében (vö. Jel 2,14–24).

Mikor Martin Luther a házasságot pusztán „világi dolognak” (*weltlich Ding*) nyilvánította, gyökeresen eltért Krisztus és az apostolok tanításától. Ezzel nyílt meg az út a válás felé a keresztény Nyugaton elméletben és gyakorlatban egyaránt (vö. Hesseni Fülöp kettős házassága). A keresztény Keleten gyakran az irgalmasság – vagy ahogy az ortodox egyházban nevezik: „ökonómia” – fogalmának kiforgatásával játszották ki Krisztus házasságról szóló tanítását, vagy pedig azért, mert féltek e világ hatalmasságainak házasságtörő akarától. Néhány példa: a görög püspökök I. Justinianus császár óta, a frank püspökök II. Lothár német császár kettős házassága esetében, és egészen kirívó mértékben Anglia csaknem összes püspöke VIII. Henrik király idején, továbbá a bíborosi kollégium egy része I. Napóleon császár érvénytelen második házassága esetében, jóllehet néhány bátor bíboros

hangot adott tiltakozásának, mire Napóleon úgy rendelkezett, hogy nem viselhetik a bíborszínű reverendát, és elkobozta bevételeiket. Míg a politikailag korrekt bíborosok bíborba öltöztek, ezeknek a bátor bíborosoknak fekete reverendát kellett hordaniuk, ezért „fekete bíborosoknak” hívták őket.

3. Az elmúlt években létrejött az Egyházban egy csoport, mely főként papokból, valamint néhány püspökből és bíborosból áll. Ez a csoport meg kívánja változtatni a római katolikus egyház kétezer éves gyakorlatát, amely szerint az újraházasodott elváltak nem járulhatnak szentáldozáshoz, hiszen ez ellentétes lenne Isten akaratával, melyről Isten ígében ezt olvashatjuk: *„A házasságtörők nem öröklik Isten országát”* (1Kor 6,9). Az említett csoport érvei olyan hozzáállásról tanúskodnak, amely a korai keresztény gnosztikusokat jellemezte, akik számára semmiféle problémát nem jelentett, ha a gyakorlat szembekerült a tanítással. Érveik továbbá Martin Luther elméletére emlékeztetnek, miszerint a hit üdvözítő ereje független attól, miként él az ember, sőt a bűnbánatot és életünk megjobbítását sem kívánja meg. A Tridenti Zsinat ezt a véleményt eretnekségnek minősítette (vö. 4. kán., 14. pont).

A fenti csoport a maga szofisztikus és cinikus módján végül a homoszexuális cselekedetek égbekiáltó bűnét is el kívánja fogadtatni. A homoszexuális pár jó tulajdonságaira hivatkozva szodomisztikus együttélésük objektíven bűnös cselekedeteit is igazolni óhajtják. Isten ígéje azonban, melyet a Szentírásban olvasunk, semmit sem veszít igazságából, és éppúgy érvényes napjainkban, mint Jézus és az apostolok idején: *„Ne álmítatok magatokat: sem paráznák, sem bálványimádók, sem házasságtörők, sem kéjencek, sem férfiakkal paráználkodó férfiak nem részesülnek Isten országában”* (1Kor 6,9) és: *„Mert a paráznákat és a házasságtörőket megítéli Isten”* (Zsid 13,4).

Krisztus kristálytisztá tanítását a válás teljes tilalmáról és a válást követő újraházasodás súlyos bűnéről az Egyház tanítóhivatala kétezer éve ugyanúgy értelmezi, és a lelkipásztori gyakorlatban is eszerint jár el. A Tridenti Zsinat Krisztus ezen isteni tanítását ünnepélyesen dogmává nyilvánította: „Ha valaki azt állítaná, hogy tévedett az Egyház, amikor azt tanította és tanítja az evangéliumi és apostoli tanítás folyományaként, hogy egyik hitves házasságtörése esetében sem szabad a házassági köteléket felbontani, s egyikük sem, még az ártatlan sem (aki nem is adott okot a házasságtörésre) köthet hitvese életében másik házasságot, sőt paráználkodik, aki elbocsátja a házasságtörőt, és más nőt vesz feleségül, amiképpen az is, aki elbocsátva a házasságtörő férjet máshoz megy hozzá: legyen kiközösítve.” (7. kánon,

24. pont). Az I. Vatikáni Zsinat a következő biztos tanítást fogalmazta meg: „Aki lehetségesnek mondja, hogy az Egyház által előadott dogmák a tudomány előrehaladtával később más értelmet nyerhetnek, mint amilyet az Egyház azoknak tulajdonított és tulajdonít, legyen kiközösítve” (*Dei Filius*, 4. *De fide et ratione*, 3. kánon).

Azoknak a katolikusoknak, akik még komolyan veszik keresztségi fogadalmukat, nem szabad félniük ezektől az új szofisztikus tanítóktól, akik a paráznalkodást és házasságtörést hirdetik, akkor sem, ha – sajnálattal jegyezzük meg – egyesek közülük püspöki, illetve bíborosi hivatalt töltenek be. Ezek a magas egyházi tisztséget viselő tanítók nem Krisztus tanítványai, hanem Mózesé vagy Epikuroszé. Ez az új tanítás a házasságról és a nemiségről, valamint a vonatkozó lelkipásztori gyakorlat a Krisztus előtti időkbe viszi vissza a keresztényeket, mikor a zsidók keményszívűségük és szívük vaksága miatt elutasították Isten eredeti, szent és bölcs akaratát; a keresztények olyanokká válnak, mint a pogányok, akik nem ismerik Istent és az Ő akaratát. A Szentlélek így tanít minket a Szentírásban: „*Az az Isten akarata, hogy szentek legyetek. Kerüljétek a tisztátalanságot. Mindegyiktek szentül és tisztességesen éljen feleségével, és ne szenvedélyes érzékiségben, mint a pogányok, akik nem ismerik az Istent*” (1Tesz 4,3–5). Csak az az élet hozza el az új életet, és csak annak van súlya, amely megfelel a házasságra és a nemiségre, valamint annak gyakorlatára vonatkozó eredeti isteni igazságnak, vagyis annak az igazságnak, amely „Jézusban áll fenn” (*Veritas in Iesu*: Ef 4,21), és amelyet Krisztus állított helyre, az Egyház pedig hűségesen továbbadott.

A 19. században a híres olasz költő Alessandro Manzoni óvott attól, hogy pogány hozzáállással vegyük magunkhoz a szentségeket, vagyis anélkül, hogy mindenestül ellentmondanánk a bűnnek, és csak a külső ceremóniára hagyatkozzunk. A következőket írja: „A Tridenti Zsinattal együtt minden katolikus vallja: »Ha valaki tagadná, hogy a bűnök teljes és tökéletes megbocsátására a gyónó három dolgot köteles teljesíteni, és ez egyben 'mintegy anyaga' is e szentségnek, ti. bánatot, gyónást és elégtételt, melyek a szentség három részét alkotják, legyen kiközösítve«” (Trid. Zsin. IV. kán., XIV. pont). Sőt, ha úgy él ezzel a szentséggel, hogy nem teljesíti a fenti feltételeket, szentségtörést követ el, és eddigi bűneit újabb utálatos bűnnel tetézi. Az Egyház tanítása szerint csak akkor juthatunk el a megszentelődés bármely fokára, ha visszatérünk Istenhez, szeretjük az igazságot, és gyűlöljük a bűnt. Van az emberben egy babonás készlet,

hogy csak a külsődleges formákban bízson, és pusztán azért végezze el a vallási szertartásokat, hogy elfojtsa a büntudatát, és ne kelljen megtérnie és vezekelnie bűneiért és megtagadnia szenvedélyeit, ez pedig nem más, mint pogányság. A pogányság pontosan ezt az emberi késztetést szolgálja ki” (*Osservazioni sulla Morale Cattolica* [A katolikus erkölcsiség igazolása], 1819).

4. Hogy a házasságban és a családban való élet Isten akarata és bölcsessége szerinti szépsége felragyoghasson, minden korban ellent kellett állni a világ és a testiség szellemének. VI. Pál pápa a következőket mondta a II. Vatikáni Zsinat utolsó ülészakán tartott homíliájában: „Krisztus akarata szerint az Egyház mindenkor ugyanaz, soha nem változandó, és mindig szemben áll a profán kultúrával” (1965. okt. 28-i *homília*). A II. Vatikáni Zsinat felhívta korunk katolikusainak figyelmét arra a botrányra, amit a megvallott hittel ellentétes életforma jelent: „Az Anyaszentegyház gyermekei azonban el ne felejtsek, hogy kiváltságos helyzetüket nem saját érdemeiknek, hanem Krisztus különös kegyelmének kell tulajdonítaniuk; s ha nem válaszolnak rá gondolatlanul, szóval és cselekedettel, nem csupán nem üdvözülnek, hanem szigorúbb ítélet alá is esnek” (*Lumen gentium*, 14. pont), és: „A megvallott hit és a mindennapi élet között mutatkozó hasadást, mely oly sokaknál tapasztalható, korunk súlyos tévedései közé kell számítani” (*Gaudium et spes*, 43).

II. János Pál pápa beszél arról, mekkora a veszélye annak, hogy a katolikusok életében eltávolodik egymástól a hit és az erkölcsiség: „A szabadság és igazság szembeállítás, sőt gyökeres szétválasztása csak megnyilvánulása és beteljesedése *egy súlyosabb és veszedelmesebb kettősségnek, mely szétválasztja a hitet és az erkölcsöt*. Ez a szétválasztás jelenti az Egyház legégetőbb lelkipásztori gondját a szekularizmus mostani folyamatában” (*Veritatis splendor kezdetű enciklika*, 88).

Az elváltak – formákhoz és szertartásokhoz ragaszkodó – újraházasodása végső soron egyfajta babonára utal. Ezek az emberek új, bűnös kapcsolatukat a szertartás külsődleges elvégzésével kívánják igazolni. G. K. Chesterton éleslátóan mutat rá, miért rossz az elváltak újraházasodása, és milyen ellentmondás feszíti belülről: „A szabad szerelmet eretnekségnek tartom, a válást pedig babonának. Nemcsak arról van szó, hogy inkább tekinthető babonának a válás, mint szabad szerelemnek, hanem sokkal inkább babona, mint szentségi házasság, és ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni. A válás, nem pedig a házasság védelmezői azok, akik merev és üres szentségi jelleget

tulajdonítanak a puszta ceremóniának, anélkül, hogy annak belső értelmét tekintetbe vennék. Ellenfeleink, nem pedig mi vagyunk azok, akik nem a valóság szelleme, hanem a rituálé betűje szerint remélik üdvösségüket. Ők azok, akik szerint a bíróságon, majd a templomban vagy a házasságkötő teremben elvégzett titokzatos és mágikus rítus egyként használható arra, hogy fogadalmat tegyenek, vagy a fogadalmat megszegjék, hűséget fogadjanak, vagy a hűséget megtörjék. Csak annyi a különbség a kétféle rituálé között, hogy a bíróság jóval inkább ragaszkodik a formaságokhoz. A napnál világosabb hasonlóságok azonban rámutatnak arra, hogy pusztán barbár hiszékenységről van szó. Hogy babonának tekinthető-e az, ha valaki úgy véli bizonyítani igazát, hogy megcsókolja a Bibliát, arról lehet vitatkozni. De ha valaki abban a hiszemben csókolja meg a Bibliát, hogy minden, amit mond, igaz is lesz ettől, mindenképpen a leghitványabb babona. A Biblia legsötétebb és legmegvetendőbb bálványozása lenne, ha azt hinnénk, hogy a puszta könyv puszta megcsókolása képes megváltoztatni a hamis eskü erkölcsi minőségét. Holott pontosan ez történik, mikor valaki azt állítja, hogy az újránházasság megváltoztatja a házastársi hűtlenség erkölcsi minőségét” (*The Superstition of Divorce II*, 1920).

Az elváltak újránházassága egyfajta szentségtörést képvisel, amint arra G. K. Chesterton az alábbi rövid mondatában mutat rá: „A felvilágosultak rendkívül mérgesek, hiszen az a keresztény, aki több feleséget szeretne, mikor pedig ígérete egyhez köti, nem szegheti meg ígéretét ugyanannál az oltárnál, amelynél az ígéretét tette” (*The Tragedies of Marriage*, 1920).

Az érvényes házasság felbontásában van valami könnyelműség, és a könnyelműség szellemét és kultúráját teremti meg. G. K. Chesterton bemutatja ezt a jelenséget, melyet az emberi valóság is igazol: „Ha a házasság könnyelműen felbontható, akkor a házasságokat is könnyelműen fogják kötni. Ha az emberek minden ok nélkül elválhatnak egymástól, akkor házasságra is minden ok nélkül fognak lépni. Nem nehéz megjósolni, hogy ha az érzéki elragadtatás állapota elmúlik, azzal fogják vigasztalni magukat, hogy maga a kapcsolat is elmúlt. Miért is ne számíthatná ki adott úr pontosan, hogy adott hölgy vérmérsékletét tíz hónapig képes elviselni, vagy hogy az éneklését két évig élvezzi. Ismét előkerülhet a régi vicc, miszerint az ember a bútorokhoz és a divathoz választ feleséget, de immár nem mint vicc, hanem mint az ünnepélyesség új formája: bebizonyosodik, hogy az új vallás rendszerint nem más, mint régi vicc – új formában” (*The Vista of Divorce*, 1920).

Mikor egyes papok mellett szállnak síkra, hogy engedélyezni kell a szentáldozást az elvált és új polgári házasságot kötöttek számára, valójában a házasságtörésüket és a hatodik parancsolat elleni vétküket áldják meg. Azt az üzenetet közvetítik ezeknek a híveknek, hogy válásuk és a szentségi kötelékük folyamatos megszegése végső soron pozitív valósággá válhat. Más szóval: ezek a papok hazudnak. Hogy azonban nyilvánvaló hazugságukat és Isten ígéjének meghamisítását elrejtsek, „Isten irgalmasságára” hivatkoznak, és érzelgős kifejezéseket használnak: „tárjuk ki az ajtót”, „legyünk találékonyak a lelkipásztori munkában” és: „legyünk nyitottak a Szentlélek meglepetéseire”. Az ilyen elmélet és gyakorlat Georges Orwell alábbi mondatával jellemezhető: „A politikai nyelv célja, hogy a hazugságot igazságnak, a gyilkosságot tiszteletre méltó tettnek, a gyenge szellőt erős sziklának tüntesse fel”.

Szent II. János Pál a következőket tanította: „Ha a cselekedetek bensőleg rosszak, a jó szándék vagy a különleges körülmények csökkenthetik ugyan a rosszasságot, megszüntetni azonban nem tudják: ezek a cselekedetek »orvosolhatatlanul« rosszak, lényegi természetüknél fogva sem Istenre, sem a személy javára nem irányulhatnak. Szent Ágoston írja: »Mivel már maguk a cselekedetek bűnök (*cum iam opera ipsa peccata sunt*), mint pl. a lopás, a házasságtörés, a káromlás és más hasonló cselekedetek, ki merné azt állítani, hogy jó motívumokkal hajtván végre őket (*causis bonis*) már nem volnának bűnök, vagy ami még képtelenebb következtetés: indokolható bűnök volnának?» (*Contra Mendacium*, VII, 18). Ezért egy tárgya miatt bensőleg rossz cselekedetet a körülmények vagy a szándék soha nem tud »szubjektíve« jó vagy védhető választássá alakítani” (*Veritatis splendor*, 81).

II. János Pál pápa ezt a tiszta tanítást hagyta az Egyházra arról, mit jelent az, hogy az Egyház mint irgalmas anya gondoskodik a bűnösökről: „Az Egyház tanítását, s különösen abbéli következetességét, hogy védi a bensőleg rossz cselekedeteket tiltó törvények egyetemes és kivétel nélküli érvényességét, gyakran túrhetetlen keménységnek tartják, különösen a mai társadalom és a mai ember erkölcsi életének rendkívül összetett és bonyolult helyzeteiben. Úgy gondolják, hogy ez a keménység ellentétben áll az Egyház anyai mivoltával. Azt mondják, hiányzik belőle a megbocsátás és az irgalom. Valójában azonban az Egyház anyai mivolta soha nem választható el tanítói küldetésétől, melyet Krisztus, az Igazság jegyeseként kell teljesítenie. Mint Tanító fáradhatatlanul hirdeti az erkölcsi törvényt... Ennek a törvénynek az Egyház se nem szerzője, se nem bírója. Engedelmeskedvén Krisztus

igazságának, kinek képmása az emberi személy természetében és méltóságában tükröződik, az Egyház értelmezi az erkölcsi törvényt és előterjeszti minden jó akaratú embernek, nem hallgatván el, hogy ez a törvény nem közészerű kötelezettségekkel jár, és igényli is a tökéletességet” (*Veritatis splendor*, 95). A valódi megértés és együttérzés azt jelenti, hogy szeretjük az embert, és a valódi javát és szabadságát kívánjuk előmozdítani. Ez pedig természetesen nem lehetséges akkor, ha elkendőzzük vagy gyengítjük az erkölcsi igazságot, hanem a legmélyebb érteleme szerint kell bemutatnunk mint Isten örök bölcsességének kiadását, melyet Krisztusban kaptunk, és az ember, valamint az ember szabadságának és boldogságának szolgálatát. „Ugyanakkor az erkölcsi igazság egyértelmű és eleven bemutatása soha nem mellőzheti a mélységesen őszinte, bizalommal és türelmes szeretettel teljes tiszteletet, melyre az embernek – a nehézségek, a gyengeségek és a fájdalmas helyzetek miatt gyakran fáradságos – erkölcsi zárandókútján mindig szüksége van. Az Egyháznak, mely soha nem tagadhatja meg »az igazság és a következetesség elvét, amiért nem hajlandó jónak mondani a rosszat és rossznak a jót« (*Reconciliatio et paenitentia*, 34), mindig ügyelnie kell rá, hogy el ne törje a megroppant nádszálat, s a füstölő mécsbelet ki ne oltsa (vö. Iz 42,3)” (*Veritatis splendor*, 95). Ugyanez a pápa továbbá kijelenti: „A bensőleg rosszat tiltó erkölcsi törvények előtt nincsenek kiváltságok és kivételek senki számára. Legyen valaki a világ ura, vagy az utolsó »nyomorult« a földön, nincs különbség: az erkölcsi követelmények előtt valamennyien teljesen egyenlőek vagyunk” (*Veritatis splendor*, 96).

Napjaink új, gnosztikus papi csoportja azt kívánja elérni, hogy az Egyház bizonyos esetekben fogadja el az érvényes házasságon kívüli nemi aktust (újránházassodott elváltak esetében), sőt a természetellenes nemi aktust is (homoszexuális cselekedetek). „Befogadó lelképásztori stílust” szorgalmaznak, érzélgősen kiforgatva a kifejezést eredeti jelentéséből. Szent X. Pius ragyogó szavai erre a témára is érvényesek: „A katolikus tanítás alapján egyértelmű, hogy a szeretet elsődleges feladata nem az, hogy tolerálja a hamis gondolatokat, bármily őszinték legyenek is, vagy közömbösen viszonyuljon felebarátaink tévedéseihöz és bűneihez elméletben és gyakorlatban egyaránt, hanem inkább értelmi és erkölcsi javulásukon és anyagi jólétükön kell buzgólkodnia. Minden más szeretet merő önáltatás, meddő és mulandó dolog” (*Notre charge Apostolique*, 1910. augusztus 15.).

Robert Benson a következőket írja: „A katolikus egyház erőszakos és hajthatatlan, ha Isten jogairól van szó, és mindig az is marad. Végtelenül

könyörtelen például az eretnekséggel szemben, hiszen az eretnokség nem személyes dolgokra vonatkozik, melyekben a szeretet engedhetne, hanem Isten jogára, amelyből nem lehet engedni. Az eretnekkal szemben ugyanakkor végtelenül könyörületes, hiszen ezer emberi szempont és körülmény lehetséges, amely enyhíti a felelősségét. Személyét a bűnbánat egyetlen szavára visszafogadja a lelkek kincsesházába, eretnokságát a bölcsesség kincsesházába azonban soha. Az eretnekkal szemben szelíd, az eretnokséggel szemben erőszakos, hiszen az eretnek ember, az Egyház igazsága azonban isteni” (*Paradoxes of Catholicism*, 11. fejezet).

A katolikus hit és a vértanúság

„Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját” (Csel 2,10). Urunk ezen szavai minden keresztényt szent feladat elé állítják. Hűségessé lenni azt jelenti, hogy megtartjuk a hitet – melyet a szentháromságos egy Isten önt a lelkünkbe – a maga teljességében, tisztaságában és szépségében anélkül, hogy annak változhatatlan igazságain bármit változtatnánk, vagy azokhoz bármit hozzátennénk. „A »hiszek« szó azt jelenti, hogy mindent feltétlenül igaznak tartok, ami ebben a hitvallásban áll; és ezt az igazságot szilárdabban hiszem, mintha a saját szememmel látnám, mivel Isten, aki meg nem téveszthet senkit, se meg nem téveszthető, nyilatkoztatta ki a szent katolikus Egyháznak és tanítja az Egyház által nekünk” (Szent X. Pius, Nagy katekizmus).

Aquinói Szent Tamás így szól: „A hit olyan beállítódás, amellyel az örök élet megkezdődik bennünk” (*Summa theologiae*, II-II, q. 4, a. 1 c.). „A hit dolgait elfogadó ember önnön természete fölé emelkedik” (*Summa theologiae*, II-II, q. 6, a. 1 c.). A Tanítóhivatal állandó tanítása szerint már a hit kezdete és a hit vágya is a kegyelem ajándéka, mely a Szentlélek sugallata által hűtlen és istentelen akaratomat hűségessé és istenessé teszi. Ezért a hit ezen megfogánása nem természetes osztályrészünk, és azok, akik nem tagjai Krisztus Egyházának, a természetfeletti hitnek is híján vannak (vö. II. orange-i zsinat, 5. kán.: Denzinger-Schönmetzer 375.).

A hit misztériumai: „A hit misztériumai olyan igazságok, amelyek meghaladják az értelmet, és amelyeket akkor is hinnünk kell, ha nem értjük őket. Azért kell hinnünk a misztériumokat, mert Isten nyilatkoztatta ki őket, aki – minthogy maga a végtelen Igazság és Jóság – se meg nem csálhat, se meg nem csálható. A misztériumok nem mondhatnak ellent az értelemnek, hiszen ugyanaz az Isten világosított meg minket az értelem fényével, aki a misztériumokat kinyilatkoztatta, önmagának pedig nem mondhat ellent” (Szent X. Pius, Nagy katekizmus).

A Szenthagyomány: A Szenthagyomány Isten azon igéje, melyet nem foglaltak írásba, hanem Jézus Krisztus és az apostolok szájahagyomány útján adtak tovább, az évszázadok során pedig az Egyház közvetítésével hamisítatlan formában jutott el hozzánk. A Hagyomány tanítása elsősorban az egyetemes zsinatok dogmatikai rendelkezéseiben, a szent egyház-

atyák írásaiban, a római pápák hosszú ideig változatlan és állandó tanításában, valamint a szent liturgia szavaiban és gyakorlataiban ölt testet. A Hagymánynak ugyanolyan jelentőséget kell tulajdonítanunk, mint Isten kinyilatkoztatott ígéjének, melyet a Szentírás tartalmaz (vö. Szent X. Pius, Nagy katekizmus).

A teljes isteni igazságot csak a katolikus hit tartalmazza. Boldog John Henry Newman kijelentette: „Ó, testvéreim, ha elfordultok a katolikus egyházhoz, vajon kihez mehettek? Csak itt találtok békét és megnyugvást e lármás, változó világban. A magánhitek, a valláskülönlegességek lehetnek mutatósak, és a maguk korában sokakat megejthetnek; a nemzeti vallások önnön élettelenségükkel hatalmasra hízhatnak, és évszázadokig foglalhatják el mindhiába a földet, vonhatják el a tanult elmék figyelmét, és zavarhatják meg ítéletüket, hosszú távon azonban be fog bizonyosodni, hogy vagy valóban a katolikus vallás a láthatatlan világ elérkezése közén, vagy minden fogalmunk híján van az értelemnek, a szilárd tartalomnak és a valóságnak. Vessük el a katolicizmust, és máris félelmetesen de feltartóztathatatlanul zuhanunk a protestantizmusba, a deizmusba, a panteizmusba, a szkepticizmusba. ... Ó, nyughatatlan szívek és kényes ízlésű elmék, kik olyan evangéliumot kerestek, amely üdvösebb, mint a Megváltóé és olyan teremtest, mely tökéletesebb, mint amit Urunk alkotott!” (*Discourses to mixed congregations*, 13)

Eretnekség: Aquinói Szent Tamás meghatározása szerint az eretnekség a hithez való hűtlenség: „Az eretnekben, aki valamely hittételt nem hiszi, nem marad meg az élő hit. Ha az Egyház által tanított dolgok közül az eretnek azt hiszi, amit maga választ ki, hogy higgyen, és azt utasítja el, amit maga választ ki, hogy elutasítson, akkor többé nem az Egyház tanításához mint tévedhetetlen szabályhoz ragaszkodik, hanem saját akaratahoz” (*Summa theologica*, II-II, q. 5, a. 3 c). Az igaz katolikkussal szemben az eretnek továbbra is elfogad bizonyos dogmákat, de csak saját akarata és ítélete, nem pedig a kinyilatkoztató Isten tekintélye alapján, mivel más hittételekkel kapcsolatban ugyanezt a tekintélyt elutasítja.

A hit elleni bűnök a legsúlyosabb erkölcsi bűnök a remény és a szeretet isteni erénye ellen elkövetett bűnök után. „Minden bűn Isten elleni lázadás, amint fentebb bemutattuk (I-II, 71, 6; I-II, 73, 3). Minél inkább elválasztja tehát a bűn az embert Istentől, annál súlyosabb. A hitetlenség ma minden eddiginél jobban éket ver ember és Isten közé, mivel az ember Isten igaz ismeretével sem rendelkezik, és mivel istenismerete hamis, nem

is közeledik hozzá, hanem elszakad tőle. Aki tévesen vélekedik Istenről, az nem is ismerheti őt, hiszen vélekedése nem Istenre vonatkozik. Világos tehát, hogy a hitetlenség bűne nagyobb, mint bármely más bűn, melyet az erkölcs megromlása során elkövet” (*Summa theologiae*, II-II, q. 10, a. 3 c). „Az eretnekek hitetlensége, akik megvallják hitüket az evangéliumban, ugyanakkor a hit megrontásával ellen is állnak neki, súlyosabb bűn, mint a zsidóké, akik soha nem fogadták el az evangélium hitét. De mivel a zsidók e hit ószövetségi előképét elfogadták, amelyet téves értelmezéseikkel megrontanak, hitetlenségük súlyosabb bűn, mint a pogányoké, mivel az utóbbiak egyáltalán – semmi módon – nem fogadták el az evangélium hitét” (*Summa theologiae*, II-II, q. 10, a. 6 c).

A világ és a hit között mindig engesztelhetetlen harc fog dúlni, ahogy Boldog John Henry Newman fogalmazott: „Mi most a világ vallása? Az evangélium naposabb oldala – a vigasztalásról szóló üzenet, a szeretet elve; míg az ember állapotának és kilátásainak valamennyi sötétebb, mélyebb vonatkozása csaknem teljesen feledésbe merül. Ez a civilizált kornak megfelelő vallás, a Sátán pedig ügyesen cicomázta fel az Igazság bálványképévé. ... Azokat a félelmetes képeket az isteni haragról, amelyekben a Szentírás olyannyira bővelkedik, lekicsinylik. Minden derűs és vidám. A vallás kellemes és könnyű; a jóakarát a fő erény; az intolerancia, a bigottság, a túlzott lelkesedés a fő bűnök. Az önmegtartóztatás képtelenség – már az állhatatosságot is barátságtalan, gyanakvó szemmel nézik. A feslettség nyílt formáit azonban elvetik. ... Új vallási célokra, új rendszerekre és tervekre, új tanításokra, új hitszónokokra van szükség, hogy a tudás úgynevezett terjedése keltette éhséget kielégítsék. Az elme betegesen érzékennyé és kényessé válik, semmivel sem elégedett, ami van, a változást önmagáért kívánja, mintha a boldogságot magától a változástól várhatnánk. ... Vajon nem arról van tehát szó, hogy a Sátán úgy akarja meghamisítani az Igazságot, hogy azt, ami nem több mint az emberi szív természetes késztetése az adott körülmények között, szépen megformálja és felcicomázza? Egyáltalán nem tagadom, hogy a világ ezen szelleme használ olyan szavakat és tesz olyan kijelentéseket, amelyeket egyébként kerülne, ha nem a Szentírás magyarázójának szerepében kívánna tetszelegni; és azt sem tagadom, hogy általában a kereszténység színezetét ölti magára, hogy azután önnön mércéje szerint meg is változtassa azt. Ez a tanítás csak részben evangéliumi, valójában azonban a világ elvére épül, mégis az evangéliumnak hazudja magát, holott annak meghatározó ele-

mével, az önmegtartóztatással teljesen szakít. Úgy gondolja, elég, ha az ember jóakaratú, udvarias, őszinte, feddhetetlenül viselkedik, tapintatos, – az igaz istenfélelemnek, az Isten tiszteletéért való buzgólkodásnak, a bűn iránti mély gyűlöletnek azonban híján van, nem retten meg a bűnösök láttán, nem méltatlankodik az eretnekek istenkáromlásain, és együttérzést sem váltanak ki belőle, nem ragaszkodik féltékenyen hitünk igazságaihoz, hidegen hagyja, milyen eszközökkel érjük el céljainkat feltéve, hogy jó célokról van szó, nem hűséges a szent apostoli Egyházhoz, amelyről az apostoli hitvallás beszél, nincs érzéke a vallás tekintélyéhez mint ami nem az emberi elme találmánya, egyszerűen: komolytalan, és ezért se nem meleg, se nem hideg, hanem – a Szentírás szavaival – langyos. ... Megváltozott az emberi társadalom szerkezete, és a megváltozott szerkezet az ember jellemét is megváltoztatja, ezt a megváltozott jellemet pedig lelkünk ellensége formálja oly módon, hogy minél inkább hasonlítson a keresztény engedelmességére, de ez a hasonlóság mindig csak a felszínt érintse. Mindeközben Isten szent Egyháza folytatja útját az ég felé a világ megvetése közepette, melyet ugyanakkor alakít is, részben jobbra teszi, részben korlátozza, egyes szerencsés esetekben pedig annak áldozatait is visszahódítja, és szilárdan és mindörökké a küzdő egyház híveinek sorába állítja, míg el nem érik utuk célját, a Nagy Király városát. Isten kegyelmet ad nekünk, hogy vizsgáljuk meg szívünket, nehogy a bűn csalárdsága minket is megvakítson!, és mi is a világosság angyalának mutatkozó sátánt szolgáljuk” (*Parochial and Plain Sermons*, I, 24). „A vallás szent területén tehát az emberek – anélkül, hogy bármely helytelen elvnek engedelmeskednének, vagy az igazsággal szembeni teljes közömbösség, nyílt ellenállás vagy önteltség jellemezné őket, amely a Sátán fő eszköze napjainkban, szép csendben feladja az evangéliumi igazságokat, és megnyitja az Egyház ajtaját a tévedések minden fajtája előtt, amelyeknek se szeri, se száma közöttünk, vagy megváltoztatják istentiszteletünket, hogy a gúnyolódók, a langyosak és az erkölcstelenek kedvére tegyenek. Kizárólag a barátságosság vezeti őket, és ha megütköznek az Egyház hitvallásán, tüstént gondolkodni kezdenek, miként változtathatnák vagy nyirbálhatnák meg azt úgy, ahogyan a pénzügyletekben tanúsítanak nagylelkűséget vagy mondanak le saját követelésükről. Minthogy nem értik, hogy vallási kiváltságaik olyan előjogot képviselnek, amelyet tovább kell adniuk utódaiknak, olyan szent tulajdont, melyet azért bíztak a kereszténység családjára, hogy éljenek vele, nem pedig azért, hogy maguknak sajátítsák

ki, nemcsak azt tékozolja el, ami az övék, hanem azt is, ami másoké. Így például az Atanáz-féle hitvallás kiközösítései, a Commination Service¹⁸ vagy a zsoltárokban található átkok ellen beszélnek, melyektől meg kívánnak szabadulni.

... Olykor pedig a kifogásolható cselekedetű ember jellemének pozitív tulajdonságaival bibelődnek, csak ezekkel, semmi mással, és úgy érvelnek, hogy jámbor, jóakarátú emberről van szó, kinek hibái semmi módon nem ártanak neki; – holott nem az a kérdés, miként hatnak ezek erre vagy arra az emberre, csak az, hogy hibák-e. ... Vagy azt mondják, hogy olyan Egyházhoz tartoznak, amely toleráns, tehát az Egyház tagjainak is toleránsnak kell lenniük, és ők mindössze toleranciából adnak példát, mikor elnézően viszonyulnak azokhoz, akik lazán kezelik a hitvallást, és erkölccseikben is a maguk feje után mennek. Ha mármost Egyházunk toleranciáján azt értjük, hogy nem lép fel tűzzel-vassal azok ellen, akik elhagyják, akkor joggal nevezhetjük toleráns Egyháznak; a tévedésekkel szemben azonban nem toleráns, amiként éppen azok a formuláruk tanúsítják, amelyeket ezek az emberek el kívánnak vetni. ... Bárcsak elég buzgóságot és szent szigort tanúsítanánk, amely egyedül képes arra, hogy a tévesen keresztény szeretetnek [irgalmasságnak] nevezett erőtlen, üres jóakaratot újra értelemmel töltsék!” (*Parochial and Plain Sermons*, II, 23)

A lélek üdvössége minden mulandó és földi valóságnál fontosabb: Boldog John Henry Newman így szól: „Az Egyház nem elkápráztatni akar, hanem az elkezdett művet kívánja beteljesíteni. Ezt a világot, és mindazt, ami benne van, pusztán árnyképnek, pornak és hamunak tekinti egyetlen lélek értékéhez képest. Úgy tartja, hogy ha a maga módján nem tehet jót a lelkekkel, egyéb tevékenységeinek sincs értelme; úgy tartja, hogy jobb, ha a Nap és a Hold lehull az égről, a Föld oszlopai megrendülnek, a rajta élő milliók a legszörnyűbb kínhalállal halnak éhen, vagy ami földi csapás még elképzelhető, mint ha egyetlen lélek, nemhogy elveszik, hanem csak egyetlen bocsánatos bűnt is elkövet, egyetlen szándékos hazugságot is mond, mely hazugság senkit meg nem károsít, vagy mindenféle mentség nélkül egyetlen árva fillért is ellop. E világ tettét és a lélek tettét – a maguk területén belül szemlélve őket – egyszerűen összemérhetetlennek tekinti; inkább menti meg egyetlen vad haramia vagy jajveszékélő koldus lelkét,

¹⁸ Az anglikán egyház hamvazószerdai szertartása, melyben Isten haragját idézik fel bizonyos bűnök ellen.

mint épít száz meg száz vasútvonalat keresztül-kasul egy szegény ország egész területén, vagy hajt végre általános egészségügyi reformot, feltéve, hogy ezen nagyszabású nemzeti művek nem járnak egyben önmagukon túlmutató lelki haszonnal is. Ilyen az Egyház, ó, világ fiai, melyet immár ti is ismertek. Ilyen, és ilyen is marad, és bár a javadat akarja, a maga módján teszi ezt, és ha szembeszállsz vele, ő is ellenszegül. Küldetése van, és küldetését be is teljesíti” (*Certain difficulties felt by Anglicans in catholic teaching*, II, 8).

A hit válsága és a hitehagyás. Midőn a katolikus hit teljességét és az egyházfegyelmet illetően óriási zűrzavar uralkodott az Egyházban, Nagy Szent Atanáz a következő szavakat intézte valamennyi püspökhöz 340-ben írt levelében: „Az egyházi fegyelem nem a mai egyházak találmánya, hanem elődeink bölcs és előrelátó rendelete hagyományozta ránk. Hitünk sem a mai korban kezdődött, hanem az Úrtól és a tanítványaitól kaptuk. Hogy tehát a rendelkezések, melyeket az egyházak a legrégebbi időktől kezdve megőriztek, el ne vesszenek napjainkban, és a ránk bízott örökséggel elszámolhassunk, ébredjete fel tespedtségetekből, testvérek, Isten misztériumainak intézői, és lássátok, miként vetnek rá kezet mások. Soha ilyen dolgokat nem követtek el az Egyház ellen attól a naptól kezdve, hogy Üdvözítőnk mennybevétele előtt ezt a parancsot adta tanítványainak: »Menjete hát, és tegyete tanítványommá minden népet. Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében«” (vö. PG 27, 219–240).

Az igazság és a hazugság hamis ökumenizmussal történő összevarásától már Boldog John Henry Newman is óvott: „Soha nem volt annyira szüksége az Anyaszentegháznak olyan emberekre, akik küzdenek a vallási liberalizmus szelleme ellen, mint ma, mikor, ó, jaj!, e tévedés az egész földet csapdába ejti. ... A vallási liberalizmus az a tan, amely szerint nem található pozitív igazság a vallásban, hanem az egyik hitvallás éppolyan jó, mint a másik, és ez az a tanítás, amely nap nap után erősödik. Egyetlen vallásról sem tudják elfogadni, hogy igaz legyen. Azt tanítják, hogy valamennyit meg kell tűrni, hiszen pusztán véleményekről van szó. A kinyilatkoztatott vallás nem igazság, hanem érzés és ízlés dolga. Nincs is feltétlenül szükség hitre a vallásos gyakorlathoz. Az ember egyszerre járhat protestáns és katolikusba templomba, és mindkettőből okulhat, holtott egyikhez sem tartozik. Lelki gondolatokról és érzésekről kvaterkázhatnak anélkül, hogy bármit tudnának hitük közös pontjairól, vagy hogy ilyen igény egyáltalán felmerülne bennük” (*Bigliettiói beszéd*, 1879. május 12.).

„Ördögi szövetség jött létre napjainkra, mely szerte az egész világról felsorakoztatja a maga szálláscsinálóit, megszervezi magát, intézkedik, behálózza Krisztus Egyházát, és általános hitehagyást készít elő. Hogy ez a hitehagyás majd az Antikrisztus megjelenéséhez vezet-e, vagy valami még késlelteti azt, ahogy az már oly régóta történik, nem tudhatjuk; az azonban biztos, hogy ez a hitehagyás a maga összes jelével és eszközével együtt a Gonosztól van, és a halál ízét árasztja. Távol legyen bármelyiköntől, hogy azon együgyűek közé tartozzunk, akik a körülöttünk ólálkodó csapda fogságába esnek! Távol legyen tőlünk, hogy megtéveessenek a szép ígéretek, melyekbe a Sátán a mérgét rejt! Gondoljátok, hogy olyan ostoba lenne, hogy nyíltan és egyenesen fogja kérni, hogy csatlakozzatok az Igazság ellen viselt háborújához? Dehogy! Csalival próbál megejtetni. Polgári szabadságjogokat kínál. Egyenlőséget ajánl, kereskedelmet és vagyont, az adók elengedését és reformot. Így rejt el, mire is készül valójában” (*Discussions and arguments on various subjects*, 2).

A katolikus hithez való hűség általában kisebbségi jelenség marad, ahogyan arra Boldog John Henry Newman bíboros is rámutatott: „Akkoriban mindvégig azt gondoltam, hogy az általános hűtlenség kora jön el, és azokban az években a vizek valóban az egekig emelkedtek. Várom azt az időt, mikor – halálom után – csak a hegyek csúcsa lesz látható, mint apró szigetek a hatalmas óceánban. ... A katolikus vezetőknek nagy tetteket kell végrehajtaniuk, és nagy sikereket kell elérniük, nagy bölcsességre és bátorságra van szükségük odafentről, ha meg kívánják védeni az Anyaszentegyházat ettől a szörnyű csapástól, és jöllehet minden rászakadó megpróbáltatás csak ideig tart, kegyetlensége minden mértéket felül fog múlni” (1877. január 6-i levél). „Az összes nagy változást a kevesek, nem pedig a sokak idézik elő – az eltökélt, rettenthetetlen, buzgó kevesek. Kétségtelen, hogy a sokak sok mindent *lerombolhatnak*, de *cselekedni* csak azok tudnak, akik felkészültek a cselekvésre. Az éhínség idején Jákob fiai csak nézték egymást, de nem tettek semmit. A nagy dolgokat mindig egy-két ember teszi, akik kívülről talán igénytelennek látszanak, de szívük annál átadottabb. Fel vannak készülve, nem hirtelen felindulásból vagy ügyük igazságában való homályos hitük okán, hanem a mélyen beléjük ivódott, gyakran ismételt okítás révén, és mivel az is nyilvánvaló, hogy kevés embert könnyebb tanítani, mint sokat, ilyen emberből is mindig kevés lesz” (*Parochial and plain sermon*, I, 22).

A katolikus hithez mindig bátorságra van szükség, sőt olykor a vértanúságot is vállalni kell érte. Aquinói Szent Tamás a következőképpen magyarázza a vértanúság értelmét: „Valamennyi erényes cselekedet közül a vértanúság a szeretet tökéletességének legnagyobb bizonyítéka: az ember szeretete valamely dolog iránt ugyanis annál nagyobb, minél inkább hajlandó megvetni érte azt, ami kedvesebb nála, vagy minél utálatosabb dolgot hajlandó elszenvedni érte. A vértanúság azért a legtökéletesebb emberi cselekedet, mert a legnagyobb szeretetről tanúskodik” (*Summa theologica*, II-II, q. 124, a. 3 c). „Maga a *vértanú* szó is innen ered, hiszen mindhalálig történő testi szenvedésükkel az igazságról tesznek tanúságot, de nem akármilyen igazságról, hanem arról az igazságról, amely megfelel az istenfélelemnek, és amelyet Krisztus nyilatkoztatott ki nekünk. Krisztus vértanúi ezért Róla tesznek tanúságot, a szóban forgó igazság pedig a hit igazsága. Így minden vértanúság a hit igazságát hirdeti. A hit igazsága azonban nemcsak a belső hitet foglalja magában, hanem a hit külső megvallását is, amely nemcsak szavakkal történik, mikor is az ember megvallja a hitet, hanem tettekkel is, mikor is az ember bizonyítékát adja hitének Jakab 2,18 szerint: »tetteim alapján én is bebizonyítom neked a hitemet.« Bizonyos emberekről ezért ezt olvassuk (Tit 1,16): »Azt hangoztatják, hogy ismerik Istent, de tetteikkel megtagadják.« Ezért minden erényes cselekedet, amennyiben Istenre vonatkozik, a hit megvallása, amelyből megtudjuk, hogy Isten ezeket a cselekedeteket várja el tőlünk, és meg is jutalmaztunk, és így a vértanúság indítékául szolgálhatnak. Ezért ünnepli az Egyház Keresztelő Szent János vértanúságát, aki nem azért szenvedett halált, mert nem volt hajlandó megtagadni a hitet, hanem azért, mert elítélte a házasságtörést” (*Summa theologica*, II-II, q. 124, a. 5 c).

A katolikus hithez való hűség és a keresztény vértanúság szelleme azt kívánja tőlünk, hogy ne csak a pogányok és a hitetlenek előtt valljuk meg az isteni igazságot félelem nélkül, hanem az eretnek keresztények előtt is. Az ilyen vértanúk között említhetjük meg az írországi Sir John Burke of Brittas megindító példáját a katolikus hit 17. század elején kezdődött üldözése idején. Vasárnap reggel John Burke kastélyában katolikusok gyülekeztek szentmisére, melyet egy titokban működő pap készült bemutatni. Egy áruló azonban értesítette a hatóságokat. Hirtelen egy csapat katona vette körül a házat, ahol a szentmisére készülődtek. A százados bebocsátást kért. Sir Burke csak annyit válaszolt, hogy szabadon beléphet, ha kész meggyónni, és társait is erre biztatja, máskülönben kívül kell maradnia,

mert a hitetlenek nem részesedhetnek abban, ami szent, a szent dolgokat pedig nem szabad a kutyák elé vetni, sem a gyöngyöket a disznók elé. Burke végül elmenekült, később azonban elfogták. Mikor a törvényszéken kihallgatták, a bíróság elnöke kijelentette, hogy ügyét a legnagyobb jóindulattal fogja kezelni, ha a hit és a vallás minden dolgában aláveti magát a király óhajának, máskülönben halálra ítéli. John Burke azonban nem tágitott. Derűs arccal hallgatta a halálos ítéletet, mindössze örömét fejezte ki, hogy azok, akik testének ily módon ártani tudnak, a lelke fölött nem rendelkeznek. Továbbá hangot adott annak, mennyire undorodik az eretnek tanoktól és véleményektől, és mennyire vágyik rá, hogy engedelmeskedjen a Katolikus Egyház tanításának, melynek közösségében kíván meghalni. Mikor a kivégzés helyéhez értek, engedélyt kért, hogy térdén közelíthesse meg, amit meg is engedtek neki. John Burke olyan elégedettnek és boldognak látszott, mintha valami pazar ünnepre készülődne. Az utolsó pillanatban felajánlották, hogy megkegyelmeznek neki, visszakapja birtokait és előléptetik, ha esküvel ismeri el a király fennhatóságát vallási kérdésekben, és részt vesz a protestáns istentiszteleten. Azt válaszolta, hogy a világ minden kincséért sem sértené meg Istent, nem cserélné fel a mennyországot a földre, és mindent megtagad és elítél, amit a Katolikus Egyház kezdettől fogva megtagadott és elítélt. John Burke 1607 decemberében halt meg Limerickben (vö. Murphy, D., *Our Martyrs*, Dublin 1896, 228–239. old.).

A katolikus hit, jelesül a csorbítatlan és tiszta katolikus hit a legnagyobb kincs, amelyet Isten keresztségünk pillanatában helyez a lelkünkbe. Mielőtt megkeresztelték volna, a következő kérdést hallottuk: „Mit kérsz Isten Egyházától? (*Quid petis ab Ecclesia?*)”, és nevünkben a keresztszüleink válaszoltak, vagy ha már felnőttek voltunk, mi magunk mondtuk ki ezt az egyetlen, de meghatározó jelentőségű szót: „Hitet! (*fidem*)” Ez a „hit” a csorbítatlan és tiszta katolikus hitet jelentette. A következő kérdés így szólt: „És mit vársz a hittől?” A válasz ismét rendkívül tömör, lényegbe vágó és felülmúlhatatlan: „Örök életet (*vitam aeternam*)”.

Szent Fidél, akit a protestánsok öltek meg a katolikus hithez való rendíthetetlen hűsége miatt, néhány nappal vértanúhalála előtt prédikált utoljára. Végakarataként ezeket a szavakat hagyta ránk: „Ó, katolikus hit, mily rendíthetetlen, mily erős vagy! Mily mélyek gyökereid, mily szilárdan épülsz az erős sziklára! Ég és föld elmúlnak, de te soha nem múlsz el. A világ kezdettől ellenállt neked, de te hatalmas diadalt ültél mindenben. Ez a diadal

győzi le a világot – a mi hitünk. Erős királyokat vetett Krisztus uralma alá, nemzeteket hajtott szolgálatára. Mi tette vajon, hogy a szent apostolok és vértanúk el tudták viselni a vad gyötrelmeket és kínzó szenvedést, ha nem a hit? Mitől van az, hogy napjainkban Krisztus igaz követői szakítanak a fényüzéssel, búcsút mondanak az élvezeteknek, és készséggel viselik a nehézségeket és fájdalmat? Az élő hittől, mely a szeretetben mutatkozik meg. Ezért vetjük el a jelen javait azon javak reményében, melyekben az eljövendőben részesedünk. A hitért cseréljük fel a jelen a jövőre”.

A szentáldozás és az Egyház megújulása

1. A mennyei Jeruzsálem felé zarándokló Egyházat a Szentlélek különösen az istenfélelem (vö. Csel 9,31), a hit, a remény és a szeretet természetfeletti cselekedetei és a megtestesült Isten – az Oltáriszentségben, a kenyér és a bor látható színe alatt történő – imádása által neveli. Történelmi útjának kezdetétől az Egyház mindig azokban a pillanatokban és időszakokban tudott a legtermékenyebb lenni, mikor a legszentebb Oltáriszentséget mély hódolattal és imádással illette. Az ilyen pillanatok valódi pünkösdi pillanatok voltak.

2. Az Egyház szent liturgiájában, különösen az eucharisztikus áldozat liturgiájában, az az imádság folytatódik, melyet Krisztus, a Főpap Istennek ajánlott fel a földön, most pedig mély hódolattal a mennyben is felajánl, amint egykor a földön tette (vö. Zsid 5,7). Ezek az imádságok és gesztusok, melyeket tisztelettel és áhítattal, tudniillik szent istenfélelemmel végzünk, pünkösöd valódi szelleméről tanúskodnak. Különösen a szentmise legfontosabb pillanatainak, az átváltoztatásnak és a szentáldozásnak kell ilyen pünkösdi, Szentlélekkel teli pillanatnak lenniük. Az Egyház igaz istentiszteletének Krisztus imádságát és az első keresztyének liturgiáját kell szem előtt tartania. Az ilyen liturgia tetszik Istennek, amint azt a zsidókhöz írt levélben olvassuk: „*Szolgáljunk Istennek neki tetsző módon: tisztelettel és félelemmel (cum metu et reverentia). Mert a mi Istenünk emésztő tűz*” (Zsid 12,28). Ez az emésztő tűz a Szentlélek. Minél inkább jelen van tehát Isten tisztelete és félelme a szentmise imádságaiban, kifejezőmódjában, rítusaiban és gesztusaiban, annál inkább nevezhetjük pünkösdinek, vagyis annál inkább részesedik a Szentlélek gyümölcseiben.

3. Az egyházi élet valódi megújulása és reformja csak a liturgia megújulásával kezdődhet, más szóval, el kell mélyíteni Isten tiszteletét és félelmét a liturgikus rítusokban. Szent Josemaría Escrivá – nagyon helyesen – a következőképpen magyarázza a megújulás (aggiornamento) szót: „Az *aggiornamento* mindenekelőtt azt jelenti, hogy hűségesek vagyunk. Az állandó hűség a mindennapi dolgokban a legjobb védekezés a lélek öregedése, a szív szárazsága és az elme rugalmatlansága ellen. Aki szerint az *aggiornamento* elsősorban a változásra utal, felületes gondolkozásról tesz tanúbizonyságot” (*Conversiones con Mons. Escrivá de Balaguer*,

szerk. José Luis Illanes, Madrid 2012, 152–153. old.). Ezért a II. Vatikáni Zsinat is a szent liturgiának szentelte első dokumentumát. E dokumentum a következő három alapelvet és célt határozza meg:

- (1) A rítusoknak egyértelműbben kell kifejezésre juttatniuk, hogy Istenre, a mennyországra és a szemlélődésre irányulnak (*Sacrosanctum Concilium*, 2 és 8).
- (2) Határozottabban meg kell jeleníteni a szövegek és a rítusok szent voltát (*Sacrosanctum Concilium*, 21).
- (3) Kerülni kell az újításokat, kivéve ha azok szerves egységben vannak a jelenlegi formákkal, és valódi lelki haszonnal járnak (*Sacrosanctum Concilium*, 23).

A Szentírás és az első keresztények példája szerint csak akkor beszélhetünk lelki haszonról a liturgiával kapcsolatban, ha erősebben érezhető a Szentlélek jelenléte, aki Isten és emésztő tűz, és aki olyan szent szeretetre ösztönöz, amely Isten félelmét is magában foglalja (vö. Zsid 12,28).

4. Ha a szentmise legszentebb és legfontosabb pillanataiban Isten tisztelete és félelme kevésbé jut kifejeződésre, akkor a Szentlélek gyümölcsei is kevésbé jelentkeznek, és pünkösdről, valódi megújulásról, lelki fejlődésről is kevésbé beszélhetünk: a keresztény hit és jámborság visszaszorul. Az a mód, ahogy a hívek a szentáldozáshoz járulnak, pontosan jelzi, hogy a szentáldozás a legszentebb valóság és a legszeretettebb és legszentebb Személy-e számukra. Ezért Krisztus testét a szentostya színe alatt csak mély hittel és tiszta szívvel, az imádás egyértelmű gesztusaival vehetjük magunkhoz. Ez jellemezte minden kor katolikusait, az őskeresztényektől kezdve az egyházatyák korának keresztényein át egészen a nagyszüleink és szüleink idejéig. És ha az első századokban elő is fordult, hogy a pap sok helyen a jobb kéz tenyerébe vagy a nők jobb kezét fedő fehér kendőre helyezte a szentostyát, a hívek soha nem érintették ujjukkal az átváltoztatott kenyeret. A Szentlélek egyre mélyebben feltárta az Egyháznak, miként kell viszonyulni Krisztus szent emberségéhez a szentáldozás alatt. A római egyház már a 6. században közvetlenül a nyelvre áldoztatott, ahogyan azt Nagy Szent Gergely pápa írásában olvassuk (vö. *Dial.*, 3). A következő lépésre a középkorban került sor, amikor is a hívek térdelve kezdték fogadni Krisztus testét, ami az imádás magatar-

tásának egyértelműbb külső kifejeződése (vö. Szent Kolumbán, *Regula coenobialis*, 9). A hiteles megújulás, az „aggiornamento” újabb fontos pillanata volt ez, melyet pünkösdi pillanatnak is nevezhetünk.

5. Korunkban – immár 40 éve – Krisztus misztikus testén mély seb táng. Ez a mély seb a kézbe áldozás modern gyakorlata, amely lényegileg tér el az első századok fentebb vázolt hasonló gyakorlatától. Ez a modern gyakorlat a legmélyebb seb Krisztus misztikus testén az alábbi négy súlyos okból:

- (1) Az imádás és a tisztelet gesztusainak meglepő minimalizmusa. A kézbe áldozás modern gyakorlatánál gyakorlatilag az imádás egyetlen jelével sem találkozunk.
- (2) A kézmozdulat olyan, ahogyan az ember a közönséges étellel bánik: ujjunkkal felvesszük a szentostyát a bal kéz tenyeréről, és a szánkba tesszük. Az ilyen kézmozdulat azt a képzetet kelti nem kevés hívőben, különösen a gyermekekben és serdülőkben, hogy Krisztus isteni személye nincs jelen a szentostyában, pusztán vallási jelképről van szó, hiszen kívülről nézve ugyanúgy bánhatnak a szentostyával, mint ahogy a közönséges étellel szoktak: ujjukkal megérintik, és a szájukba teszik.
- (3) A szentostya morzsálódása: az áldoztató tálca hiánya miatt a szentostya darabkái gyakran a földre hullnak az áldoztató és az áldozó közti területen, illetve az áldozó tenyeréhez vagy ujjaihoz tapadnak, aztán pedig leesnek a földre. Ezek a darabkák nemritkán ott vannak a padlón, és az emberek rajtuk taposnak anélkül, hogy észrevennék őket.
- (4) Egyre többször fordul elő a szentostya lopása, hiszen a kézbe áldozás miatt ez már semmiféle nehézséget nem jelent.

Semmi sincs az Egyházban és ezen a földön, ami annyira szent, annyira isteni, annyira eleven és annyira személyes dolog lenne, mint a szentáldozás, hiszen maga az Eucharisztia Ura jelenik meg benne. És a fenti négy szörnyűséges dolog mégis megtörténhet Vele. A kézbe áldozás modern gyakorlata mai külső formájában soha nem létezett. Érthetetlen, hogy sokan az Egyházban nem vesznek tudomást erről a sebről, jelentéktelen dolognak tartják, és azt sem értik, minek erről annyit beszélni. És ami még érthetlenebb: sok egyházi ember még védi és terjeszti is ezt a gyakorlatot.

6. Szent John Fisher bíboros vértanú már 1526-ban kimondta az alábbi igazságot: „Ha valaki figyelmesen tanulmányozza az Egyház lelki virágzásának és hanyatlásának időszakait, valamint a különböző reformokat, amelyek gyakran egymást követték, a következőt kell megállapítania: az Egyház hanyatlásának oka csaknem mindig a legszentebb Oltáriszentség elhanyagolása és az ellene elkövetett visszaélések. Ugyanakkor azt is látjuk, hogy az Egyház valódi reformja és virágzása mindig e Legszen-
tebb Szentség áhítatos imádásához kapcsolódott” (Holböck, F., *Das Allerheiligste und die Heiligen*, Stein am Rhein 1986, 195. old.). XXIII. János pápa azért hívta össze a II. Vatikáni Zsinatot, hogy az Egyház lelki életének valódi reformját és virágzását mozdítsa elő, vagyis elmélyítse a hitbeli ismereteket, fokozza a hit igazságához való hűséget, és éberebben óvja a hitletéteményt (vö. Buzdító beszéd a II. Vatikáni Zsinat megnyitá-
sakor, 1962. október 11.) Az Egyház élete csak akkor indulhat újra virág-
zásnak, ha elmélyül a hit az Oltáriszentségben, és az azt megillető hódolat kifejeződése is gazdagodik. Ha az Oltáriszentségben való hit csökken, és az imádás magatartása kevésbé fejeződik ki az eucharisztikus rítusok-
ban, különösen a szentáldozásban, akkor az Egyház élete sem virágozhat. 1961-ben XXIII. János pápa a következő szavakat írta lelki naplójába: „Gondosan, buzgó imádsággal kell előmozdítani a hívek istentiszteletét,
vallásgyakorlatát és a megfelelően kiszolgáltató szentségek fogadását. Ez az, ami lehívja Isten áldását a népre. Ezt gondolom, lelkipásztorként erre törekszem, és így is kell lennie ennek most és mindenkor” (Giovanni XXIII, *Il giornale dell'anima*, Cinisello Balsamo 2000³, n. 961).

7. Az Egyház állandó hite és gyakorlata volt, hogy a kenyér színe alatt valóságosan jelen levő Krisztust azzal az imádással kell illetni, amely csak Istennek jár ki, és amelynek bensőleg és külsőleg is meg kell nyilvánulnia. Az imádás ezen tettét a Szentírás *'proskynesis'*-nek nevezi. Urunk, Jézus Krisztus ellenállt az ördög kísértéseinek, és valamennyi teremtmény elsődleges kötelességének is ezt nyilvánította: „*Uradat, Istenedet imádd, s csak neki szolgálj!*” (Mt 4,10). Jézus itt a *'proskynesis'* szót használta. Isten imádásának tette a következő külső formát öltötte a Bibliában: letérdeltek, meghajoltak a földig, és arcra borultak. Így fejezte ki imáda-
tát maga Jézus, az ő szentséges édesanyja, a Boldogságos Szűz Mária és Szent József is, mikor évente elzarándokoltak a jeruzsálemi templomba. A *'proskynesis'* ezen gesztusával hódoltak Krisztus, a megtestesült Isten teste előtt: először a három napkeleti bölcs (Mt 2,11); az a sok ember, akit

Jézus meggyógyított, az imádás ezen külső tettét hajtotta végre (vö. Mt 8,2; 9,18; 15,25); az asszonyok, akik húsvét reggel látták a feltámadott Urat, földre borultak megdicsőült teste előtt, és úgy imádták (Mt 28,9); az apostolok, mikor látták, hogy Krisztus teste felmegy a mennybe, földre borultak, és imádták Őt (Mt 28,17; Lk 24,52); az angyalok és valamennyi megváltott és megdicsőült szent a mennyei Jeruzsálemben földre borul, és így imádja Krisztus megdicsőült emberségét, melyet a “Bárány” alakja jelképez (Jel 4,10). Az elmúlt két évezredben az Egyház mind mélyebben kezdte felfedezni az Oltáriszentség misztériumára vonatkozó igazságot, ezért Krisztus eucharisztikus testéhez is a tisztelet egyre tökéletesebb formáival viszonyult, különösen azokban a pillanatokban, amikor a pap vagy a hívek Krisztus eucharisztikus testéhez közelednek. Hogy érvényt szerezzen annak az igazságnak, miszerint a szentáldozás nem közönséges étel, hanem valóban a Legszentebb Oltáriszentség, *maga* a megtestesült Szent-ség, legkésőbb a 8. századtól mind a nyugati, mind a keleti egyházakban a pap a szentostyát közvetlenül a hívek nyelvére helyezte. Ez a gesztus azt fejezi ki, hogy a pap személyében maga Krisztus táplálja a híveket. Ez a mozdulat továbbá az alázat magatartását és a lelki gyermekség lelkületét fejezi ki, mely nélkül Jézus kijelentése szerint senki sem lehet be Isten országába (Mt 18,3). A szentáldozáskor a szentostya valóban a mennyek országa, hiszen Krisztus maga van jelen benne, kinek testében az istenség egész teljessége lakozik (vö. Kol 2,9). Azzal a külső gesztussal tudjuk leginkább kifejezni, hogy Isten országában gyermekként részesülünk, hogy kicsinnyé válunk, letérdelünk, kinyitjuk a szánkat, és hagyjuk, hogy úgy tápláljanak minket, mint egy kisgyermeket. Ezért a Szentlélek – az életszentség és a jámborság Lelke – ösztönzésére az a forma alakult ki a századok során, hogy szentáldozáskor Krisztus isteni testét térdelve és a nyelvünkön vesszük magunkhoz. Az imádás egyértelmű gesztusainak – vagyis hogy térdelve és a Biblia lelkületével gyermekként a nyelvünkre fogadjuk Krisztus testét – megszüntetése egész biztosan nem az eucharisztikus hit és áhítat mélyüléséhez vezet. A tridenti egyetemes zsinat alábbi szavai mindig érvényben maradnak, és napjainkban is égetően aktuálisak: „Nincs helye kétkedésnek azon kérdésben, hogy minden keresztény az igaz Istennek járó imádó tiszteletet – a katolikus Egyházban mindig is elfogadott módon – e legszentebb szentség iránt is hódolattal köteles kifejezni. Nem csökkenhet amiatt az imádás, mert Krisztus Urunk abból a célból alapította, hogy magunkhoz vegyük. Hisszük ugyanis, hogy

egy és ugyanaz az Isten van jelen benne, akit az örök Atya küldött a világba, mondván: »Imádják Őt Isten minden angyalai« (Zsid 1,6) (5. fejezet, 13. pont). A Zsinat továbbá ünnepélyesen kijelenti: „Ha valaki azt állítaná, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentségben Krisztus, Isten Egyszülötte nem érdemel külső tiszteletben is megnyilvánuló imádat, és emiatt nem is jár neki külön ünnepnap, ... legyen kiközösítve” (6. kánon, 13. pont).

8. Az Egyház arra tanít, hogy ahogy növekszik a hívek hite a szentáldozás isteni valóságában, annál inkább ki kell fejezniük tiszteletüket a szentostya szent mivolta iránt, és annál inkább növekedniük kell az életszentségben. Az életszentség itt a lélek belső szentségére, a halálos bűnöktől való mentességre, illetve – pozitív megfogalmazásban – a megszentelő kegyelem állapotára utal. Isteni törvény ez, melyet a mi Urunk, Jézus Krisztus nyilatkoztatott ki, és az apostolok – különösen Szent Pál apostol – hagyománya erősített meg. Urunk így szólt: „*Ne adjátok a szent dolgokat kutyáknak, és gyöngyeiteket ne dobjátok a disznók elé*” (Mt 7,6). Szent Pál a következőképpen figyelmeztet: „*Aki tehát méltatlanul eszi a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, vétkezik az Úr teste és vére ellen. Vizsgálja meg tehát az ember önmagát, és úgy egyék e kenyérből és igyék e kehelyből*” (1Kor 11,27–28). Az Egyház mindig nagy gondot fordított arra, hogy megtartsa ezt az isteni parancsot, melyre napjainkban is jobban oda kellene figyelni. A tridenti egyetemes zsinat így fogalmaz: „Habár bármilyen szent cselekményhez csakis megszentelt lélekkel szabad járulni, biztos, hogy minél inkább tudatosul ezen égi szentség isteni és szent mivolta akeresztény ember előtt, annál lelkiismeretesebben kell őrizkednie, nehogy nagy tisztelet és szentség nélkül járuljon a felvételéhez, különös tekintettel arra, hogy a szent Apostolnál ezen rettegéssel teljes szókat olvassuk: »aki méltatlanul eszik és iszik, vagyis nem különbözteti meg az Úr testét és vérét, saját ítéletét eszi és issza«. Emiatt az áldozni kívánóknak emlékeztetébe kell idézni az Ő parancsát: »Vizsgálja meg magát mindenki«. Egyházunk szokása nyilvánvalóvá teszi, hogy mindenkinek meg kell vizsgálnia magát, és halálos bűn tudatában senkinek (még ha magában tökéletes bánatot is érez) előzetes szentségi gyónás nélkül a legméltóságosabb Oltáriszentséghez járulni nem szabad. E szent zsinat egyszer s mindenkorra megtartani parancsolja ezt minden kereszténynek” (7. fejezet, 13. pont). Mikor XXIII. János pápa megnyitotta a II. Vatikáni Zsinatot, kijelentette, hogy a korábbi egyetemes zsinatok dogmatikus tanítását, így a Tridenti Zsinatét is, mindenkinek szent kincsnek kell tekintenie (Nyitó beszéd, 1962. október 11.).

9. Napjainkban a méltatlan szentáldozás gyakorlata jelenti a legmélyebb sebet Krisztus misztikus testén. Méltatlan szentáldozás alatt először is a belső méltatlanságot értjük, azt, hogy az áldozó halálos bűnöket követett el, halálos bűnben él, vagy úgy áldozik, hogy nem vallja a teljes katolikus hitet a valóságos jelenlétben és az átlényegülésben (*transsubstantiatio*), vagy nem bánta meg bocsánatos bűneit. A szentáldozás méltatlanságát a külső magatartás is okozhatja: a szentostya szentségtörő ellopása; a szentostya magunkhoz vétele az imádás minden külső jele nélkül; a szentostya magunkhoz vétele anélkül, hogy odafigyelnénk a kis ostyadarabkák lehullására és elveszésére; a sietős áldoztatás, mely úgy hat, mintha süteményeket osztogatnának az iskolában vagy az üzemi étkezdén. Ahol nem hisznek abban, hogy Krisztus valóságosan jelen van az átváltoztatott kenyérben, mint például a reformátusoknál és egyéb protestáns közösségekben, ott azon sem lepődhetünk meg igazán, hogy a szentostyát minimális szakrális gesztusokkal, illetve bármely egyértelmű szakrális gesztus nélkül illetik. Ahol még hisznek abban, hogy Krisztus valóságosan jelen van – ha csak az áldozás pillanatában is –, jelesül Martin Luther és a hagyománykövető evangélikusok esetében, ott a gesztusok szintjén is egyértelműbben jut kifejeződésre a tisztelet.

10. A katolikusok hite meghaladja Martin Lutherét és a hagyománykövető evangélikusokét: nemcsak a valóságos jelenlétben hisznek, hanem abban is, hogy a kenyér és a bor Krisztus testévé és vérévé lényegül át. A szentostya ezért nem valamiféle szent tárgy a számukra, még ha a legszentebb is, hanem az élő Krisztus a maga szent emberségével és végtelen isteni fenségével. Nagyobb tiszteletet kell tanúsítanunk a szentáldozás iránt, mint azt Martin Luther tette. Nagyobb áhítattal és tisztelettel kell illetnünk, mint ahogy a mohamedánok illetik a Koránt. Kiemelt lelkipásztori feladat, hogy a katolikusok szerte a világon úgy kezdjék tisztelni Krisztus eucharisztikus testét szentáldozáskor belsőleg és külsőleg egyaránt, ahogy az egyedül Istennek jár ki. A katolikusoknak úgy kell tisztelniük a legszentebb Oltáriszentséget, ahogyan azt Miasszonyunk, a Boldogságos Szűz Mária, az apostolok, apáink és nagyapáink, minden kor keresztyénei tették, tudniillik a következő alapelv szerint: „Ügyeljete rá, hogy minden tiszteletet megadjatok Krisztusnak” (Aquinói Szent Tamás megfogalmazása szerint: *quantum potes, tantum aude*: a *Lauda Sion* kezdetű szekvencia). Mikor a szentáldozás pillanatában magunkhoz vesszük az átváltoztatott ostyát, a belső és külső hódolat és imádás maximumát,

nem pedig minimumát kell tanúsítanunk. A szentostya kicsinysége nem ok arra, hogy a szentáldozás pillanatában az imádás minimális külső jeleire szorítkozzunk. Napjainkban az eucharisztikus Úr, aki a szentáldozás pillanatában az eucharisztikus színek alatt jelen van, az Egyház legkisebb, leggyengébb és legvédtelenebb tagja. Lehetnek lelkipásztori okok az állva és kézbe áldozás folytatása mellett, például a hívek jogai. Az ilyen jogok azonban ellentétesek a legszentebb Krisztus, a Királyok Királya jogával. Krisztust akkor is a lehető legnagyobb isteni tisztelet illeti meg, mikor a kis szentostyában van jelen. Ebben az esetben az Egyház leggyengébb tagjának jogáról van szó. Az állva és kézbe áldozás folytatása mellett szóló valamennyi lehetséges érv súlytalanná válik, ha a tisztelet és az áhitat nyilvánvaló hiányára, a szentostya lehulló és elvesző darabkáival kapcsolatos közömbösségre és a szentostyák lopásának elszaporodására gondolunk. És mindenekelőtt akkor válnak súlytalanná ezek az érvek, ha tekintetbe vesszük, mennyire csökken, változik, illetve eltűnően van a valóságos jelenlétbe és a transzszubsztanciáció dogmájába vetett teljes katolikus hit. Kétségtelen tény, hogy a kézbe áldozás ezen modern gyakorlata, amely a mai külső formájában soha nem létezett a katolikus egyházban, az Oltáriszentségbe vetett teljes katolikus hitet is fokozatosan gyengíti. Az áldozás ezen modern gyakorlatának folytatása lelkipásztori szempontból is egyre inkább kontraproduktívnak bizonyul. Ha ugyanis valamely gyakorlat csorbítja a hit teljességét és a tiszteletet, visszaszorítja az imádás jeleit, és sérti az eucharisztikus Úr isteni jogait, akkor nyilván lelkipásztori szempontokkal sem igazolható.

11. Azok a nagyszerű korok, amikor az Egyház élete virágzott, mindig a bűnbánat és a Szentségek Szentsége, az Oltáriszentség fokozott tiszteletének kora is volt egyben. A kézbe áldozás gyakorlata miatt az Oltáriszentség minimalista tisztelete vált általánossá, és – ami még ennél is rosszabb – megdőbrentően sokszor fordul elő, hogy a szentostya részecskéi elvesznek, és az emberek észrevétlenül rajtuk taposnak templomainkban, és a szentostyák ellopása is rendkívül könnyűvé vált. Ez az objektív helyzet azt kívánja, hogy a kézbe áldozás gyakorlatát – legalábbis fokozatosan – megszüntessük. Ennél is fontosabb, hogy engeszteljük az Oltáriszentségben jelen levő Urat, akit már most is túlságosan megsértettünk szeretetének szentségében, és adjunk elégtételt neki. Ilyen engesztelést kért az az angyal is, aki 1916-ban megjelent a három fatimai pásztorgyerekeknek. Lúcia nővér az alábbi eseményről számol be: „Mihelyt megérkeztünk

oda, térdén állva, arcunkra borulva az angyal imádságát kezdtük mondani. Felemelkedtünk, hogy lássuk, mi történik, és arra lettünk figyelmesek, hogy az angyal egy kelyhet tart a bal kezében. A kehelybe vércseppek hullottak a felette lebegő Ostyából. Miután otthagyta a kelyhet és a felette lebegő Ostyát, az angyal földre borult mellöttünk, és a következő imát mondta el háromszor: »Legszentebb Szentháromság, Atya, Fiú és Szentlélek...« Ezután felemelkedett, ismét kezébe vette a kelyhet és az Ostyát; az Ostyát odaadta nekem, a kehely tartalmát pedig Jácintának és Ferencnek: »Egyétek és igyátok Jézus Krisztus testét és véré, akit a hálátlan emberek szörnyen bántalmaznak. Adjatok elégtételt bűneikért, és vigasztaljátok Isteneteket.« Ismét a földre borult, és háromszor megismételte velünk ezt az imádságot” (Andrew Apostoli, *Fatima for Today. The Urgent Marian Message of Hope*, San Francisco 2010, 34–35. old.).

12. Sürgős lelkipásztori feladat és lelkileg gyümölcsöző intézkedés lenne, ha az Egyház a világ összes egyházmegyéjében bevezetné „a legszentebb Oltáriszentség ellen elkövetett bűnökért való engesztelés évenként visszatérő napját”. Ez a nap az Úrnapját követő nyolcadik nap lehetne. A Szentlélek csak akkor adja az Egyháznak a megújulás különleges kegyelmeit napjainkban, ha Krisztus eucharisztikus testét az Istennek járó teljes hódolattal illetjük, szeretjük, gondosan bánunk vele, és úgy óvjuk, mint aki valóban a Legszentebb. Aquinói Szent Tamás így fejezi ki ezt *Sacris sollemniis* kezdetű himnuszában: „Ó, Uram, annyira látogass meg minket, amennyire ebben a szentségben tisztelünk” (*sic nos Tu visita, sicut Te colimus*). És kételkedés nélkül mondhatjuk: Ó, Uram, annyira fogod meglátogatni Egyházadat napjainkban, amennyire a kézbe áldozás modern gyakorlata visszaszorul, és amennyire az elégtétel és a szeretet tetteit ajánljuk fel Neked. Azon a napon, mikor a katolikus világ templomaiban a hívek a kis szentostya színe alatt rejtőző eucharisztikus Urat a *'proskynesis'* bibliai imáadásának gesztusával, vagyis térdelve, alázatos lelkülettel és tiszta szívvel veszik magukhoz, mint a gyermek, aki kitátja száját, és hagyja, hogy maga Krisztus táplálja, biztonnyal az Egyház valódi megújulása fog elkövetkezni. Utolsó enciklikájában II. János Pál pápa a következő szavakat hagyta ránk lelki hagyatékul: „Nem fenyeget a túlbuzgóság veszélye, ha ezzel a misztériummal törődünk, hiszen *ebben a szentségben üdvösségünk egész misztériuma van összefoglalva* (Aquinói Szent Tamás, *Summa Theologiae*, III, q. 83, a. 4c.)” (*Ecclesia de Eucharistia* kezdetű enciklika, 61).

A keresztény élet és az üldöztetés

*Elhangzott a sümei Sarlós Boldogasszony Ferences Kegyetemplomban
2016. március 6-án, Laetare vasárnapján, usus atiquior főpapi szentmisén*

Krisztusban kedves testvérek! Megváltó keresztthalála előtt üdvöztető Urunk, Jézus Krisztus evilág hitetlen urai előtt ünnepélyesen kijelentette: „*Arra születtem és azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Mindaz, aki az igazságból való, hallgat a szavamra.*” (Jn 18,37). Urunk egész élete és küldetése abban állt, hogy tanúságot tett az örök isteni igazságról, egészen addig, hogy az életét is feláldozta érte. Semmi sem ellenetesebb Krisztus lelkével és életével, mint az igazság megvallásától való félelem, az igazság kárára tett engedmény, akár a legcsekélyebb dologban is.

Urunk így szól minden idők tanítványaihoz: „*Tanúságot tesztek rólam*” (Jn 15,27). Minket, akik hiszünk Jézus Krisztusban, kereszténynek hívnak. Abban a nagy megtiszteltetésben lehet tehát részünk, hogy Krisztusról vagyunk elnevezve. A keresztények azonban nemcsak Krisztus nevét viselik, hanem szent kötelességük az is, hogy Krisztust utánozzák. Szent I. Leó pápa így szól: „*Keresztény, ismerd fel méltóságodat!*” (Beszéd 21,3). Keresztény nevünket továbbá a szent illatos olajnak, más néven krizmának köszönhetjük, mellyel a bérálás szentségében kennek meg. Ebben a szentségben az olaj a túláradó kegyelmet jelzi, mely a keresztény lelkét elárasztja, hogy megerősítse hitében, a balzsam pedig, mely jó illatot ont, és megőriz a romlástól, arra utal, hogy a kegyelem által megerősített keresztény a keresztény erény jó illatát ontja, és megőrzi magát a bűn romlásától. A megkenés a homlokon történik, ahol a félelem és a szegény jelei szoktak megmutatkozni, hogy kit e szentség megerősít, megértse: nem kell pirulnia amiatt, hogy kereszténynek hívják, és kereszténynek vallja magát, és nem kell félennie e hit ellenségeitől sem. A püspök szelíden megpaskolja a béralkozó arcát annak jeleként, hogy a Jézus Krisztusban való hitéért minden sértést és minden szenvedést készségesen kell viselnie” (Szent X. Pius pápa Katekizmusa).

Igaz kereszténynek, vagyis katolikusnak lenni azt jelenti, hogy Krisztus katonái vagyunk, és megvalljuk Krisztust – ha Isten úgy akarja – egészen a vértanúságig. Más szóval: katolikusnak lenni abban áll, hogy bátrak vagyunk, és hagyjuk, hogy a lelki erősség kegyelme, melyet a szent

bérmálkozásban kaptunk, gyümölcsöt hozzon életünkben. Engedményeket tenni a katolikus igazság kárára, politikailag korrekten viselkedni akár az Egyházon belül, akár az Egyházon kívül, mindenestül ellentétes a keresztény, a katolikus névvel.

Kétségtelen tény, hogy napjainkban a keresztények csaknem az egész világon üldözést szenvednek. Ez a helyzet számos hasonlóságot mutat az első századok keresztényüldözéseinek korával. Az első üldözések idejéből ilyen bátorító szavakat hallunk: „A keresztények mindenkit szeretnek, de őket mindenki üldözi. Félreismerik, elítélik és halálra adják őket, de ők új életre támadnak. Gyalázzák őket, de ők megdicsőülnek a gyalázatban. Káromolják őket, de ők megigazulnak. Szidják őket, de ők áldást mondanak. Megalázzák őket, de ők tiszteletet tanúsítanak. Jót tesznek, mégis úgy büntetik őket, mint gonosztevőket. Midőn kínozzák őket, örvendeznek, mint akik új életre támadnak. A zsidók mint idegenek ellen harcolnak ellenük. A görögök üldözik őket. De senki, aki gyűlöli őket, nem tudja okát adni gyűlöletének. ... Nem látod, vadállatok elé dobják őket, hogy megtagadják az Urat, de nem győznek fölöttük? Nem látod, minél többet kínoznak meg közülük, annál inkább növekszik a számuk? Nem emberi mű ez: Isten ereje, az ő jelenlétének bizonyossága” (*Levél Diognétoszhoz*, 5;7).

A II. Vatikáni Zsinat egyik legfontosabb tanítása, hogy minden hívő az életszentségre hivatott (vö. *Lumen gentium*, 39–42), és ugyanezen Zsinat azt is kimondja, hogy az életszentség csúcspontja a vértanúság (vö. *Lumen gentium*, 42).

Hogy – mint keresztények, katolikusok és Krisztus katonái – hűek maradhassunk nagyszerű hivatásunkhoz, fontos, hogy ismerjük a bátor keresztények és vértanúk példáját. Erőt meríthetünk a 16. századi angol családapa, Szent Philip (Fülöp) Howard tanúságtételéből. Philip Howard, Arundel grófja több mint tíz évig szenvedett a katolikus hithez való hűségéért a londoni Tower egyik fogdájában. Erzsébet királynő úgy gondolta, nem helyes, hogy nemes szívű grófja fogdában lelje halálát, így elküldte hozzá főminiszterét, hogy jobb belátásra bírja. A legcsábítóbb dolgokat ajánlották neki, ha katolikus hitét megtagadja. Szent Fülöpnek fiatal felesége volt, csecsemőkorú fia pedig már azután született, hogy börtönbe került, úgyhogy nem is láthatta még. Azt ígérték, hogy teljes vagyonát visszakapja, és családjával is újra egyesülhet. Szent Fülöp így válaszolt: „A világ minden kincséért sem tagadnám meg a katolikus hitet, még azo-

kért sem, akik a legdrágábbak nekem. A bűn bilincseit viselni gyalázat, de Jézus Krisztus szerelméért viselni bilincset: dicsőség”. Egy széndarab-bal a következő szavakat írta cellájára falára, mely szavak ma is láthatók: „Minél többet szenvedünk Krisztusért ebben az életben, annál jobban részesülünk Krisztus dicsőségében a következőben.” Ezek voltak az utolsó szavai. Tíz évig szenvedett, majd 1595-ben halt meg negyven éves korában.

Az Egyház első századaiból ismerünk egy megindító példát, mikor a Diocletianus-féle egyházüldözés idején egy egész plébánia vállalta a vértanúságot Észak-Afrika Abitina nevű városában. A szent pap, Saturninus éppen a vasárnapi szentmisét mutatta be, melyen az egész plébánia részt vett. Titokban ünnepelték az Eucharisziát, mert a keresztényeknek tilos volt összejönniük imádság céljából. A rendőrség hirtelen rájuk rontott, és valamennyiüket letartóztatta. Jelen voltak az özvegy szent pap, Saturninus gyermekei is, akik szentelése előtt születtek: Saturninus és Félix, akik lektori szolgálatot láttak el, Mária, aki a szüzek rendjéhez tartozott, és a hatéves gyermek, Hilarianus. Az összes hívőt – papjukkal együtt – elvezették a bíróhoz, hogy börtönbe vessék és kivégezzék őket. Útban a törvényszék felé találkoztak püspökükkel, Fundanus-szal, aki épp az imént tagadta meg a hitét. A kisfiú Hilarianus a következő feleletet adta a bíró kérdésére: „Keresztény vagyok, és a liturgián vettem részt. Magamtól és önszántamból mentem, senki sem kényszerített rá.” A bíró, aki megsajnálta őt, gyermekes büntetésekkel próbálta elijeszteni, de a kisfiú csak nevetett rajta. Ekkor a kormányzó így szólt: „Levágom az orrod és a füled!” Hilarianus így válaszolt: „Megteheted, de én akkor is keresztény vagyok”. Mikor a helytartó megparancsolta, hogy vigyék vissza őket a börtönbe, és végezzék ki őket, a kis Hilarianus valamennyi hívővel együtt így kiáltott fel: „Istennek legyen hála!” Ez a kisfiú, a tizenévesek, a családapák és családanyák papjukkal, Saturninus-szal együtt püspökük hitehagyásáért is elégtételt nyújtottak. Ebből a történetből azt látjuk, hogy Isten megengedi, hogy a történelem bizonyos időszakaiban a kicsinyek, az egyszerű hívek hite és hűsége erősebb legyen, mint egyes főpapoké.

Az Egyház történelmének kezdetén a Szentlélek a következő szavakat intézte a keresztényekhez Szent János apostol ajka által, mely szavak mindannyiunkhoz szólnak: „*Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját*” (Jel 2,10). Amen.

**Athanasius Schneider püspök és Fülep Dániel igazgató
(Sümeg, 2016. március 6.)**

EXKLUZÍV INTERJÚ

Excellenciás Dr. Athanasius Schneider O.R.C. püspök atyát kérdezi Fülep Dániel

A családszinódusról¹⁹

Fülep: *A rendkívüli szinódust²⁰ követő napokban sokan megijedtek, sokan pedig hamis reményeket kezdtek táplálni magukban. A záródokumentum²¹ tartalma bizonyára csalódással töltötte el azokat, akik az Egyház erkölcsi tanításának változására számítottak. De vajon nem áll fenn-e a veszélye annak, hogy mindez ajtót nyithat a visszaéléseknek, és a jövőben is hasonló próbálkozások alapjául szolgálhat? Miként vélekedik erről Excellenciád azon záródokumentum²² ismeretében, melyet a rendes szinódus fogadott el?*

Excellenciája Schneider főpásztor: Hála Istennek, a szinódus záródokumentuma egyértelműen állást foglalt a homoszexuális viselkedéssel kapcsolatban, mint ami elfogadhatatlan a keresztény erkölcsi rend szerint, és a gender ideológia tekintetében is világosan és pontosan fogalmaz. Hála Istennek! De amint az összefoglaló jelentés elemzésében rámutattam²³, az újraraházasodottakkal foglalkozó rész továbbra is kétértelmű, ezért

¹⁹ Ezek a kérdések a harmadik rendkívüli püspöki szinódusra (Vatikán, 2014. október 5–19.), valamint a tizennegyedik rendes püspöki szinódusra (Vatikán, 2015. október 4–25.) vonatkoznak. Mindkettő a házasság és a család kérdéseivel foglalkozott, ezért a köznyelv családszinódusoknak is nevezi őket.

A püspöki szinódus (*synodus episcoporum*) egy tanácsadó szerv, amely arra szolgál, hogy a pápát segítse péteri küldetése teljesítésében. Tehát tanácskozással és a pápának való tanácsadásra hivatott, nem döntéshozatali szerv. A szinódus lehet rendes, rendkívüli és részleges. Dokumentumai: az előkészítő vitaanyag, (*Lineamenta*), a munkaokmány (*Instrumentum laboris*), a vita utáni jelentés (*Relatio post disceptationem*), és végül a záródokumentum (ez többféleképpen nevezhető: *Propositiones*, *Relatio Synodi*, *Relatio Finalis*) és a sajtónak szánt szinódusi üzenet (*Messaggio Sinodale*). A szinódusokat követően a pápa általában apostoli buzditást (*exhortatio*) fogalmaz meg.

²⁰ Harmadik rendkívüli püspöki szinódus, Vatikán, 2014. október 5–19., melynek témája: *A családpasztoráció kihívásai az evangelizáció összefüggésében.*

²¹ *Relatio Synodi*, harmadik rendkívüli püspöki szinódus, Vatikán, 2014. október 18.

²² *Relatio Finalis*, tizennegyedik rendes püspöki szinódus, Vatikán, 2015. október 24.

²³ Athanasius Schneider, *Kiskapu egy neomózesi gyakorlat felé a szinódus záródokumentumában*, 2015. november 2., <http://rorate-caeli.blogspot.com/2015/11/rorate-exclusive-bishop-athanasius.html>

azok, akik az újraraházasodottak áldozását támogatják, egyszeriben ki is jelentették, hogy az összefoglaló jelentés, ha áttételesen is, utat nyit efelé. Holott a püspököknek nem volna szabad hivatalos dokumentumban ilyen kétértelműen fogalmazniuk. Természetesen a záródokumentum – Istennek legyen hála! – nem a Tanítóhivatal állásfoglalása, csak egy jelentés. Ezért várunk kell és reménykednünk, hogy a Tanítóhivatal egy másik hivatalos szöveget bocsát ki, amely egyértelműen rögzíti a katolikus tanítást.

Fülep: *Egy korábbi interjúban²⁴ Excellenciád kijelentette, hogy „a rendkívüli szinódus záródokumentuma sajnálatos módon az újraraházasodottak szentáldozáshoz való engedésével kapcsolatos szavazás eredményét is tartalmazza. Bár a szavazatok kétharmadát nem sikerült megszerezniük, az mindenképpen megdöbbentő és nyugtalanító, hogy a jelenlevő püspökök abszolút többsége engedélyezné az újraraházasodottak szentáldozását, ami egyben napjaink katolikus püspökeinek szomorú lelki állapotát is jelzi.”²⁵ Mit gondol Excellenciád erről? Mi lehet ennek az oka?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Már több éve megfigyelhetjük, hogy sok püspökkari konferencia elsősorban világi dolgokkal foglalkozik, a természetfeletti és örök dolgokra, amelyek pedig az Egyház életében a legfontosabbak, kevesebb időt fordítanak. Krisztus azért jött el és azért alapította meg az Egyházat, hogy megmentse a lelkeket és a mennyországba vezesse őket. Ezért az Egyháznak is azzal kell foglalkoznia, hogy az embereket a mennyországba vezeti, és közli velük az isteni igazságokat, a természetfeletti kegyelmeket, Isten életét. Ez az Egyház elsődleges feladata. A világi dolgok intézése a kormány dolga. Azt látom sajnós, hogy a püspökök, vagyis az apostolok utódai, egyre inkább a kormányzat, a polgári hatóság feladatait látják el. Természetesen az Egyház társadalmi tanítása olykor iránymutatást adhat a kormányzatnak, hogy a társadalom élete a természettörvényhez igazodjon. Ez azonban csak másodlagos dolog, nem az Egyház legfontosabb feladata. Egyházunk mai válsága jórészt ennek köszönhető: a legfontosabb helyett másodlagos feladatokat végzünk.

Fülep: *A püspöki szinódus XIV. közgyűlése²⁶ összefoglaló jelentést adott ki, melyben lelkipásztori javaslatokat fogalmaznak meg, amelyekről a pápának*

²⁴ Interjú Izabella Parowicz-cal, Polonia Christiana. 2014. november 5.

²⁵ <http://www.pch24.pl/against-pharisees,31907,i.html#ixzz3IDLUUmw>

²⁶ A 2015. október 4. és 25. között megrendezésre került szinódus témája: *A család hivatása és küldetése az Egyházban és a mai világban.*

kell döntenie. Minderről Excellenciád azt írta²⁷, hogy „már a szinóduson megjelentek Mózes új tanítványai és az új farizeusok, akik az összefoglaló jelentés 84–86. pontjában előkészítették az utat ahhoz, hogy az újráházasodottak szentáldozását később engedélyezni lehessen. ... A szinódus utolsó két közgyűlésén (2014-ben és 2015-ben) Mózes új tanítványai és az új farizeusok a házasság felbonthatatlanságát és a hatodik parancsokat felfüggesztését az eseti megítélés álcája mögé rejtették...” A módszerük itt is a modernizmusra oly jellemző kétértelmű nyelv. Zavaros, félreérthető kifejezésekkel találkozunk, pl. „eseti különbségtétel”, „kísérés”, „belső fórum”, „a püspök iránymutatásai”, „a pappal folytatott párbeszéd”, „az érintettek mélyebb bevonása az Egyház életébe”. Úgy tűnik, az összefoglaló jelentésben (és főként a 85–86. pontban) a lelkiismeretet az isteni törvény fölé helyezik. Vajon nem Luther tévedéséről van-e szó, tudniillik arról a protestáns alapelvről, hogy a hit és az egyházfegyelem dolgában az egyén maga dönthet, illetve az „optio fundamentalis” téves elméletéről²⁸?

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Ezek a pontok kimondják, hogy a házaspároknak az Egyház tanítása fényében kell meghozniuk lelkiismereti döntésüket, ugyanakkor némi bizonytalanság valóban marad a szövegben. Akik az újráházasodottak szentáldozását támogatják, például Kasper bíboros és a csoportja, nyíltan kijelentették, hogy jöllehet az Egyház tanítása nem változik, van lehetőség arra, hogy az újráházasodottak szentáldozáshoz járuljanak, vagyis szerintük a gyakorlat ellentétbe kerülhet a tanítással. Ez tipikusan protestáns hozzáállás. Ragaszkodnak az elmélethez, illetve a tanításhoz, ugyanakkor a cselekedeteket nem tartják annyira fontosnak. Arról a veszélyes alapelvről van itt szó, miszerint az ember egyedül a hit által üdvözü. A fenti pontok ugyanakkor egyetlenszer sem utalnak az érvényes házasságon kívüli együttélés bűnös voltára, ami súlyos mulasztás. Az összefoglaló jelentés hallgatólagosan azt mondja, hogy az új polgári házasságban élő párok együttélésének bűnös voltát bizonyos körülmények vagy a szenvedélyeik csökkenthetik, sőt akár meg is szüntethetik. Rá kell azonban mutatnunk arra, hogy a fenti elv alkalmazása a házasságon kívüli együttélésre minden alapot nélkülöz. Azok, akik együtt élnek, folyamatosan bűnös cselekedetet szándékoznak elkövetni,

²⁷ <http://rorate-caeli.blogspot.com/2015/11/rorate-exclusive-bishop-athanasius.html>

²⁸ A Tanítóhivatal elítélte ezt az elméletet (vö. II. János Pál pápa *Veritatis Splendor* kezdetű enciklikájának 65–70. pontja)

vagyis nem pillanatnyi erkölcstelen cselekedetről van szó. Meg kell lennie bennük a szándéknak, hogy elkerüljük a házasságon kívüli nemi aktust. Továbbá az együttélés bűne az együtt élő fiatalok esetében is kimagyarázhatóvá válik. Mikor magukévá teszik ezt az elméletet, ezek a püspökök Isten hatodik parancsolatát érvénytelenítik. És ha ez az elv igaz, akkor a hatodik parancsolat ellen elkövetett egyik bűn sem tekinthető többé bűnnek. A hatodik parancsolatot ezzel ki is iktatták.

Fülep: *Excellenciád úgy fogalmazott, hogy a rendes szinódus összefoglaló jelentése „olyan kakofóniát kíván bevezetni a Katolikus Egyházba a tanítás és az egyházfegyelem terén, amely szöges ellentétben áll a katolicitással.”*²⁹
Ki tudná bővebben fejteni, mit ért ez alatt a kakofónia alatt?

Őexcellenciája Schneider főpásztor: A kakofónia a szimfónia ellentéte. A szimfóniában valamennyi hang harmonikusan kiegészíti egymást, és egy egésszé áll össze. A kakofóniában a dallamot hamis hang zavarja meg, így az egész zene élvezhetetlenné válik. Mikor tehát ez az összefoglaló jelentés nem utal egyértelműen az újracházasodottak együttélésének erkölcstelen voltára, és hallgat arról, mi a méltó szentáldozás feltétele Isten szemében, akkor ezt a mulasztást arra fogják felhasználni, hogy olyan nézeteket hirdessenek, amelyek ellentétesek az igazsággal, hasonlóképpen ahhoz, ahogy a szimfónia igazsága csorbát szenved a hamis hang miatt.

A II. Vatikáni Zsinatról

Fülep: *Egy teológiai konferencián, melyet 2010 decemberében tartottak Rómában, Excellenciád felvetette, hogy újra jegyzéket kellene készíteni korunk tévedéseiről*³⁰, *melyben a pápa a maga tanítóhivatali tekintélyével korrigálná a II. Vatikáni Zsinat dokumentumainak téves értelmezéseit.*³¹
Mi erről most az álláspontja?

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Zűrzaros korunkban, úgy gondolom, feltétlenül szükség lenne egy ilyen jegyzékre, mely a veszélyeket,

²⁹ uo. Rorate-Caeli

³⁰ A *Syllabus Errorum* című dokumentumot a Szentszék jelentette meg IX. Pius pápa uralkodása alatt 1864. december 8-án, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén, ugyanazon a napon, amelyen a pápa a *Quanta cura* kezdetű enciklikát is közzétette. Az Egyház álláspontját fogalmazza meg filozófiai és politikai kérdésekben, korábbi dokumentumokra hivatkozva.

³¹ *Catholic Culture* (Catholic World News). 2011. január 21.

a zavaros megfogalmazásokat, félreértelmezéseket stb. tartalmazná, azokat a tévedéseket, amelyek a tanítás, az erkölcs és a liturgia terén a leginkább elterjedtek. Másfelől ezen pontokat pozitív módon is meg kellene világítani. Biztos, hogy lesz ilyen, hiszen az Egyház mindig tisztázta a problémás dolgokat, különösen akkor, amikor nagy volt a zűrzavar.

Fülep: 1959. január 25-én tartott beszédében XXIII. János az „aggiornamento” szóval határozta meg pápai programját, mely egyben a II. Vatikáni Zsinat egyik kulcsszava is lett. Miként lehet ezt a kifejezést jól érteni?

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Mikor XXIII. János pápa az „aggiornamento-ról” beszélt, nem az igazság megváltoztatására gondolt, hanem arra, hogy az igazságot mélyebben és közérthetőbben kell megfogalmazni, hogy az emberek jobban megértsék és elfogadják. A pápa hangsúlyozta, hogy az „aggiornamento” a hit teljességének megőrzésére épül. A zsinat után teljesen kiforgatták ezt a szót eredeti jelentéséből, mintha az a hit megváltoztatására irányulna, holott ez szöges ellentétben áll azzal, amit XXIII. János akart.

Fülep: A „*participatio actuosa*” kifejezést is teljesen félreértették.³² Még gyakran a papság is úgy értelmezi, mintha minden világi hívőnek kapnia kellene valamilyen liturgikus feladatot. Valamiféle állandó nyüzsgést, aktivitizmust értenek alatta. A belső tevékenység gondolata fel sem merül.

Őexcellenciája Schneider főpásztor: A „*participatio actuosa*” kifejezést először X. Pius pápa használta *Tra le Sollecitudini*³³ kezdetű híres motu proprio-jában, mely a szent zenével foglalkozott. A pápa értelmezése szerint a „*participatio actuosa*” azt jelenti, hogy a szentmisén a híveknek oda kell figyelniük a szent szavakra és rítusokra, és tudatosan kell részt venniük a szertartáson, kerülve a szórakozottságot. Szívüknek összhangban kell lennie azzal, amit mondanak. Lényegileg a II. Vatikáni Zsinat Sacrosanctum Concilium kezdetű konstitúciójában³⁴ is ez az értelmezés jelenik meg. A Sacrosanctum Concilium szerint a *participatio actuosa* a gyakorlatban azt jelenti, hogy az ember figyel, válaszol, énekel, térdel, ugyanakkor azt is, hogy csöndben marad. Ekkor fordult elő először, hogy a Tanítóhivatal

³² a szent liturgiában való aktív részvétel

³³ http://w2.vatican.va/content/pius-x/it/motu_proprio/documents/hf_p-x_motu-proprio_19031122_sollecitudini.html (1903. november 22.)

³⁴ A II. Vatikáni Zsinat *Sacrosanctum Concilium* kezdetű konstitúciója a szent liturgiáról, melyet a jelen levő püspökök 2147 igen, 4 nem szavazattal fogadtak el. VI. Pál pápa 1963. december 4-én tette közzé.

a csendről mint a participatio actuosa egyik formájáról beszélt. Szakítanunk kell tehát néhány mítosszal, amely „participatio actuosához” kapcsolódik.

Az Egyház válságáról

Fülep: *El kell ismernünk, hogy napjaink Egyházát mély megosztottság jellemzi. A kép igen összetett; leegyszerűsítve úgy fogalmazhatnánk, hogy a modernizmus és a hagyomány fájdalmas szembenállásával van dolgunk. Miként magyarázza Excellenciád az Egyház életének ezt a megosztottságát?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Ezt a megosztottságot már 50 éve, a Zsinat óta tapasztaljuk. Egyfelől vannak bátorító jelek az Egyházon belül, másfelől azonban egyes püspökök és papok téves tanokat hirdetnek. Ez a helyzet összeegyeztethetetlen az Egyház lényegével. Mivel Jézus Krisztus azt parancsolta az apostoloknak és utódaiknak, hogy tisztán őrizzék a hit kincsét, vagyis a katolikus hitet, az apostolok még az életüket is odaadták érte. Azoknak, akik az Egyházban tekintéllyel rendelkeznek, tenniük kell ezen helyzet ellen.

Fülep: *Az Egyház életét elemezve azt látjuk, hogy rendkívüli időket élünk. A hitehagyás szinte mindenütt általános, bizonyos eretnekségek pedig egyre jobban terjednek: a modernizmus, a konciliarizmus, az archaizmus stb. Bármilyen szomorú, az eretnekség jeleivel a püspökök körében is találkozhatunk. A történészek azt mondják, hogy ez a válság az arianizmus korára emlékeztet. Ha egyetért ezzel a megállapítással, Ön szerint milyen hasonlóságok fedezhetők fel az arianizmus kora és a mi korunk között?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Az ariánus válság a 4. században valóban nagy felfordulást okozott az egész Egyházban. A Krisztus istenségével kapcsolatos eretnekség, illetve féligazságok és félreérthető nézetek igen széles körben hódítottak akkoriban. Alig maradt püspök, aki nyíltan felemelte szavát ez ellen az eretnekség, valamint a kétértelmű megfogalmazások ellen, melyeket az úgynevezett „szemiariánusok” képviseltek. Akkoriban azokat a papokat nevezték ki püspökönek, akik politikailag korrektek voltak, mivel a kormány az eretnekséget támogatta. Bizonyos értelemben ma is ez a helyzet. Korunkban nem pusztán valamely hittételt tagadják, hanem a katolikus tanítás, erkölcsiség és liturgia csaknem minden területén általános a zűrzavar. A legtöbb mai püspök is hallgat, és nem

mer a katolikus hit védelmére kelni, vagyis valóban állíthatjuk: a két kor hasonlít egymásra.

Fülep: *Többekben felmerült, hogy szükség lenne egy új dogmára, mely meghatározná a Hagyomány fogalmát, valamint azt, miként kapcsolódik a Hagyomány a pápasághoz, a zsinatokhoz, a Tanítóhivatalhoz stb. Ez az új dogma megvédhetné a Hagyományt pl. a konciliarizmus vagy a pápai primátus téves értelmezése ellen. Excellenciád mit gondolsz erről?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: A II. Vatikáni Zsinat külön dokumentumban tárgyalja az isteni kinyilatkoztatást (*Dei Verbum*³⁵), melyben sok ragyogó megfogalmazással találkozhatunk. Kijelenti, hogy a pápa nem áll sem Isten ígéje, sem a Hagyomány felett, hanem – mint Isten írott és szájhagyomány útján továbbadott (= Hagyomány) igéjének szolgája – alá van rendelve nekik. Hangsúlyozni kell, hogy a Hagyomány vagy a liturgia nem a pápa vagy a pápaság sajátja, amely felett szabadon rendelkezhet, hanem – mint jó kertész a kertet – őriznie és gondoznia kell azt. A pápa tehát mint hű szolga köteles őrizni és óvni a Hagyományt. Úgy gondolom, jó lenne mélyebben elgondolkodni a Tanítóhivatal és a Hagyomány kapcsolatáról.

Fülep: *Napjainkban a katolikus híveknek a Tanítóhivatal gyengeségével és működési zavaraival kell szembesülniük: túlzás nélkül merem állítani, hogy a hivatalos katolikus médiában csaknem naponta hallunk, olvasunk és látunk durva tévedéseket, kétértelmű megfogalmazásokat, sőt eretnkeségeket, amelyek nemegyszer magas rangú papoktól, sőt, sajnálattal kell mondanunk, püspököktől és más magasabb rangú egyházi méltóságoktól származnak. A hivatalos megnyilatkozások jelentős része, beleértve a legfelsőbb körökből származókat is, gyakran zavarosak, ellentmondásosak, és sok hívőt megtévesztenek. Mit kell tenniük a katolikus híveknek ezekben a nehéz időkben? Hogyan maradhatunk hűségesek a hithez? Mit tegyünk?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: A hit és az erkölcsiség többször került mély válságba az Egyház történelmében. A sok válság közül egyértelműen a 4. században jelentkező ariánus válság volt a legmélyebb és a legveszélyesebb, mely a Legszentebb Szentháromság misztériuma ellen intézett végzetes támadást. A katolikus hitet ebben az időben gyakorlatilag

³⁵ A II. Vatikáni Zsinat *Dei verbum* kezdetű dogmatikus konstitúciója az isteni kinyilatkoztatásról, melyet a jelenlevő püspökök 2344 igen, 6 nem szavazattal fogadtak el. VI. Pál pápa 1965. november 18-án tette közzé. A II. Vatikáni Zsinat egyik legfontosabb dokumentuma.

az egyszerű hívek mentették meg. Mikor *Boldog John Henry Newman* ezt a krízist elemzi, rámutat arra, hogy a 4. században a katolikus hit teljességét nem az „ecclesia docens” (vagyis az egyházi Tanítóhivatal tagjai), hanem az „ecclesia docta” (vagyis a papság vezetésére bízott hívek) mentették meg. Mély válság idején az isteni gondviselés szereti azokat felhasználni, akik egyszerűek és aláztosak, hogy általuk bizonyítsa be Egyháza elpusztíthatatlanságát. Szent Pál alábbi kijelentését az Egyház belső helyzetére is vonatkoztathatjuk: „*Isten azt választotta ki, ami a világ szerint oktalan, hogy megszégyenítse a bölcseket, s azt választotta ki, ami a világ szemében gyöngye, hogy megszégyenítse az erőseket*” (1Kor 1,27). Mikor az egyszerű hívek arra lesznek figyelmesek, hogy a papság képviselői, beleértve a főpásztorokat is, elhanyagolják a katolikus hitet, és tévedéseket hirdetnek, imádkozniuk kell megtérésükért, és hitük melletti bátor tanúságtételükkel jóvátételt kell nyújtaniuk a papság hibáiért. Bizonyos esetekben a híveknek figyelmeztetniük és korrigálniuk is kell a papokat, de ezt mindig tiszteletteljesen, vagyis a „sentire cum ecclesia” elvét követve kell tenniük pl. Sziénai Szent Katalin vagy Svéd Szent Brigitta példája szerint. Az Egyházban mindannyian egy testet alkotunk, Krisztus misztikus testét. Ha a fej (a papság) gyenge, akkor a többi tagnak igyekeznie kell az egész testet erősítenie. Az Egyházat végső soron a láthatatlan fej, Jézus Krisztus irányítja, életét pedig a láthatatlan lélektől, a Szentlélektől kapja. Az Egyház ezért elpusztíthatatlan.

Zavartkeltő és kétértelmű videóüzenet

Fülep: *Ferenc pápa a vallásközi párbeszédre vonatkozó januári imaszándékát egy videóüzenetben tette közzé.³⁶ A Szentatya kijelenti, hogy azért imádkozik, hogy a „különböző vallásokhoz tartozó férfiak és nők között megvalósuló őszinte párbeszéd a béke és az igazságosság gyümölcsét teremje”. A videón az argentin pápát más vallások követőivel – zsidókkal, mohamedánokkal és buddhistákkal – együtt látjuk, akik valamennyien kijelentik, hogy hisznek a szeretetben. A pápa a vallásközi párbeszédre szólít fel, és így szól: „A bolygó csaknem valamennyi lakosa hívőnek vallja magát, ez tehát a vallásközi párbeszédre kell, hogy ösztönözzön minket”. „Csak akkor tudjuk legyőzni az intoleranciát és a hátrányos megkülön-*

³⁶ <http://thepopevideo.org/en/video/interreligious-dialogue.html>

böztetést, ha párbeszédet folytatunk egymással” – hangsúlyozza. A pápa rámutat arra, hogy a vallásközi párbeszéd a világbéke „feltétele”, majd így folytatja: „Szüntelenül imádkoznunk kell ezért, és együtt kell működnünk azokkal, akik másként gondolkoznak.” Reményének ad hangot, hogy imakérése minden embert elér: „A vallások ezen sokszínűségében – fejezi be Ferenc pápa, – egyetlen bizonyosságunk van: mindannyian Isten gyermekei vagyunk”, majd hozzáteszi, hogy bízunk imáinkban. Az utolsó képen a kis Jézust látjuk Buddha, a menóra és egy mohamedán imalánc társaságában. Ha azt hisszük, hogy Jézus Krisztus Isten egyszülött Fia, és a katolikus egyház, a hit és a keresztség elfogadása az üdvösség feltétele³⁷, istengyermekségünk pedig a megigazulás gyümölcse, akkor ezen videó láttán igencsak zavarba jövünk...

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Teljesen egyetértek Önnel. A pápa ezen megnyilatkozása sajnos igen zavarba ejtő. A zavar annak köszönhető, hogy egy szintre helyezi a természetes szintet, ahol minden ember Isten teremtménye, és a természetfeletti szintet, ahol csak azok Isten gyermekei, akik hisznek Krisztusban és megkeresztelkednek. Csak azok Isten gyermekei, akik hisznek Krisztusban, akik nem testből és vérből születnek (ami a természetes szintre történő utalás), hanem a Krisztusban való hit és a keresztség által Istenből. Maga Isten jelenti ki ezt Szent János evangéliumában.³⁸ A pápa fenti kijelentése bizonyos értelemben magának Isten igéjének mond ellent. Szent Pál szavai szerint is csak Krisztusban, a lelkünkbe kiáradt Szentlélek által mondhatjuk: „Abba, Atyánk!”³⁹ Isten igéje egyértelműen ezt állítja. Természetesen Krisztus minden emberért kiontotta a véré, hogy megváltsa. Ez a megváltás objektív valósága. És ezért bárki Isten gyermekévé válhat, ha a hit és a keresztség által személyesen is elfogadja Krisztust. Ezekre a különbségekre fel kell hívunk a figyelmet.

A Neokatekumenális Út protestáns-zsidó közösség

Fülep: *Míg a hagyományt üldözik, van néhány új modern mozgalom, amelyet igencsak támogatnak. Az egyik ilyen Kiko közössége. Mi a véleménye*

³⁷ Vö. Mk 16,16

³⁸ Vö. Jn 3,4–6.

³⁹ Vö. „Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljete, hanem a fogadott fiúság lelkét kaptátok, melyben azt kiáltjuk: »Abba, Atya!«” (Róm 8,15)

*Excellenciádnak a Neokatekumenális Útról?*⁴⁰ Tanulságos lenne, ha kifejtene.

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Nagyon összetett és szomorú jelenségről van szó. Teljesen őszinte leszek: ez a közösség a trójai ló szerepét játssza az Egyházban. Nagyon jól ismerem őket, minthogy éveken át én voltam a püspöki referensük a karagandai Kazahsztánban. Részt vettem a miséiken és az összejöveteleiken, és olvastam az alapító Kiko írásait, úgyhogy jól ismerem őket. Ha nyíltan és egyenesen akarok fogalmazni, ennyit mondhatok: A Neokatekumenális Út olyan protestáns-zsidó⁴¹ közösség az Egyházon belül, ahol a katolikusság csak külső díszítő elem. A legnagyobb probléma az Eucharisztiajukkal van, hiszen az Eucharisztia az Egyház szíve. Ha baj van a szívvel, akkor az egész testtel baj van. A Neokatekumenális Út számára az Eucharisztia elsődlegesen testvéri lakoma. Protestáns, tipikusan evangélikus felfogás ez.⁴² Elutasítják azt a gondolatot és tanítást, hogy az Eucharisztia valódi áldozat, sőt úgy gondolják, hogy az Eucharisztia áldozati jellegére vonatkozó hagyományos tanítás és hit nem is keresztény, hanem pogány dolog.⁴³ Teljesen abszurd állítás ez, ami jellemzően evangélikus, protestáns vonás. Eucharisztikus liturgiáju-

⁴⁰ A Neokatekumenális Út olyan szervezet, mely azt tartja legfőbb feladatának, hogy az embereket a keresztény hitre nevelje. Kiko Argüello és Carmen Hernández alapította 1964-ben Madridban.

⁴¹ A közösség az Egyház liturgiáját protestáns és zsidó elemekkel keveri.

⁴² A mozgalom régóta szeretné elérni, hogy az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció hagyja jóvá az Út abúzus liturgikus gyakorlatát. A kongregációval való egyeztetés után a Világiak Pápai Tanácsa volt az, ami elfogadta – nem az Út teljes liturgikus gyakorlatát, hanem – a Kateketikai Direktóriumát és az abban foglalt, liturgián kívüli gyakorlatokat. Ez az engedély tehát csakis a nem liturgikus gyakorlatokra vonatkozik. A 2012. január 20-án kiadott dekrétumnak semmi köze nincs a Neokatekumenális Út „liturgikus innovációihoz”, amelyeket azonnal be kellene szüntetniük, mivel ellentétben állnak az Egyház univerzális előírásaival és gyakorlatával.

⁴³ A Trienti Zsinat (1545–63) dogmaként kimondta a protestáns nézettel szemben, hogy a szentmiseáldozat valóban engesztelő (DH 1743, 1753). Az áldozatot maga Krisztus rendelte, s az nem egyszerű megemlékezés és nem csupán dicsőítés v. hálaadás, hanem valóban engesztelő áldozat is élőkért és holtakért. A mise áldozati valósága azonban nem rontja le Krisztus áldozatának egyszerűségét. Az Egyház nem csinál Krisztus áldozatából pogány emberi áldozatot. A szentmiseáldozat nem ismétlése a keresztdozotatnak, hanem Krisztus egyetlen áldozatának jelenvalóvá tétele a szentségi színek alatt. Ilyen értelemben mondjuk „emlékezetnek”. Olyan megemlékezés, amelyben maga az üdvrendi valóság jelen van (DH 1740). Krisztus ugyanaz a főpap a misében, mint a kereszten. (DH 1743)

kon olyan közönségesen viszonyulnak a Legszentebb Szentséghez, hogy az időként szörnyű.⁴⁴ Szentáldozás közben ülnek, és ilyenkor az ostya darabkái gyakran elvesznek, mivel nem fordítanak kellő figyelmet erre, áldozás után pedig táncolnak ahelyett, hogy Jézust csendben imádnák. Teljesen világias, pogány, naturalisztikus dolgot folytatnak.

Fülep: *A problémának talán nem is kizárólag gyakorlati vonatkozásai vannak...*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: A második veszély az ideológiájuk. A Neokatekumenális Út alap gondolata az alapító Kiko Argüello szerint a következő: az Egyház eszményi élete csak Konstantinig, vagyis a 4. századig tartott, csak ez tekinthető a valódi Egyháznak. Konstantinnal az Egyház romlásnak indult úgy a tanítás, mint a liturgia és az erkölcs tekintetében.⁴⁵ A tanítás és a liturgia legmélyebb romlása pedig a Trienti Zsinat határozataival következett be. Az igazság éppen az ellenkezője ennek: a tanítás és az egyházfegyelem tisztaságának köszönhetően az Egyház történelmének egyik fénypontja volt ez. Kiko szerint az Egyház sötét kora a 4. századtól egészen a II. Vatikáni Zsinatig tartott. Csak a II. Vatikáni Zsinattal támadt fény az Egyházban. Ez eretnokség, hiszen ezen elmélet szerint a Szentlélek magára hagyta volna az Egyházat. Szektás álláspont. Martin Luther gondolkodását követi, aki szerint az Egyház egészen

⁴⁴ A Neokatekumenális Út liturgiája nem követi a Római Misekönyv Általános Rendelkezéseit, sem az egyéb liturgikus előírásokat, hanem saját „liturgikus innovációkat” alakított ki. Az Út liturgikus gyakorlata abúzusokkal terhelt: a Vatikán figyelmeztette is a mozgalmat olyan problémák miatt, hogy a miséiken laikusok prédikálnak, a liturgián táncolnak, a hívek nem térdelnek, hanem állnak az eucharisztikus ima alatt, hogy ülve áldoznak vagy épp kézzől kézre adják a Krisztus vérért tartalmazó hatalmas kelyhet. Az egyházi zenére vonatkozó előírásokat teljesen figyelmen kívül hagyja. Ugyancsak problémás, hogy az Út elválasztja a híveket a plébániától és a templomtól: a vasárnapi – abúzusokkal terhelt – szentmiséket mindig szombat este, a közösség „magánmiséjeként” tartja meg, és jellemzően azt sem a templomban, hanem profán helyen, pl. közösségi termekben.

⁴⁵ 313. június 13-án Konstantin kiadta a milánói ediktumot, mellyel a keresztények üldözését elrendelő összes utasítást eltörölte, és mellyel a kereszténységet a római birodalomban érvényes vallásnak ismerte el. 315-ben megszüntette a keresztrefeszítést, mint kivégzési módot, s az Egyháznak is megadta azokat a kiváltságokat, amelyeket korábban csak a pogány vallások rendelkeztek. 321-ben Konstantin munkaszüneti nappá nyilvánította a vasárnapot, majd 324-től – egyeduralkodóként – az egész birodalomban támogatta az Egyház intézményi alapjainak létrejöttét. Az Egyház intézményi struktúráldozását, társadalmi-politikai megerősödését, valamint a trón és az oltár szövetségének a kialakulását a protestáns felfogás a pogányság győzelmének tekinti.

az ő megjelenéséig sötétségben volt, és az Egyházban támadt világosság kizárólag neki köszönhető. Kiko gyakorlatilag ugyanezt vallja azzal a különbséggel, hogy szerinte az Egyház sötét kora Konstantintól a II. Vatikáni Zsinatig tartott. Így a II. Vatikáni Zsinat tanítását is teljesen kiforgatják eredeti jelentéséből. Önmagukat a II. Vatikánum apostolainak tekintik, és az összes eretnek gyakorlatukat és tanításukat a II. Vatikánummal igazolják. Rendkívül súlyos visszaélés ez.

Fülep: *Miként lehetséges az, hogy az Egyház hivatalosan elfogadta ezt a közösséget?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Ez egy másik tragédia. Legalább harminc éve a Vatikánon belül is erős lobbizást hoztak létre. És van még egy megtévesztő dolog: rendezvényeiken a megtérés sok gyümölcséről és sok hivatásról számolnak be a püspököknek. Számos püspököt elvakítanak a gyümölcsök, a tévedéseket pedig nem veszik észre, és nem vizsgálják meg őket. Nagy családjaik vannak és sok gyermekük, és családi életükben magas szintű erkölcsiséget követnek. Ez természetesen jó gyümölcs. Ugyanakkor az is igaz, hogy túl nagy nyomást gyakorolnak a családokra, hogy minél több gyermeket vállaljanak. Ez nem egészséges dolog. És azt mondják, hogy elfogadják a *Humanae Vitae*-t,⁴⁶ ami természetesen dicséretes. Ez azonban végső soron megtévesztő dolog, hiszen sok protestáns közösség is van ma a világban, amelyek magas szintű erkölcsiséget követnek, sok gyermekük van, felemelik szavukat a gender ideológia és a homoszexualitás ellen, és elfogadják a *Humanae Vitae*-t. Számomra azonban nem ez az igazság döntő szempontja. Sok protestáns közösség is van, amelyek számtalan bűnös megtérítetnek, akik korábban az alkohol vagy a kábítószer rabjai voltak. A megtérések jó gyümölcse ezért nem a döntő szempont számomra, és ezt a jó protestáns csoportot, amely megtéríti a bűnösöket, és sok gyermekük van, nem fogom meghívni apostolkodni az egyházmelegyémbe. Sok püspököt megvakítanak az úgynevezett gyümölcsök, és ezért hamis ábrándot kergetnek.

Fülep: *Mi tekinthető a tanítás sarokkövének?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Az Eucharisziára vonatkozó tanítás. Ez a hitünk legfontosabb része. Téves dolog, ha először a gyümölcsök-

⁴⁶ A *Humanae vitae* VI. Pál pápa enciklikája a helyes születésszabályozásról, melyet 1968. július 25-én tett közzé. Megerősíti a katolikus egyház hagyományos tanítását a házastársi szerelemről, a felelős családtervezésről és a születésszabályozás legtöbb formájának elutasításáról.

ket nézzük, a tanítással és a liturgiával viszont nem foglalkozunk, illetve nem ezeket állítjuk a középpontba. Biztos vagyok benne, hogy el fog jönni az idő, amikor az Egyház objektíven és alaposan, a Neokatekumenális Út lobbijainak nyomása nélkül fogja megvizsgálni ezt a szervezetet, és akkor a tanítást és a liturgiát illető valamennyi tévedésük napfényre fog kerülni.

Krisztus az egyetlen Megváltó

Fülep: *A II. Vatikáni Zsinat ötven éve tette közzé Nostra aetate⁴⁷ kezdetű nyilatkozatát. A negyedik pontban új teológiai keretben mutatja be a katolikus egyház és a zsidó nép kapcsolatát. Ez az egyik legproblematisabb és legvitatottabb zsinati dokumentum, többek között a zsidókra vonatkozó kijelentései miatt. És most, az ötvenéves évforduló alkalmából Kurt Koch bíboros a Szentszék megbízásából új dokumentumot⁴⁸ készített, melyben azt olvassuk, hogy „a katolikus egyház semmiféle intézményes missziós munkát nem folytat a zsidók megtérítésére, és nem is támogat ilyet.”⁴⁹ Vajon Jézus missziós parancsa⁵⁰ érvényét veszítette volna?*

Öexcellenciája Schneider főpásztor: Ez teljesen ki van zárva, hiszen szöges ellentétben áll Krisztus szavaival: „Küldetésem csak Izrael házá-
nak elveszett juhaihoz szól.” (Mt 15,24) És Krisztus ezen küldetése ma is érvényben van. Azt mondta, hogy menjete, tegyetek tanítványom-
má minden népet,⁵¹ nem pedig azt, hogy tegyetek tanítványommá min-

⁴⁷ *Nostra aetate* (Korunkban) a II. Vatikáni Zsinat nyilatkozata az Egyház és a nem keresztény vallások kapcsolatáról. A jelenlévő püspökök 2221 igen, 88 nem szavazatával elfogadott dokumentumot VI. Pál pápa tette közzé 1965. október 28-án. Az első változat, mely a „*Decretum de Iudaeis*” (Dekrétum a zsidókról) címet viselte, 1961 novemberében készült el, tizennégy hónappal azután, hogy XXIII. János pápa megbízta Bea bíborost a feladattal. Ebből a változatból gyakorlatilag semmi sem lett, soha nem terjesztették a Zsinat elé, amely 1962. október 11-én nyílt meg.

⁴⁸ A zsidókkal való vallási kapcsolatokért felelős vatikáni bizottság, „*Isten nem vonja vissza ajándékait és meghívását*” (Róm 11,29), Gondolatok a katolikus-zsidó kapcsolatokkal összefüggő teológiai kérdésekről a „*Nostra aetate*” kezdetű nyilatkozat megjelenésének 50. évfordulója alkalmából. (2015. december 10.) http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/relations-jews-docs/rc_pc_chrstuni_doc_20151210_ebraismo-nostra-aetate_en.html

⁴⁹ Uo. 40.

⁵⁰ „Menjete tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében, és tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek” (Mt 28,19–20).

den népet, kivéve a zsidókat. Márpedig a fenti dokumentum pontosan ezt állítja. Képtelenség! Isten akaratának éppúgy ellentmond, mint az Egyház kétezer éves történelmének. Az Egyház mindig mindenkinek hirdette az ígét, függetlenül attól, hogy ki melyik nemzethez vagy valláshoz tartozik. Krisztus az egyetlen Megváltó. A ma élő zsidók elutasítják Isten szövetségét, hiszen Isten egyetlen szövetséget kötött az emberekkel: az Ószövetség csak előkészíti az Új és Örök Szövetséget, amelyben be is teljesedik. A II. Vatikáni Zsinat ekként fogalmaz: „Az Ószövetség rendje leginkább arra irányult, hogy előkészítse a mindenség megváltójának, Krisztusnak és a messiási országnak eljövetelét. Isten, aki mindkét szövetség sugalmazója és szerzője, bölcsen úgy rendezte, hogy az új el legyen rejtve az óban, az ó viszont az új szövetségben táruljon föl” (Dei Verbum, 15–16.). A zsidók elutasították ezt az isteni szövetséget, hiszen Jézus így szólt hozzájuk: „*Aki engem gyűlöl, Atyámat is gyűlöl*” (Jn 15,23). Jézus ezen szavai a mai zsidókra is vonatkoznak: „*Ég és föld elmúlik, de az én ígéim el nem múlnak*” (Mk 13,31). Jézus azt mondta, hogy ha nem fogadják el őt, akkor az Atyához sem juthatnak el.⁵² Mikor a mai zsidók elutasítják Krisztust, az Atyát és az Atya által felkínált szövetséget is elutasítják. Hiszen végül is egyetlen szövetség van, nem kettő: az ó szövetséget az új váltotta fel. Mivel csak egyetlen Isten létezik, nem beszélhetünk két Istenről, mintha külön Istene lenne az Ószövetségnek, és külön Istene az Újszövetségnek. Ez gnosztikus eretnokség lenne. A farizeusok és a talmudisták ellenben pontosan ezt tanítják. A mai zsidók azon farizeusok talmudista tanítványai, akik elutasították Isten új és örök szövetségét, melyet az emberi nemmel kötött. Mindazonáltal az Ószövetségben szereplő igaz zsidók – vagyis a próféták, Ábrahám és Mózes – elfogadták Krisztust. Jézus világosan rámutatott erre, és nekünk is világosan fel kell hívnunk a figyelmet erre a különbségre.

Fülep: *A II. János Pálhoz szorosan köthető Nostra aetate nyilatkozat a zsidókat „idősebb testvéreinknek” nevezi, XVI. Benedek pápa pedig úgy beszél róluk, mint akik „atyáink a hitben”. Vajon az ószövetségi zsidókat és a talmudi judaizmust egy kalap alá vehetjük?*

⁵¹ Vö. Mt 28,19.

⁵² Vö. „Jézus így szólt: »*Én vagyok az út, az igazság és élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam*«” (Jn 14,6).

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Természetesen nem. Sajnos e két pápa ezen megfogalmazásai szintén elég kétértelműek. Nem fogalmaztak elég pontosan. Csak az Ószövetség idején élt zsidókat – a prófétákat, Ábrahámot és az Ószövetség szentjeit – lehet idősebb testvéreinknek nevezni. Ők elfogadták Krisztust, ha nem is kifejezetten, de az előképek és a jelképek szintjén mindenképpen, sőt az Újszövetségben ezt olvassuk: „Ábrahám, a ti atyátok ujjongott, hogy láthatja napomat. Láttá és örvendezett” (Jn 8,56). De miként nevezhetnénk idősebb testvéreinknek a mai talmudi zsidókat, akik elutasítják Krisztust, és nem hisznek sem Krisztusban, sem a Szentháromságban? Vajon mire is taníthatnának minket? Én Krisztusban és a Szentháromságban hiszek. Ők azonban elutasítják a Szentháromságot, vagyis azt sem mondhatjuk, hogy egyáltalán hisznek, ezért idősebb testvéreim sem lehetnek a hitben.

Párbeszéd az iszlámmal

Fülep: *A legtöbb kazah ember iszlám hitű.⁵³ A hagyományos kazah nemzeti kisebbséghez tartozó emberek szunnita muzulmánok. Mi Excellenciád tapasztalata a velük való párbeszédéről? Sokszor halljuk, hogy az iszlám hasonlít a kereszténységre és a judaizmusra, hiszen ők is egy Istenben hisznek, a monoteizmus pedig alapja lehet a párbeszédnek. Ön is így gondolja? Lehetségesnek tartja a mély teológiai párbeszédet a két vallás között? Allah ugyanaz, mint a Szentháromság? Lehetséges a teológiai párbeszéd, ha az iszlám gyűlöli a megtestesülés hitét?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Már az is megtévesztő, ha azt mondják, hogy a zsidók, a muzulmánok és a keresztények monoteista vallásúak. Nagyon megtévesztő. Miért? Azért, mert mi, keresztények nem egyszerűen egy Istenben hiszünk, hanem a Szentháromság egy Istenben, a legszen-
tebb Szentháromságban. Nem pusztán arról van szó, hogy hiszünk az egy Istenben, ahogy erre a természetes értelem fényétől megvilágítva minden ember képes. A zsidók és a muzulmánok egy olyan Istenben hisznek, aki egyetlen személy. Ez eretnokség, amely nem felel meg az igazságnak. Isten ugyanis nem egy személy, hanem három. És amikor azt mondják, hogy egy Isten van, hitük sincs, hiszen ehhez nincs szükség hitre, ehhez

⁵³ A 2009. évi népszámlálás szerint a lakosság 70%-a muzulmán, 26% keresztény, 0,1% buddhista, 0,2% egyéb vallású (főként zsidó), 3% vallástalan, 0,5% pedig nem válaszolt.

a természetes értelem is elég. Az Egyház dogmája kimondja, hogy a természetes értelem fényénél mindenki felismerheti, hogy egy Isten létezik. Nekünk azonban természetfeletti hitünk van, ez pedig óriási különbség.

Természetesen az az Isten, akit az értelem megismerhet, azonos a Szentháromsággal. A zsidók és a muzulmánok azonban nem fogadják el a Szentháromságot, ezért közös imádság sem lehetséges velük, hiszen imádságukban azon meggyőződésük fejeződik ki, hogy az egy Isten egyetlen személyben létezik. Mi viszont mindig három személyben imádjuk Istent. Mindig. Ezért közös imádságban sem vehetünk részt velük, ez ugyanis nem felelne meg a valóságnak. Ellentmondásba kerülnénk az igazsággal, vagyis hazudnánk.

Fülep: *Ez azt jelenti, hogy a két vallásközi béketalálkozó, amelyre Assisiben⁵⁴ került sor, botrányos ellentmondást képvisel?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: A vallásközi béketalálkozók, melyeket Assisiben rendeztek, sajnálatos módon elhomályosították a döntő különbséget a keresztények imádsága között, amely mindig a Legszenőbb Szentháromság felé irányul, és a többi ember imádsága között, akik a természetes értelem fényénél felismerik a teremtő Istent, akit azonban egyetlen személynek tartanak, és a természetes értelemnek megfelelően imádják. Az Assisi-beli vallásközi béketalálkozók legsúlyosabb problémája azonban az volt, hogy a többistenhívő vallások képviselői is részt vettek rajtuk, akik a maguk bálványkultuszának hódoltak, vagyis bálványimádást valósítottak meg, ami a legnagyobb bűn a Szentírás szerint.

„Mesterségesen megtervezett és megvalósított népvándorlás”

Fülep: *Mi Excellenciád véleménye az európai migrációs válságról? Mi a helyes katolikus hozzáállás ehhez a kérdéshez?*

⁵⁴ Az első vallásközi béketalálkozót II. János Pál pápa szervezte meg Assisiben 1986. október 27-én. Összesen 160 vallási vezető vett részt rajta, együtt bőjtölve és imádkozva Istenükhöz, illetve isteneikhez. II. János Pál utódja, XVI. Benedek 2011. október 27-én kereste fel Assisit, hogy ökumenikus párbeszédet folytasson az 1986-os találkozó emlékére. Vallásközi imádságra azonban nem került sor, mivel XVI. Benedek pápa szerint az ilyen összejövetelek jók ugyan, de el kell kerülni, hogy bárkiben – az esemény külső megfigyelőit is beleértve – az a benyomás alakuljon ki, hogy a teológiai különbségek nem számítanak.

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Többé-kevésbé politikai kérdésről van szó. A püspökök elsődleges feladata nem az, hogy politikai nyilatkozatokat tegyenek. Ha magánemberként, nem pedig püspökként kérdezi a véleményemet, akkor ezt az úgynevezett „migrációt” mesterségesen megtervezett és megvalósított dolognak tartom, sőt valójában erőszakos betörésről beszélhetünk. Némely globális politikai erők már évekkel ezelőtt nagy felfordulást és háborúkat okoztak a Közel-Keleten, mikor bizonyos értelemben „segítették” ezeket a terroristákat, illetve nem fordultak szembe hivatalosan velük, és így a maguk módján ehhez a válsághoz is hozzájárultak. Óriási problémát jelent, mikor ezek az emberek, akik jobbra muzulmánok, és egy teljesen más kultúrához tartoznak, tömegesen jelennek meg Európa szívében. Előre látható volt, hogy mindez megzavarja és aláássa Európa társadalmi és politikai életét. Ez immár mindenki számára világos.

Az Egyház és Oroszország

Fülep: *Az orosz ortodoxiáról és Oroszországról szeretném kérdezni Excellenciádat. Ön nagyon jól ismeri az orosz ortodox egyházat, az ottani életet és gondolkodásmódot. Jövőre lesz Fatima százéves évfordulója. Kétségtelen tény, hogy nem történt meg Oroszország egyértelmű felajánlása Mária Szeplőtelen Szívének, és Oroszország nem tért meg.*⁵⁵

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Nos, ismerjük a szöveget, melyet II. János Pál közzétett, vagyis bizonyos értelemben megtörtént Oroszország felajánlása, de kétségtelen, hogy nem teljesen nyílt formában. A pápa beszél a szövegben azokról az országokról és nemzetekről, amelyeknek meg kell tenniük ezt a felajánlást, és amelyektől Mária ezt kéri. Ezzel természetesen Fatimára utal. Úgyhogy szerintem közvetett módon megtörtént Oroszország felajánlása. Ugyanakkor azt gondolom, hogy teljesen nyíltan, Oroszország nevesítésével is meg kell ezt tenni. Remélem, a jövőben erre is sor kerül.

⁵⁵ „A titok harmadik része Miasszonyunk, a Boldogságos Szűz Mária szavaira vonatkozik: »Ha nem, akkor (Oroszország) az egész világot elárasztja tévedéseivel, amit háborúk és egyházüldözés fog követni. A jók vértanúk lesznek, a Szentatyának sokat kell szenvednie, nemzetek semmisülnek meg «” (1917. július 13.). ... „Ha teljesítitek kéréseimet, Oroszország megtér és béke lesz; ha nem, tévedéseivel az egész világot elárasztja...”

Fülep: *A katolikus tradíció és a római rítus hagyományos formája (usus antiquior) szerinti szent katolikus liturgia kiválóan segíthetné a valódi ökumenét az ortodoxiával. Sajnos azonban a római liturgia rendes formája elborzasztja őket. Azt mondják, olyanok vagyunk, mint a protestánsok. Valódi tragédia ez, ha arra a közös apostoli hagyományra gondolunk, mely a latin és görög liturgia gyökerénél máig érzékelhető. Sikeresnek tekinthető a párbeszéd azokkal a keleti egyházakkal, amelyek nem fogadják el a pápa primátusát?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Amit elmond, az természetesen igaz. Magam is rendszeres kapcsolatban vagyok az ortodox papsággal, és ők is ezt szokták mondani. A szembemisézés, a női lektorok alkalmazása inkább a protestáns istentiszteletet juttatja eszünkbe. A mise inkább hasonlít valamiféle gyűlésre vagy konferenciára, és a mise alatti spontán megnyilvánulások is ellentétesek a katolikus és apostoli hagyománnyal, amely az ortodox egyházban is megtalálható. Igaz tehát, amit mond, és meg vagyok győződve róla, hogy ha visszatérünk a hagyományos liturgiához, vagy ha legalábbis a hagyomány szellemében misézünk az új rítus szerint, ortodox testvéreinkhez is közelebb kerülünk, legalábbis a liturgia szintjén. 2001-ben II. János Pál levelet írt az Istentiszteleti és Szentségi Kongregációnak, amelyben található egy igen érdekes megfogalmazás. A hagyományos római liturgiáról beszél, amely igen tiszteletre méltó, és sok tekintetben hasonlít a tiszteletre méltó keleti liturgiákhoz.⁵⁶

⁵⁶ „A Szent Liturgia, amelyet a *Sacrosanctum Concilium* kezdetű konstitúció az egyházi élet csúcspontjaként határoz meg, soha nem szűkíthető le pusztán esztétikai valóságra, és nem tekinthetünk rá úgy, mintha csupán pedagógiai vagy ökumenikus célú eszköz volna. A szent misztériumok ünneplése elsősorban a háromszemélyű egy Isten fölségének dicsőítése, amit maga Isten kíván meg tőlünk. ... A liturgikus ünneplés a vallásosság erényének cselekedete, amelyet természeténél fogva a szent iránti mély érzék kell jellemezzen. A liturgiában az egyes embernek és a közösségnek egyaránt tudatában kell lennie, hogy egészen különleges módon annak színe előtt áll, aki háromszor szent, és világförlötti valóság. Következésképpen az ember magatartását a tisztelet és a megrendülés érzése hatja át, hiszen Isten fölségének színe előtt találjuk magunkat. Vajon nem ezt fejezte-e ki ez az Isten a Mózeshez intézett paranccsal, hogy vegye le saruját az égő csipkebokor előtt? Nem ebből a tudatosságból táplálkozott-e Mózes és Illés viselkedése, akik nem mertek szemtől szembe Istenre tekinteni?

Isten népének szüksége van rá, hogy a papoknál és a diakónusoknál tisztelettel és méltósággal teljes magatartást lásson, amely hozzásegítheti ahhoz, hogy behatoljon a láthatatlan dolgok világába felesleges szavak és magyarázatok nélkül is. Szent V. Piusz pápa Római Misekönyve csakúgy, mint számos keleti liturgia, gyönyörű imádságokat tartalmaz, amelyek segítségével a pap kifejezi legmélyebb alázatát és tiszteletét a szent misztériumok iránt; ezek az imák minden liturgia leglényegét fejezik ki.” (folyt. a köv. o.)

Fülep: *Ferenc pápa és Kirill moszkvai pátriárka, az orosz ortodox egyház feje 2016. február 12-én Kuba fővárosában, Havannában találkozott, és „történelmi jelentőségű” közös nyilatkozatot írt alá.⁵⁷ A dokumentum 30 pontot tartalmaz, melyből csak 3 érinti a teológiát, az összes többi a világbékével, társadalmi kérdésekkel, az élet védelmével, a házassággal, a környezetvédelemmel és a vallásszabadsággal foglalkozik. Mi a jelentősége ennek a találkozásnak?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Hogy a római pápa és az orosz pátriárka a történelem során először találkozik egymással, önmagában véve is jelentős esemény. Emberi és pszichológiai szinten az ilyen találkozás több évszázadnyi kölcsönös gyanakvásnak és elidegenedésnek vetett véget. Ebben az értelemben tehát fontosnak nevezhetjük. Teológiai kérdésekkel azonban gyakorlatilag egyáltalán nem foglalkoztak. A találkozó körülményeit is egyértelműen a politika határozta meg. Reméljük, hogy az isteni gondviselés arra fogja felhasználni ezt a találkozót, hogy a teljes katolikus hit igazságában való egység is létrejöjjön.

Meg kell bánnunk bűneinket

Fülep: *Ferenc pápa megnyitotta az irgalmasság rendkívüli szentévé (Iubilaeum Extraordinarium Misericordiae)⁵⁸, amely a Szeplőtelen Fogantatás ünnepétől (2015. december 8.) Krisztus Király ünnepéig (2016. november 20.) tartó imádságos időszak. Számos tanítást, gondolatot halunk az irgalmasságról. Excellenciád miként értelmezi Isten irgalmát?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Isten irgalma az a szeretet, amelyel irántunk viseltetik. És Isten irgalmassága úgy mutatkozott meg számunkra, hogy eljött közénk, és egy lett közülünk. Isten kimondhatatlan irgalmassága ez. Úgy döntött, hogy ember lesz, és a kereszten megváltott

Az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció plenáris üléséhez intézett 2001. szeptember 21-i beszédében II. János Pál pápa hangsúlyozta, hogy mindenekelőtt a liturgikus könyvek pontos fordítására van szükség. Továbbá megfelelő katekézist sürgetett a népi ájtatosságokkal kapcsolatban, melyeknek mindig a mise mélyebb megértéséhez kell vezetniük. Adoremus, Society for the Renewal of the Sacred Liturgy. *Online Edition* – VII. kötet, 9. szám: 2001. december – 2002. január.

⁵⁷ http://en.radiovaticana.va/news/2016/02/12/joint_declaration_of_pope_francis_and_patriarch_kirill/1208117

⁵⁸ az irgalmasság rendkívüli szentéve

minket. Isten irgalmassága abban áll, hogy mindig kész megbocsátani, ha őszintén megbánjuk bűnünket. Sőt, mikor Péter azt kérdezte,⁵⁹ hogy „hányszor kell megbocsátanom, ha testvérem vét ellenem, talán hétszer?”, Jézus azt válaszolta, hogy „nem hétszer, hanem hetvenhétszer”. Ez azt jelenti, hogy annyiszor, ahányszor csak testvéred őszintén bocsánatot kér tőled. A legsúlyosabb és legszörnyűbb bűnünkért is bocsánatot kérhetünk Istentől, és Isten mindig megbocsát, ha őszintén bűnbánatot tartunk, vagyis ha el akarjuk kerülni a bűnt a jövőben. Kasper bíboros csoportja és az őt támogató papok azonban tévesen értelmezik és kiforgatják eredeti jelentéséből az irgalmasság fogalmát, és azt feltételezik, hogy Isten akkor is megbocsát, ha az emberből hiányzik a szilárd elhatározás, hogy megjavul és elkerüli a bűnt. Ezzel teljesen áértelmezik az isteni irgalmasság fogalmát. Azt mondják: nyugodtan vétkezhetsz tovább, hiszen Isten irgalmas. Ez hazugság, sőt bizonyos értelemben merénylet a lelkek ellen, hiszen arra bátorítják a bűnösöket, hogy tovább vétkezzenek, és ezzel az örök kárhozatra taszítják őket.

Fülep: *Mi a kapcsolat Isten irgalma és az Oltáriszentség között? Mondhatjuk-e azt, hogy az Oltáriszentség Isten irgalmának legfőbb jele, hiszen „vere, realiter et substantialiter” önmagát adta oda?*⁶⁰

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Természetesen, hiszen az Oltáriszentség Krisztus keresztségének a szentsége, az ő áldozatának a szentsége, amely minden szentmisén jelenvalóvá válik. Megváltásunk tette jelenik meg, mely Isten irgalmának legfenségesebb megnyilvánulása. Az Eucharisztia ezért Isten irántunk való élő irgalmának megnyilatkozása és hirdetése. De az Eucharishtiában nemcsak Krisztus áldozata, hanem maga Krisztus személye is megjelenik. Teste és lelke valóságosan jelen van, amely a legszentebb valóság itt, a földön. A Legszentebbhez csak a nyilvános bűnös magatartásával közeledhetünk: „Ó, Uram, nem vagyok méltó, de te meggyógyíthatsz és megtisztíthatsz engem.” Az Eucharisztia tehát Isten irgalmasságát is megmutatja, aki azt kívánja tőlünk, hogy előbb tisztuljunk meg a bűneinktől. Az irgalmasság tulajdonképpen és legfontosabb szentsége azonban a bűnbánat szentsége. Az Eucharisztia Isten

⁵⁹ „Akkor hozzálépett Péter és megkérdezte: »Uram, ha vét ellenem testvérem, hányszor kell megbocsátanom? Talán hétszer?« Jézus így felelt: »Nem mondom: hétszer, hanem hetvenhétszer.«” (Mt 18, 21–22)

⁶⁰ igazán, valóságosan és lényegileg, vö. DH 1637.

irgalmának megnyilvánulása, ehhez azonban szükség van az irgalmasság sajátos szentségére, vagyis a bűnbánat szentségére, hogy a lélek megtisztuljon. Az irgalmasság kapuja a bűnbánat szentsége. Jézus szívének nyitott kapuja ez: a szentségi feloldozás pillanatában Jézus szívéből vér árad ki, és tisztára mossa a bűnöst. A szentmisében megjelenő keresztáldozat az összes többi szentség forrása.

A Szentlélek erősebb

Fülep: *Jövőre lesz tízéves a Summorum Pontificum kezdetű motu proprio⁶¹. Excellenciád az egész világon megfigyelhette, miként hajtják végre e pápai törvényt. Vajon teljesülnek a dokumentumban foglalt intézkedések?*

Őexcellenciája Schneider főpásztor: A motu proprio eredményeként a hagyományos liturgia lassú, de nagyon markáns terjedésnek indult. Ezt a folyamatot többé már nem lehet megállítani. Már most is igen eleven, különösen a fiatalabb nemzedékek – fiatalok, papnövendékek, fiatal családok – körében. Ez által a liturgia által kívánják megtapasztalni a katolikus hit szépségét, ez pedig annak a jele számomra, hogy valóban a Szentlélek működik, hiszen folyamatosan és teljesen természetesen terjed anélkül, hogy az Egyház hivatalos struktúrái vagy vezetői támogatnák. Ez a mozgalom gyakran éppen az Egyház hivatalos képviselői részéről ütközik ellenállásba. Dacára az egyházi bürokrácia szembenállásának, tovább növekszik és terjed, ez pedig egyértelműen a Szentlélek működésének a jele. És a Szentlélek erősebb, mint egyes püspökök és bíborosok és jól kialakult egyházi struktúrák.

⁶¹ A *Summorum Pontificum* („A pápáknak ...”) XVI. Benedek pápa motu proprio (saját kezdeményezéséből kiadott) apostoli levele, melyet 2007. július 7-én tett közzé, és amely 2007. szeptember 14-én lépett hatályba. Benedek pápa kísérő levelet is mellékelte hozzá, melyben megindokolja az apostoli levél megjelentetését, és azt is meghatározza, milyen körülmények között mutathatják be a szentmisét a latin egyház papjai a szerint a misekönyv szerint, melyet „Boldog XXIII. János 1962-ben tett közzé” (amely a hagyományos latin miseként ismert Római Misekönyv egyik legújabb kiadása), és miként szolgálthatják ki a legtöbb szentséget abban a formában, amely a II. Vatikáni Zsinatot követő liturgikus reformok előtt volt érvényben. 2011. április 30-án, Szent V. Pius ünnepén az Ecclesia Dei Pápai Bizottság – XVI. Benedek pápa jóváhagyásával – megjelentette az *Universae Ecclesiae* kezdetű instrukciót, hogy tisztázza a Summorum Pontificummal kapcsolatban felvetődött kérdéseket.

„Lex credendi – lex orandi – lex vivendi”

Fülep: *Sok tradicionalista csak a liturgia szépségét látja, a tanítással azonban nem törődik. A formalizmus, a ritualizmus és a perfekcionizmus azért olyan veszélyes, mert ezekben az eltévelyedésekben az igazság, az élet és a liturgia elválik egymástól. Miként kerülhetjük el ezt a zsákutcát?*

Öexcellenciája Schneider főpásztor: A katolikus alapelv e tekintetben a következő: „Lex credendi est lex orandi”, vagyis a hit szabályának, a katolikus hitnek az imádság szabályának kell lennie, és az Egyház nyilvános istentiszteletében kell kifejeződni.⁶² A liturgia szövegeinek és rítusainak a katolikus hit és az isteni igazságok csorbítatlan teljességét és szépségét kell tükrözniük. Mikor szeretjük a hagyományos liturgia szépségét, lelkünkben és elménkben meg kell rendülnünk, hogy egyre jobban szeressük a katolikus igazságot, és mindennapi keresztény életünkben egyre hűségesebben megvalósítsuk azt. Az igaz katolikus először is a hit teljességét szereti, a liturgia és erkölcsiség csorbítatlan teljessége pedig ebből a szeretetből forrásozik. A hagyományos alapelvet tehát a következőképpen egészíthetnénk ki: „Lex credendi – lex orandi – lex vivendi”. A katolikus hit teljességeért azonban mindig egyházas lelkülettel (*sentire cum ecclesia*), vagyis tisztelettel és szeretettel kell buzgólkodni.

„Non possumus!”

Fülep: *II. János Pál idején az Istentiszteleti és a Szentségi Kongregáció instrukciót bocsátott ki Redemptionis Sacramentum címmel néhány dologról, melyeket meg kell tartani, illetve el kell kerülni a legszentebb Eucharisziával kapcsolatban.*⁶³ *Ez a dokumentum előírja, hogy „ha egy áldozó*

⁶² A püspök atya ezen megfogalmazása a Szent Ágoston korából származó „lex orandi, lex credendi” („az imádság szabálya a hitnek szabálya”) alapelv parafrázisa. Eredeti értelme szerint az Egyház imádságaiból meg lehet ismerni az Egyház hitét, mert e kettő között nem lehet ellentmondás. Az elv elsősorban a liturgikus imádságokra vonatkozik, de érvényes a hivatalosan jóváhagyott egyéb imákra is. Az egyház hivatalos imádsága emiatt autentikus dogmatörténeti forrásnak tekintendő.

⁶³ Az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció *Redemptionis Sacramentum* (A megváltás szentsége) kezdetű instrukciója néhány dologról, melyet meg kell tartani vagy el kell kerülni a legszentebb Eucharisziával kapcsolatban. Ezt az instrukciót II. János Pál pápa rendelkezésére az Istentiszteleti és a Szentségi Kongregáció állította össze egyetértésben a Hittani Kongregációval, és a pápa 2004. március 19-én, Szent József ünnepén hagyta jóvá, és rendelte el közzétételét és azonnali végrehajtását azok számára, akiket illet.

– olyan régiókban, ahol a Püspöki Konferencia szentszéki jóváhagyással engedélyezte a kézbe áldozást – kézbe akar áldozni, a kezébe kell tenni a szent ostyát. Arra azonban különleges figyelemmel kell ügyelni, hogy az áldozó az áldoztató szeme láttára azonnal magához vegye a szent ostyát, és ne távozzon el kezében az Eucharisziával. Ha a megszenteltetés veszedelme fenyeget, ne áldoztassanak kézbe.”⁶⁴ Hitünk szerint Urunk, Jézus Krisztus valóságosan jelen van a szent Eucharisziában. A kézbe áldoztatás azzal a veszéllyel jár, hogy az ostya kis darabkái a földre hullanak, és a Legszentebbet megszenteltetjük.⁶⁵ Excellenciád könyvéből tudjuk, hogy az ősi gyakorlat teljesen más volt, mint a mai protestáns forma. Vajon azoknak, akik kézbe kívánnak áldozni, a papok, diakónusok és rendkívüli áldoztatók csak ezt mondhatják: „Non possumus”?⁶⁶

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Igen. Teljesen egyetértek. Nem is tudok semmit hozzátenni ehhez, annyira magától értetődő dologról van szó. Mindenekelőtt az Urat kell megvédenünk. Vitathatatlan tény, hogy szinte minden esetben, amikor a híveket kézbe áldoztatják, fennáll a veszélye annak, hogy a szentostya kis darabkái elvesznek. Ezért nem áldoztathatunk kézbe. Túlságosan veszélyes. Meg kell védenünk az Urat. Az Egyház törvénye alá van rendelve az Egyház javának. Ebben az esetben pedig a törvény betűje, vagyis a kézbe áldoztatás engedélyezése, súlyos lelki sebeket okoz annak, aki az Egyházban a Legszentebb, vagyis magának az Oltáriszentségben jelen levő Úrnak. A kézbe áldoztatást engedélyező rendelkezés tehát veszélyeket rejt magában és rombolja az Egyházat, ezért nem tarthatjuk tiszteletben. A gyakorlatban persze nehéz ezt megvalósítani, hiszen az emberek sok helyen már hozzá vannak szokva, hogy kézbe áldozzanak. A mise előtt kell mély meggyőződéssel és nagy szeretettel elmagyaráznunk ezt, és az a tapasztalatom, hogy a többség általában elfogadja. Mindent meg kell tennünk, hogy ezt a gyakorlatot megváltoztassuk.

Fülep: *Mi van akkor, ha az előljárók megakadályozzák a seminaristákat, az akolitusokat vagy a rendkívüli áldoztatókat ebben?*

⁶⁴ Uo. 92.

⁶⁵ Az áldozás ezen módja rendkívüli engedmény (indultum). Fontos rámutatni arra, hogy az általános szabály ma is az, hogy a híveknek térdelve kell szentáldozáshoz járulniuk, vö. RS 90.

⁶⁶ Az abitinai vértanúk szava szerint: „Sine dominico non possumus” – Az Úr napja nélkül nem élhetünk.

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Én nem áldoztatnék kézbe. És ha az előjáró erre kötelezne, azt mondanám: „Nem tehetem.” Meg kell mondanom az előjárónak, hogy van lelkiismeretem is.

Regnum Eucharisticum

Fülep: *A konferencián és a szentmisén Excellenciád találkozhatott a magyar tradicionális katolikusok és a magyar tradicionalista papok színe-javával. Felkerestük az Országházat, és imádkoztunk a magyar Szent Korona és Szent István király Szent Jobbja előtt. Milyen benyomásokat szerzett Excellenciád a Regnum Marianumról?*⁶⁷

Őexcellenciája Schneider főpásztor: Nagyon szép ország ez! Oly sok gyönyörű falut és templomot látok mindenütt! Itt-tartózkodásom meggyőzött arról, mennyire katolikus a hazájuk. Remélem, a magyarok hűségesek lesznek Mária országához, hogy valóban Miasszonyunk, a Boldogságos Szűz Mária uralkodhasson benne. Krisztus uralma pedig mindig Márián keresztül valósul meg. És ha Önök Mária országa (*Regnum Marianum*), akkor egyben az Oltáriszentség országának (*Regnum Eucharisticum*) is kell lenniük. Bárcsak növekedne Magyarországon az eucharisztikus Úr szerezete, tisztelete és óvó védelme!

⁶⁷ A Regnum Marianum (Mária országa) Magyarország ősi katolikus neve. Mária királynő mivoltára (és országára) utal, és arra a hagyományra vezethető vissza, miszerint az örökös nélkül maradt első magyar király, Szent István halála előtt Szűz Máriának ajánlotta fel a magyar Szent Koronát és az országot. Ettől kezdve Szűz Mária a magyar katolikus királyság tulajdonképpeni királynője. A Regnum Marianum nevet gyakran azért használták, hogy hangsúlyozzák, milyen erős kapcsolatot köti össze Magyarországot a katolikus egyházal.

**Athanasius püspök prédikál.
(Sümeg, 2016. március 6. Laetare vasárnapja)**

Introduction

“Anyone who loves me will keep my word, and my Father will love him, and we shall come to him and make a home in him. Anyone who does not love me does not keep my words. And the word that you hear is not my own: it is the word of the Father who sent me” (John 14:23–24).

It was in 2011 that I exchanged letters with Bishop Athanasius Schneider for the first time. He wrote that there is a long road to the true reform of the Church and Divine Worship, which requires much suffering. We, however, must accept these suffering with courage and confidence. The Church will be renewed primarily by suffering, not by action.⁶⁸

In light of the current crisis of the Church, I think that the Bishop’s words are still relevant and illuminating. We all badly need the cardinal virtue of courage (*fortitudo*), which enables us to stand our ground against evil and anything else that may threaten our faith and salvation, even if we have to die for our faith. We also need confidence (*fides, fidelitas*), that is to say, we must be open to receive God’s mercy, which is the basis of our hope as Christians. We must accept that the Lord can and will help us and provide anything that we need to attain eternal salvation. That’s the only way we can endure suffering (*passio*), the spiritual or physical pain of experiencing evil and effectively cry out to God for help. Struggling with our fallen nature and against the seductions of the worlds and other temptations, we must persevere and patiently accept any self-denial or sacrifice and make every effort for the good of the soul. That’s what leads us to real conversion (*conversio*), which has always been the driving force behind any renewal of the Catholic Church.

The Catholic faith, teaching and personal example of Bishop Athanasius Schneider inspires many to find the Lord. The teaching of the bishop, who is world-famous for his books *Dominus est* [It is the Lord] and *Corpus Christi* [The Body of Christ] about the Eucharist and the worthy reception of Holy Communion, published by Szent István Társulat and Stella Maris Alapítvány, was well received by the Hungarian public, too.

⁶⁸ „There is a long road to the true reform of the Church and Divine Worship, which requires much suffering. We, however, must accept these suffering with courage and confidence. The Church will be renewed primarily by suffering, not by action.”

His Excellency helps us to develop the right way of thinking and attitude in accordance with the Catholic faith and worldview. He directs our attention to what is the most important: the real presence of Jesus Christ in the Eucharist and our primordial sacred duty of adoration. Based on his sermons and lectures, we see that even the least meaningful moments of an authentic Christian life draw strength from the right relationship with the Sacrament. Listening to Bishop Schneider we understand that it is only the Eucharistic Christ who can solve whatever problems emerge in the Church or in the world. And also, the greatest joy on earth is the sacramental encounter with the Saviour. The Eucharist is a foretaste of the complete joy promised by Christ⁶⁹, „the token of future glory.”⁷⁰ What’s more, he who eats the Eucharistic Christ has already eternal life here on earth.⁷¹ Our earthly life is hidden with Christ in God. *“It is not as though Christ – the only Priest of the new and eternal covenant – had entered a man-made sanctuary which was merely a model of the real one; he entered heaven itself, so that he now appears in the presence of God on our behalf”* (Heb 9:24).

It gave me a great joy to welcome his Excellency Bishop Schneider as a guest professor of John Henry Newman Center of Higher Education in Mary’s Land (Hungary) on 4 March 2016 for the first time. MONS. DR. ATHANASIOS SCHNEIDER O.R.C. is titular bishop of Celerina and auxiliary bishop of the archbishopric of the Blessed Virgin Mary in Astana, Kazakhstan.

His Excellency was born as Anton Schneider in the town of Tokmok, Kirghiz SSR, the Soviet Union on 7 April 1961. He was baptised by a clandestine Lithuanian priest, Pater Antonius Šeškevičius S.J. His German parents from Ukraine were deported by Stalin to a Gulag labour camp in the Ural Mountains after the Second World War. When they were released, they moved to Kirghiz SSR. He received his first Holy Communion in 1973 from Blessed Oleksa Zaryckyj, a priest to be martyred. Shortly afterwards his family moved to Germany and he joined the Canons Regular of the Holy Cross of Coimbra (Ordo Canonicorum Regularium Sanctae Crucis) where he chose the religious name Athanasius after his patron

⁶⁹ Cf. Jn 15:11.

⁷⁰ The Magnificat antiphon of the 2. Vesper of the Feast of Corpus Christi.

⁷¹ Cf. Jn 6:54.

saint Saint Athanasius. He made religious vows in 1982 and was ordained a priest by Bishop Manuel Pestana Filho on 25 March 1990. After studying in Rome, he started to lecture in patristics at Mary, Mother of the Church Seminary in Karaganda, Kazakhstan. On 8 April 2006 he was appointed titular bishop of Celerina. On 2 June 2006 he was ordained a bishop at the Altar of the Chair of Saint Peter in Rome by Cardinal Angelo Sodano. On 5 February 2011 he was transferred to the position of auxiliary bishop in the Archdiocese of Astana. He is General Secretary of the Bishops' Conference of Kazakhstan. During his first visit to Hungary he had been a priest and a bishop for nearly 26 and 10 years respectively.

The Bishop's visit took place from 4 to 7 March 2016 (Friday to Monday). He held three lectures altogether, all of which were attended by a large audience. The first two in Budapest were about "*The Unchangeable Truth about Marriage and Sexuality*" and "*Catholic Faith and Martyrdom*" and the third one at the headquarters of the Newman Center in Sümeg about "*The Holy Communion and the Renewal of the Church*". The lectures were interpreted by Péter Osvay.

Bishop Athanasius was granted a certificate as a guest professor of the Newman Center by Prof. Ferenc Kertész-Bakos, President of the senate of the Community College on behalf of Newman Center and by László Végh, mayor of the town Sümeg.

Crowning his visit on Laetare Sunday, Bishop Schneider celebrated Pontifical High Mass in the Franciscan Shrine Church of Sümeg on 6 March according to the *usus antiquior* („*forma extraordinaria*”). There was a huge attendance not only from all over the country but also from Transylvania, Slovakia, Slovenia, Sweden, Italy and Austria. This was due not only to the Bishop's person but also to the fact that it was the first time in over 45 years, i.e. since the introduction of Novus Ordo, that a bishop had celebrated the *Sunday* Mass in Hungary according to the traditional form of the Roman Rite.

Sümeg is one of the largest and oldest spiritual Centers of the archdiocese of Veszprém and of Catholic Tradition, which is enriched by the presence and activity of the Newman Center. Thanks to the radiation of the Franciscan shrine as well as the personal example, spiritual impact and prophetic teaching of the famous Hungarian preacher, P. Dr. Balázs Barsi OFM, most priests and parishes committed to the old rite are found in this region of the country. Hence, the assistance of Bishop Schneider consisted

almost only of the local clergy and the altar servers of their Tridentine rite groups. The Presbyter Assistant was *Zsolt Grujber*, the parish priest of Böhönye, with *Gábor Simon*, the parish priest of Városlőd, as the Deacon and *Gergő Cséry*, the parish priest of Nemesgulács, as the Subdeacon. Musica Sacra was provided by one of the best Gregorian choirs of Hungary, Schola Sancti Pauli from Pécs, headed by *Gabriella Fodor* DLA. The organist was Domonkos Farkas.

Dr. Gyula Márfi, the Archbishop of Veszprém was also invited to the Pontifical High Mass but unfortunately he couldn't attend. Nevertheless, he sent a letter with specially warm greetings for Bishop Schneider, Father Barsi and all the faithful present.

After the Holy Mass, Bishop Schneider blessed the newly completed building of the library of the Community College in Sümeg, that is, John Henry Newman Center of Higher Education, which was officially approved by the state in January 2016 and the full figure bronze statue of Blessed John Henry Newman, the very first Newman statue in Hungary ever. He also blessed the newly erected bronze statue of St. Francis of Assisi in the Franciscan cloister garth.

To close his 4-day program in Hungary, Bishop Athanasius Schneider went to see St. Stephen's Basilica in Budapest, where he prayed for Mary's Land before the Holy Right Hand of King Saint Stephen and visited the Hungarian Parliament where he was received by secretary of state Miklós Soltész responsible for relations with churches, nationalities and the civil society. At their meeting they discussed the past and presence of Catholic Christianity in Hungary, as well as the efforts of the Hungarian Government to protect Christian values both in Hungary and abroad.

The Bishop met the cream of priests and the faithful who represent the Catholic Tradition in Hungary authentically. Being very interested in the apostolic work of the Newman Center, he encouraged us, blessed our activity and promised that he would pray for us. As one of the best fruits of his visit, a wonderful priestly community was formed in his presence. He blessed it and assured them of his support. He was very glad to be with us and we mutually expressed our hope for a second visit.

The first lecture of Bishop Schneider was about the sacrament of marriage. As he stated, "it was the Pharisees and the Scribes that first started to spread the lie that pastoral practice can contradict doctrine".

„Christ has restored solemnly the primordial truth about marriage and human sexuality in spite of the hard-heartedness of many of his contemporaries and the 'pastoral' sophism of the Pharisees and Scribes. He entrusted this truth to the Apostles and their successors so that they may keep and transmit it faithfully as a patrimony which was not made by man and does not depend on man's decisions.”

„To maintain the beauty of a life in marriage and family according to the will and the wisdom of God, it has been necessary in all times to resist the spirit of the world and of the flesh.”

His second lecture was about Christian witness. *“So if anyone declares himself for me in the presence of human beings, I will declare myself for him in the presence of my Father in heaven. But the one who disowns me in the presence of human beings, I will disown in the presence of my Father in heaven”* (Matthew 10:32–33). “To be faithful is to keep the faith, which was infused in our soul by the Triune God, in all its integrity, purity and beauty without changing anything or adding anything to its unchangeable truths.”

“The sins against the faith are the greatest moral sins except the sins against the Divine virtue of hope and love. ... The Catholic faith always requires courage and sometimes even martyrdom. ... The fidelity to the Catholic faith and Christian martyrdom requires fearless confession of the divine truth not only before pagans and unbelievers, but also before heretical Christians. ... The Catholic faith, more precisely, the integral and pure Catholic faith, is the greatest treasure which God put in our soul at the moment of our baptism.”

The third lecture focused on the primary importance of the Holy Liturgy and the Eucharist. “The sacred liturgy of the Church, and particularly the liturgy of the Eucharistic Sacrifice, are the continuation of the prayer which Christ, the High Priest offered to God on earth and continues to offer in Heaven with deep reverence as He did on earth (cf. Heb 5:7).”

“The authentic renewal and reform of the life of the Church can only start by the renewal of the liturgy, that is, by deepening the devotion and the fear of God in the liturgical rites.”

“The manner in which the faithful receive Holy Communion shows if Holy Communion is not only the most sacred reality but also the most beloved and the most sacred Person for them. Therefore the reception of the Body of Christ in the little host requires deep faith and the purity of the heart as well as unequivocal gestures of adoration.”

The Council of Trent started to discuss the theology of the Eucharist by declaring its position on the real presence (*praesentia realis*) of Christ.⁷² It has always been the firm belief of the true Church of Christ that our Saviour's crystal clear words at the Last Supper⁷³ specifically and clearly mean that the Lord gave his own body and blood to the apostles.⁷⁴ It is inaccessible to the senses how the substance of the bread and the wine disappear and the Body and Blood of Christ appear. In the sacrament of the Most Holy Eucharist there are truly [*vere*], really [*realiter*], and substantially [*substantialiter*] contained the body and blood together with the soul and divinity of our Lord Jesus Christ, and therefore the whole Christ⁷⁵, that is to say, he is in it not only as by a sign or figure, or force.⁷⁶ As the pillar and ground of truth⁷⁷ the Church *detests as satanical*⁷⁸ any misinterpretation of our Saviour's words by "impious men" who distort the doctrine on *transsubstantiatio* and the real presence.

The mode of Christ's presence under the eucharistic species is unique. It raises the Eucharist above all the sacraments as "the perfection of spiritual life and the end to which all sacraments tend."⁷⁹ In the most blessed sacrament of the Eucharist "the body and blood, together with the soul and divinity, of our Lord Jesus Christ and, therefore, the whole Christ is truly, really, and substantially contained."⁸⁰ "This presence is called 'real' – which term is not intended to exclude the other types of presence as if they could not be 'real' too, but because it is presence in the fullest sense: that is to say, it is a *substantial* presence by which Christ, God and man, makes himself wholly and entirely present."⁸¹

⁷² DH 1635–1648; 1651–1661.

⁷³ Cf. Mt 26:26–29; Mk 14:22–25; Lk 22:19ff; 1 Cor 11:23ff.

⁷⁴ DH 1637.

⁷⁵ It is the same body that was born of Mary, suffered on the cross and was raised from the tomb. Radbertus, P., *Az Úr testéről és véréről*, Paulus Hungarus – Kairosz Bp. 2001, 15.

⁷⁶ DH 1651.

⁷⁷ 1 Tim 3:15.

⁷⁸ DH 1637.

⁷⁹ Thomas Aquinas, *Summa Theol.* III, 73, 3. In: Schütz A., *Dogmatika* II., SZIT, Bp. 1937, 494.

⁸⁰ Council of Trent, 13. sessio: Decretum de ss. Eucharistia, canon 1; DH 1651.

⁸¹ Pope Paul VI, encyclical letter *Mysterium fidei*: AAS 57 (1965) 764.: DH 4412.

The eucharistic presence of Christ starts at the moment of transubstantiation, affects every particle of the consecrated host and wine and ceases when the eucharistic species begin to dissolve. The whole Christ is present under both species of the Eucharist and under any part whatsoever of that species in such a way that breaking the bread does not divide Christ.⁸²

As the whole Lord Jesus is present in the Eucharist and as the adoration due to God is due to the Saviour, too, Christ in the Eucharist must also be adored.⁸³

“Nothing in the Church and on this earth is so sacred, so Divine, so living and so personal as the Holy Communion because It is the Eucharistic Lord Himself.”

“When we receive the consecrated host at the moment of Holy Communion, not the minimum, but the maximum of interior and exterior devotion and adoration is required. ... Allegedly, there are pastoral reasons for the continuation of the practice of receiving Communion standing and in the hand, based, for example, on the rights of the faithful. Such rights, however, violate the right of our most holy Lord Jesus Christ, the King of kings. He has the right to receive Divine honours as much as possible also in the little sacred host.”

“It would be pastorally urgent and spiritually fruitful for the Church to establish an annual ‘Day of Reparation for the crimes against the Most Holy Eucharist’ in all dioceses of the world. Such a day could be the octave day of the Feast of Corpus Christi. In our days The Holy Spirit will give special graces of renewal to the Church only if the Eucharistic Body of Christ is adored with all Divine honours, is loved, is carefully treated and defended as the one who is really the Most Holy.”

Bishop Schneider firmly believes that the cornerstone of church doctrine is the Eucharist. This is his main message for us. The Holy Mystery of our faith is the heart of the Church.

⁸² Cf. Council of Trent, 13. sessio: Decretum de ss. Eucharistia, 3: DH 1641, 1653.

⁸³ DH 1643, 1656.

When Bishop Athanasius gave an exclusive interview to me, he finally proposed a beautiful mission for us, Hungarians: Mary's Land (*Regnum Marianum*) must become the Land of the Eucharist (*Regnum Eucharisticum*), too! This is a word of prophecy for us, especially in light of 80th anniversary of the XXXIV. International Eucharistic Congress⁸⁴ in Budapest.

We must keep each word of Bishop Athanasius' sermon in our heart. "To be a true Christian, that is, a Catholic is to be a soldier of Christ, to be a confessor of Christ and, God willing, to be even a martyr of Christ. In other words, to be a Catholic is to be courageous, to let the grace of fortitude, received in Holy Confirmation, bear fruits in one's life. To make compromises regarding the Catholic truth, to be politically correct either inside or outside the Church would directly contradict the name Christian, the name Catholic."

"So do away with all impurities and remnants of evil. Humbly welcome the Word which has been planted in you and can save your souls. But you must do what the Word tells you and not just listen to it and deceive yourselves. Anyone who listens to the Word and takes no action is like someone who looks at his own features in a mirror and, once he has seen what he looks like, goes off and immediately forgets it. But anyone who looks steadily at the perfect law of freedom and keeps to it – not listening and forgetting, but putting it into practice – will be blessed in every undertaking" (James 1:21–25)

Sümeg, 19 April 2016

Dániel Fülep
director

⁸⁴ The events of the XXXIV. International Eucharistic Congress were organized in Budapest from 15 to 31 May 1938, on the 900th anniversary of the death of King Saint Stephen. The motto of the congress in Budapest was *Eucharistia vinculum caritatis* ("The Eucharist is the bond of love"). The pope was represented by secretary of state Cardinal Eugenio Pacelli, the future pope Pius XII, as legate.

**Úrfelmutatás.
(Sümeg, 2016. március 6., Laetare vasárnapja)**

“From the beginning it was not so” (Mt 19:8)

The unchangeable truth about marriage and sexuality

1. Our Lord Jesus Christ, the eternal Word and the eternal Truth in person, restored the original dignity of the human nature in a most wonderful manner (“*Qui dignitatem humanae substantiae mirabilius reformasti*”), also regarding the sexuality of the human being, which was created in a wonderful manner in the beginning (“*mirabiliter condidisti*”). Through the fall in sin there had been wounded the dignity of human sexuality. Because of the hard heartedness of the fallen man there was introduced by Moses even the divorce, and this contrary to the absolute indissolubility which God had commanded. Although the Pharisees and Scribes had known the Divine truth about the beginning of the marriage, they nevertheless endeavored to receive from Jesus as from a well-known and recognized teacher the legitimation of the practice of the divorce, a practice which was already widely adopted in those times perhaps out of “pastoral reasons”.

The first liars about the possibility of a contradiction between the doctrine and the pastoral practice were exactly the Pharisees and the Scribes. They asked Jesus about the basic legitimacy (“*quaecumque ex causa*”) of the divorce (cf. Mt 19:3). Jesus proclaimed to them and through His Gospel He still proclaims to the men of all times the ever valid and unchangeable Divine truth about the marriage with these words: “*In the beginning it was not so. And I say to you, that whosoever shall put away his wife, except it be for fornication, and shall marry another, commits adultery: and he that shall marry her that is put away, commits adultery*” (Mt 19:8–9). Jesus restored in all its seriousness and beauty the Divine truth about marriage and human sexuality. Regarding this Divine truth which Christ authoritatively proclaimed, He does not admit any sophisms (e.g. annulment of the guilt because of psychological reasons) and any exemptions with reference to an alleged pastoral practice (perhaps restricted to the individual case), as the Pharisees and the Scribes it had practiced.

In His teaching Jesus is going even so far as to proclaim: “Anyone who looks at a woman lustfully has already committed adultery with her in his heart” (Mt 5:28). This commandment of Christ is universally valid and means: any lustful sexual desire of a person who is not the own legitimate spouse, is in the intention in the eyes of God already a sin against the sixth

commandment. Christ thus condemned each deliberate mental sexual act and all the more each corporal sexual act outside marriage as being against the will of God.

Jesus did not present His words as His own teaching, but as the teaching of the Father: *“My doctrine is not mine, but His that sent Me”* (John 7:16) and *“These words you hear are not my own; they belong to the Father who sent me.”* (John 14:24). Jesus told to the Apostles and through them to all holders of the office of the ecclesiastical Magisterium in all times: *“He who listens to you listens to me”* (Lk 10:16) and *“Teach all nations to obey everything I have commanded you”* (Mt 28:20).

2. Christ has restored solemnly the primordial truth about marriage and human sexuality notwithstanding the hard heartedness of many of His contemporaries and of the “pastoral” sophisms of the Pharisees and Scribes. He entrusted this truth to the Apostles and to their successors so that they may transmit and administer it faithfully as a patrimony which was not made by men and which does not depend on their decisions. The Apostles were luminous and faithful guardians (*“episcopi et pastores”*, cf. Act 20:28) and stewards (*“administrators”*, cf. 1 Cor 4:1; Tit 1:7) of this deposit of faith also in the area which concerns marriage and human sexuality, mindful of the words which Jesus directed to them: *“Who is the faithful and wise manager, whom the master puts in charge of his servants to give them their food allowance at the proper time?”* (Lk 12:42).

During the past two thousand years there have been in the life of the Church again and again attempts to reinterpret the crystal-clear and uncompromising teaching of Christ on the indissolubility of marriage and on the iniquity of any sexual act outside marriage, being such acts against the will of God. In the beginning of the Church there were the gnostic and dissipate doctrines of “Jezabel” and of the “Nicolaites”, which the Apostle John has reprimanded in the churches of Pergamon and Thyatira, cf. Rev. 2:14–24.

A radical contradiction to the doctrine of Christ and to the teaching of the Apostles on marriage established Martin Luther, calling the marriage a mere „worldly thing (*“weltlich Ding”*). By this there was opened in the Christian Occident in the theory and in the practice for the first time basically the door to the divorce (cf. the case of the double marriage of Philipp of Hessen). In the Christian Orient there have been also often a circumvention of the doctrine of Christ on marriage under the abuse of the concept of

mercy (“oikonomia” as it is named in the Orthodox Church) or out of fear and servilism towards the adulterous will of the powerful of this world. A few examples: the Greek episcopate since the reign of Emperor Justinian I, the Frankish episcopate in the case of the double marriage of the German Emperor Lothar II, and a particularly blatant manner almost the entire episcopate of England in the time of King Henry VIII, furthermore a part of the college of the Cardinals in the case of the invalid second marriage of the Emperor Napoleon I, however some courageous cardinals protested, whereupon Napoleon forbade them to wear the purple soutane and confiscated their wages, contrary to the politically correct cardinals dressed in purple, the these courageous cardinals had to dress the black soutane, thus they were called the “black cardinals”.

3. Over the past several years there emerged within the Church a party, mainly composed of priests and even of some bishops and cardinals. This party has the aim to achieve a change in the practice of the Roman-Catholic Church, in a practice which is already two thousand years old and according to which the reception of Holy Communion on behalf of divorced who live with a new partner and are civilly remarried is not possible, because this would be against the will of God, since the word of God says: *“The adulterers will not inherit the kingdom of God”* (1 Cor 6:9). The mentioned party uses different arguments. The arguments which they use remind the typical attitude of the early Christian Gnostics, for whom there could be definitely a contradiction between doctrine and practice. Furthermore, their arguments remind the theory of Martin Luthers concerning the salvific power of the faith regardless of the lifestyle and even regardless of the repentance and true amendment; the Council of Trent condemned such an opinion as heresy (cf. sess. 14, can. 4).

In addition, the above mentioned party tries eventually to justify by means of sophistic and cynical trickery the sin of homosexual acts that shriek to heaven. Good qualities of a homosexual couple are adduced as a justification of the objectively sinful acts of their sodomitic cohabitating. Nevertheless the truth of the word of God in the Holy Scripture remains fully valid in the same manner in our days as it was valid in the time of Jesus and the Apostles: *“Do not be deceived: Neither the sexually immoral nor idolaters nor adulterers nor male prostitutes nor homosexual offenders”* (1 Cor 6:9) and: *“For God will judge the adulterer and all the sexually immoral”* (Hebr 13:4).

The crystal-clear doctrine of Christ about the absolute prohibition of divorce and hence of the grave sinfulness of re-marriage after divorce, the Magisterium of the Church kept faithfully throughout two thousand years in the same understanding and applied it consequently in the practice or in the pastoral life. The Council of Trent solemnly defined this Divine teaching of Christ as a dogma of faith: *“If any one says, that the Church has erred, in that she has taught, and does teach, in accordance with the evangelical and apostolic doctrine, that the bond of matrimony cannot be dissolved on account of the adultery of one of the married parties; and that both, or even the innocent one who gave not occasion to the adultery, cannot contract another marriage, during the life-time of the other; and, that he is guilty of adultery, who, having put away the adulteress, shall take another wife, as also she, who, having put away the adulterer, shall take another husband; let him be anathema.”* (Session 24, Canon 7). The First Vatican Council taught definitively: *“If anyone says that it is possible that at some time, given the advancement of knowledge, a sense may be assigned to the dogmas propounded by the church which is different from that which the church has understood and understands: let him be anathema”* (*Dei Filius*, 4. *De fide et ratione*, can. 3).

No Catholic who still takes seriously his baptismal vows, should allow himself to be intimidated by these new sophistic teachers of fornication and adultery, even though – sad to say - these teachers hold the office of a bishop or cardinal. Such teachers in ecclesiastical offices are certainly no disciples of Christ, but rather disciples of Moses or of Epicurus. This new doctrine and purported pastoral of marriage and sexuality take the Christians again back to the time before Christ, to the attitude of hard heartedness and of blindness of the heart towards the original, holy and wise will of God; they take the Christians back to an attitude similar to that of the pagans, who don’t know God and His will. The Holy Spirit teaches us in the Holy Scripture in this way: *„It is God’s will that you should be sanctified: that you should avoid sexual immorality; that each of you should learn to control his own body in a way that is holy and honorable, not in passionate lust like the heathen, who do not know God”* (1 Thess 4:3–5). Alone the life according to the original Divine truth regarding marriage and sexuality and their practice, i.e. the “truth in Jesus” (*“veritas in Iesu”*: Eph 4:21), which Christ has restored and the Church had unchangingly transmitted, will bring the new life, and that alone matters. In the 19th

century the famous Italian poet Alessandro Manzoni warned against the danger of a pagan attitude in receiving sacraments, that means to receive sacraments without a radical renounce to sin, basing oneself only on the exterior ceremonies. He wrote: “Every Catholic will repeat with the Council of Trent, ‘If any one denies, that for the entire and perfect remission of sins, three acts are required of the penitent ‘as the matter’ of the sacrament of penance, namely, contrition, confession, and satisfaction, let him be anathema’.” (Conc. Trid. sess. XIV, can. IV). Moreover, to receive this sacrament without these dispositions, is a sacrilege and an additional heinous sin. According to the Church, the first and indispensable step to every degree of sanctification is to return to God, to love justice, and to hate sin. There is in man a superstitious tendency, which induces him to confide in mere external forms, and to recur to religious ceremonies in order to stifle remorse, without repenting and atoning for the sins he has committed or renouncing his passions: Paganism. And exactly Paganism accommodated itself to this tendency.” (*Osservazioni sulla Morale Cattolica* [A Vindication of Catholic Morality], 1819).

4. To maintain the beauty of a life in marriage and family according to the will and the wisdom of God, it was necessary in all times to resist to the spirit of the world and of the flesh. Pope Paul VI said in a homily during the last session of the Second Vatican Council: “The Church is always the same and she remains immutable according to the will of Christ in opposition to the profane culture” (*Homily*, 28.10.1965). The Second Vatican Council warned the Catholics of our days against the scandal of a lifestyle which is contrary to the professed faith: “If the Catholic faithful fail moreover to respond to that grace in thought, word and deed, not only shall they not be saved but they will be the more severely judged” (*Lumen gentium*, n. 14) and “This split between the faith which many profess and their daily lives deserves to be counted among the more serious errors of our age” (*Gaudium et spes*, 43).

Pope John Paul II spoke about the current danger of a separation between faith and morality in the life of a Catholic “The attempt to set freedom in opposition to truth, and indeed to separate them radically, is the consequence, manifestation and consummation of *another more serious and destructive dichotomy, that which separates faith from morality*. This separation represents one of the most acute pastoral concerns of the Church amid today’s growing secularism” (Encyclical *Veritatis splendor*, n. 88).

Formal and ritual re-marriage of divorced signifies ultimately a kind of superstition. Indeed such persons want to justify their new sinful union with an exterior performance of a ritual. With perspicacity G.K. Chesterton detected the very root of the evil and of the contradiction of the re-marriage of divorced: "While free love seems to me a heresy, divorce does really seem to me a superstition. It is not only more of a superstition than free love, but much more of a superstition than strict sacramental marriage; and this point can hardly be made too plain. It is the partisans of divorce, not the defenders of marriage, who attach a stiff and senseless sanctity to a mere ceremony, apart from the meaning of the ceremony. It is our opponents, and not we, who hope to be saved by the letter of ritual, instead of the spirit of reality. It is they who hold that vow or violation, loyalty or disloyalty, can all be disposed of by a mysterious and magic rite, performed first in a law-court and then in a church or a registry office. There is little difference between the two parts of the ritual; except that the law court is much more ritualistic. But the plainest parallels will show anybody that all this is sheer barbarous credulity. It may or may not be superstition for a man to believe he must kiss the Bible to show he is telling the truth. It is certainly the most groveling superstition for him to believe that, if he kisses the Bible, anything he says will come true. It would surely be the blackest and most benighted Bible-worship to suggest that the mere kiss on the mere book alters the moral quality of perjury. Yet this is precisely what is implied in saying that formal re-marriage alters the moral quality of conjugal infidelity" (*The Superstition of Divorce II*, 1920).

A ritual re-marriage of divorced people represents a kind of sacrilege, as it was pointed out by G.K. Chesterton in this short sentence: "The broad-minded are extremely bitter because a Christian who wishes to have several wives when his own promise bound him to one, is not allowed to violate his vow at the same altar at which he made it" (*The Tragedies of Marriage*, 1920).

The divorce of a valid marriage contains in itself frivolity and generates a spirit and a culture of frivolity. G.K. Chesterton described this phenomenon as being proofed by human realism: "The obvious effect of frivolous divorce will be frivolous marriage. If people can be separated for no reason they will feel it all the easier to be united for no reason. A man might quite clearly foresee that a sensual infatuation would be fleeting, and console himself with the knowledge that the connection could be equally fleeting.

There seems no particular reason why he should not elaborately calculate that he could stand a particular lady's temper for ten months; or reckon that he would have enjoyed and exhausted her repertoire of drawing-room songs in two years. The old joke about choosing the wife to fit the furniture or the fashions might quite logically return, not as an old joke but as a new solemnity; indeed, it will be found that a new religion is generally the return of an old joke" (*The Vista of Divorce*, 1920).

When clergy stand up for the admittance of divorced and civilly remarried Catholics to Holy Communion, they in fact solemnize their adultery and their sin against the Sixth Commandment. They give to such faithful the message that their divorce and the continuous violation of their sacramental bonds can become ultimately a positive reality. In other words, such clergy are liars. However in order to cover their evident lie and contradiction to the Word of God, they protect themselves with the masque of using the concept of "Divine mercy" and sentimental expressions like: "to open a door", "to be pastorally creative", "to be open to the surprises of the Holy Spirit". To such a theoretical and practical behavior one can apply the following statement of Georges Orwell: "Political language is designed to make lies sound truthful and murder respectable, and to give an appearance of solidity to pure wind".

Saint John Paul II taught: "If acts are intrinsically evil, a good intention or particular circumstances can diminish their evil, but they cannot remove it. They remain 'irremediably' evil acts; per se and in themselves they are not capable of being ordered to God and to the good of the person. 'As for acts which are themselves sins (*cum iam opera ipsa peccata sunt*), Saint Augustine writes, like theft, fornication, blasphemy, who would dare affirm that, by doing them for good motives (*causis bonis*), they would no longer be sins, or, what is even more absurd, that they would be sins that are justified?" (*Contra Mendacium*, VII, 18). Consequently, circumstances or intentions can never transform an act intrinsically evil by virtue of its object into an act "subjectively" good or defensible as a choice." (*Veritatis splendor*, n. 81).

Pope John Paul II left to the Church this most clear teaching regarding the authentic meaning of the merciful motherhood of the Church towards the sinners: "The Church's teaching, and in particular her firmness in defending the universal and permanent validity of the precepts prohibiting intrinsically evil acts, is not infrequently seen as the sign of an intolerable intransigence,

particularly with regard to the enormously complex and conflict-filled situations present in the moral life of individuals and of society today; this intransigence is said to be in contrast with the Church's motherhood. The Church, one hears, is lacking in understanding and compassion. But the Church's motherhood can never in fact be separated from her teaching mission, which she must always carry out as the faithful Bride of Christ, who is the Truth in person. As Teacher, she never tires of proclaiming the moral norm... The Church is in no way the author or the arbiter of this norm. In obedience to the truth which is Christ, whose image is reflected in the nature and dignity of the human person, the Church interprets the moral norm and proposes it to all people of good will, without concealing its demands of radicalness and perfection" (*Familiaris consortio*, 33). In fact, genuine understanding and compassion must mean love for the person, for his true good, for his authentic freedom. And this does not result, certainly, from concealing or weakening moral truth, but rather from proposing it in its most profound meaning as an outpouring of God's eternal Wisdom, which we have received in Christ, and as a service to man, to the growth of his freedom and to the attainment of his happiness. "Still, a clear and forceful presentation of moral truth can never be separated from a profound and heartfelt respect, born of that patient and trusting love which man always needs along his moral journey, a journey frequently wearisome on account of difficulties, weakness and painful situations. The Church can never renounce the 'the principle of truth and consistency, whereby she does not agree to call good evil and evil good' (*Reconciliatio et paenitentia*, 34); she must always be careful not to break the bruised reed or to quench the dimly burning wick (cf. Is 42:3)" (*Veritatis splendor*, 95). The same Pontiff affirmed: "When it is a matter of the moral norms prohibiting intrinsic evil, there are no privileges or exceptions for anyone. It makes no difference whether one is the master of the world or the 'poorest of the poor' on the face of the earth. Before the demands of morality we are all absolutely equal." (*Veritatis splendor*, 96).

The new Gnostic clerical party strives in our days in order that sexual acts outside a valid marriage (divorced remarried) and even sexual acts against the nature (homosexual behavior) may be ultimately in some cases practically accepted by the Church. They invoke a "welcoming pastoral style", abusing hereby in a sentimental manner this expression. The following luminous words of Saint Pius X are fully applicable to this topic:

“Catholic doctrine tells us that the primary duty of charity does not lie in the toleration of false ideas, however sincere they may be, nor in the theoretical or practical indifference towards the errors and vices in which we see our brethren plunged, but in the zeal for their intellectual and moral improvement as well as for their material well-being. Any other kind of love is sheer illusion, sterile and fleeting” (*Notre charge Apostolique*, August 15th 1910).

Robert Benson wrote: “The Catholic Church then is, and always will be, violent and intransigent when the rights of God are in question. She will be absolutely ruthless, for example, towards heresy, for heresy affects not personal matters on which Charity may yield, but a Divine right on which there must be no yielding. Yet, simultaneously, she will be infinitely kind towards the heretic, since a thousand human motives and circumstances may come in and modify his responsibility. At a word of repentance she will readmit his person into her treasury of souls, but not his heresy into her treasury of wisdom. She exhibits meekness towards him and violence towards his error; since he is human, but her Truth is Divine” (*Paradoxes of Catholicism*, chap. 11).

Catholic faith and martyrdom

“Be faithful unto the death and I will give you the crown of the life” (Apoc 2:10). These words of Our Lord are a holy task for every Christian. To be faithful, means to keep the faith, which infused in our soul by the Triune God, in all its integrity, purity and beauty without changing nothing, without adding nothing to its unchangeable truths. “The word: I believe, means I hold everything that is contained in the articles of faith to be perfectly true; and I believe these truths more firmly than if I saw them with my eyes, because God, who can neither deceive nor be deceived, has revealed them to the Holy Catholic Church and through this Church to us.” (St. Pius X, Great Catechism).

Saint Thomas Aquinas says: “Faith is a habit of the mind, whereby eternal life is begun in us” (*Summa theologica*, II-II, q. 4, a. 1 c.). “Man, by assenting to matters of faith, is raised above his nature” (*Summa theologica*, II-II, q. 6, a. 1 c). The perennial sense of the Magisterium teaches us, that even the beginning of faith and the very desire of credulity is the gift of grace, which through the inspiration of the Holy Spirit reforms our will from infidelity to faith, from impiety to piety. Therefore such a beginning of faith is not naturally in us, and those who are alien to the Church of Christ have not the supernatural faith (cf. II Council of Orange, can. 5: Denzinger-Schönmetzer 375).

The Mysteries of Faith: “Mysteries of faith are truths above reason and which we are to believe even though we cannot comprehend them. We must believe mysteries because they are revealed to us by God, who, being infinite Truth and Goodness, can neither deceive nor be deceived. The mysteries cannot be contrary to reason, because the same God who has given us the light of reason has also revealed the mysteries, and He cannot contradict Himself.” (St. Pius X, Great Catechism).

The sacred Tradition: Tradition is the non-written word of God, which has been transmitted by word of mouth by Jesus Christ and by the apostles, and which has come down to us through the centuries by the means of the Church, without being altered. The teachings of Tradition are kept chiefly in the dogmatic decrees of Ecumenical Councils, the writings of the Holy Fathers of the Church, the unchanged and constant teachings of

the Roman Pontiffs during a considerable long period of time, the words and practices of the sacred Liturgy. We must attach to Tradition the same importance as the revealed word of God, which Holy Scripture contains (cf. St. Pius X, Great Catechism).

Only the Catholic faith possesses the integral Divine truth. Blessed John Henry Newman affirmed: “O my brethren, turn away from the Catholic Church, and to whom will you go? It is your only chance of peace and assurance in this turbulent, changing world. Private creeds, fancy religions, may be showy and imposing to the many in their day; national religions may lie huge and lifeless, and cumber the ground for centuries, and distract the attention or confuse the judgment of the learned; but on the long run it will be found that either the Catholic Religion is verily and indeed the coming in of the unseen world into this, or that there is nothing positive, nothing dogmatic, nothing real, in any of our notions. Unlearn Catholicism, and you open the way to your becoming Protestant, Deist, Pantheist, Sceptic, in a dreadful, but inevitable succession. ... O restless hearts and fastidious intellects, who seek a gospel more salutary than the Redeemer’s, and a creation more perfect than the Creator’s!” (*Discourses to mixed congregations*, 13)

Heresy: Saint Thomas Aquinas described heresy as infidelity to the faith: “In a heretic who disbelieves one article of faith, there does not remain the living faith. If, of the things taught by the Church, the heretic holds what he chooses to hold, and rejects what he chooses to reject, he no longer adheres to the teaching of the Church as to an infallible rule, but to his own will.” (*Summa theologiae*, II-II, q. 5, a. 3 c). Unlike a true Catholic the heretic accepts still some dogmas, yet only on the base of his own will and his own judgement, and not more on the base of the authority of God, who reveals, because the heretic rejects this authority with respect to other points of the faith.

The sins against the faith are the greatest moral sins, except the sins against the Divine virtue of hope and love. “Every sin consists formally in aversion from God, as stated above (I-II, 71, 6; I-II, 73, 3). Hence the more a sin severs man from God, the graver it is. Now man is more than ever separated from God by unbelief, because he has not even true knowledge of God: and by false knowledge of God, man does not approach Him, but is severed from Him. Nor is it possible for one who has a false opinion of God, to know Him in any way at all, because the object of his opinion is

not God. Therefore it is clear that the sin of unbelief is greater than any sin that occurs in the perversion of morals.” (*Summa theologica*, II-II, q. 10, a. 3 c). “The unbelief of heretics, who confess their belief in the Gospel, and resist that faith by corrupting it, is a more grievous sin than that of the Jews, who have never accepted the Gospel faith. Since, however, they accepted the figure of that faith in the Old Law, which they corrupt by their false interpretations, their unbelief is a more grievous sin than that of the heathens, because the latter have not accepted the Gospel faith in any way at all” (*Summa theologica*, II-II, q. 10, a. 6 c).

There will last always an inexorable battle between the world and the faith, as Blessed John Henry Newman stated: “What is the world’s religion now? It has taken the brighter side of the Gospel, – its tidings of comfort, its precepts of love; all darker, deeper views of man’s condition and prospects being comparatively forgotten. This is the religion natural to a civilized age, and well has Satan dressed and completed it into an idol of the Truth. ... Those fearful images of Divine wrath with which the Scriptures abound are explained away. Every thing is bright and cheerful. Religion is pleasant and easy; benevolence is the chief virtue; intolerance, bigotry, excess of zeal, are the first of sins. Austerity is an absurdity; – even firmness is looked on with an unfriendly, suspicious eye. On the other hand, all open profligacy is discountenanced. ... New objects in religion, new systems and plans, new doctrines, new preachers, are necessary to satisfy that craving which the so-called spread of knowledge has created. The mind becomes morbidly sensitive and fastidious; dissatisfied with things as they are, desirous of a change as such, as if alteration must of itself be a relief. ... In other words, is it not the case, that Satan has so composed and dressed out what is the mere natural produce of the human heart under certain circumstances, as to serve his purposes as the counterfeit of the Truth? I do not at all deny that this spirit of the world uses words, and makes professions, which it would not adopt except for the suggestions of Scripture; nor do I deny that it takes a general colouring from Christianity, so as really to be modified by it, nay, in a measure enlightened and exalted by it. Still, after all, here is an existing teaching, only partially evangelical, built upon worldly principle, yet pretending to be the Gospel, dropping one whole side of the Gospel, its austere character, and considering it enough to be benevolent, courteous, candid, correct in conduct, delicate, – though it includes no true fear of God, no fervent

zeal for His honour, no deep hatred of sin, no horror at the sight of sinners, no indignation and compassion at the blasphemies of heretics, no jealous adherence to doctrinal truth, no especial sensitiveness about the particular means of gaining ends, provided the ends be good, no loyalty to the Holy Apostolic Church, of which the Creed speaks, no sense of the authority of religion as external to the mind: in a word, no seriousness, – and therefore is neither hot nor cold, but (in Scripture language) lukewarm. ... Human society has a new framework, and fosters and develops a new character of mind; and this new character is made by the enemy of our souls, to resemble the Christian's obedience as near as it may, its likeness all the time being but accidental. Meanwhile, the Holy Church of God, as from the beginning, continues her course heavenward; despised by the world, yet influencing it, partly correcting it, partly restraining it, and in some happy cases reclaiming its victims, and fixing them firmly and for ever within the lines of the faithful host militant here on earth, which journeys towards the City of the Great King. God give us grace to search our hearts, lest we be blinded by the deceitfulness of sin! lest we serve Satan transformed into an Angel of light" (*Parochial and Plain Sermons*, I, 24). "Thus in the sacred province of religion, men are led on, – without any bad principle, without that utter dislike or ignorance of the Truth, or that self-conceit, which are chief instruments of Satan at this day, – led on to give up Gospel Truths, to consent to open the Church to the various denominations of error which abound among us, or to alter our Services so as to please the scoffer, the lukewarm, or the vicious. To be kind is their one principle of action; and, when they find offence taken at the Church's creed, they begin to think how they may modify or curtail it, under the same sort of feeling as would lead them to be generous in a money transaction, or to accommodate another at the price of personal inconvenience. Not understanding that their religious privileges are a trust to be handed on to posterity, a sacred property entailed upon the Christian family, and their own in enjoyment rather than in possession, they act the spendthrift, and are lavish of the goods of others. Thus, for instance, they speak against the Anathemas of the Athanasian Creed, or of the Communion Service, or of certain of the Psalms, and wish to rid themselves of them.

... And sometimes they fasten on certain favorable points of character in the person they should discountenance, and cannot get themselves to attend to any but these; arguing that he is certainly pious and well-meaning,

and that his errors plainly do himself no harm; – whereas the question is not about their effects on this or that individual, but simply whether they are errors. ... Or they are arguing that they belong to a tolerant Church, that it is but consistent as well as right in her members to be tolerant, and that they are but exemplifying tolerance in their own conduct, when they treat with indulgence those who are lax in creed or conduct. Now, if by the tolerance of our Church, it be meant that she does not countenance the use of fire and sword against those who separate from her, so far she is truly called a tolerant Church; but she is not tolerant of error, as those very formularies, which these men wish to remove, testify. ... I wish I saw any prospect of this element of zeal and holy sternness springing up among us, to temper and give character to the languid, unmeaning benevolence which we misname Christian love [mercy].” (*Parochial and Plain Sermons*, II, 23)

The salvation of the soul surpasses all temporal and earthly realities: Blessed John Henry Newman said: “The Church aims, not at making a show, but at doing a work. She regards this world, and all that is in it, as a mere shadow, as dust and ashes, compared with the value of one single soul. She holds that, unless she can, in her own way, do good to souls, it is no use her doing anything; she holds that it were better for sun and moon to drop from heaven, for the earth to fail, and for all the many millions who are upon it to die of starvation in extremest agony, so far as temporal affliction goes, than that one soul, I will not say, should be lost, but should commit one single venial sin, should tell one willful untruth, though it harmed no one, or steal one poor farthing without excuse. She considers the action of this world and the action of the soul simply incommensurate, viewed in their respective spheres; she would rather save the soul of one single wild bandit or whining beggar, than draw a hundred lines of railroad through the length and breadth [of a poor country] or carry out a sanitary reform, in its fullest details, except so far as these great national works tended to some spiritual good beyond them. Such is the Church, O ye men of the world, and now you know her. Such she is, such she will be; and, though she aims at your good, it is in her own way, – and if you oppose her, she defies you. She has her mission, and do it she will” (*Certain difficulties felt by Anglicans in catholic teaching*, II, 8).

Crisis of faith and apostasy. In a time of a tremendous general confusion inside the Church concerning the integrity of the Catholic faith and

the ecclesiastical discipline, the great Saint Athanasius addressed in 340 in a letter to all bishops the following words: “The canonical discipline were not given to the Churches at the present day, but were wisely and safely transmitted to us from our forefathers. Neither had our faith its beginning at this time, but it came down to us from the Lord through His disciples. That therefore the ordinances which have been preserved in the Churches from old time until now, may not be lost in our days, and the trust which has been committed to us required at our hands; rouse yourselves, brethren, as being stewards of the mysteries of God, and seeing them now seized upon by others. Such things have never before been committed against the Church, from the day that our Saviour when He was taken up, gave command to His disciples, saying, ‘Go ye and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Ghost’” (cf. PG 27, 219–240).

Of the confusion between truth and untruth through a false ecumenism warned already Blessed John Henry Newman: “Never did Holy Church need champions against the spirit of Liberalism in religion more sorely than now, when, alas! It is an error overspreading, as a snare, the whole earth. ... Liberalism in religion is the doctrine that there is no positive truth in religion, but that one creed is as good as another, and this is the teaching which is gaining substance and force daily. It is inconsistent with any recognition of any religion, as *true*. It teaches that all are to be tolerated, for all are matters of opinion. Revealed religion is not a truth, but a sentiment and a taste. Devotion is not necessarily founded on faith. Men may go to Protestant Churches and to Catholic, may get good from both and belong to neither. They may fraternize together in spiritual thoughts and feelings, without having any views at all of doctrines in common, or seeing the need of them.” (*Biglietto Speech*, May 12, 1879).

“Surely, there is at this day a confederacy of evil, marshalling its hosts from all parts of the world, organizing itself, taking its measures, enclosing the Church of Christ as in a net, and preparing the way for a general Apostasy from it. Whether this very Apostasy is to give birth to Antichrist, or whether he is still to be delayed, as he has already been delayed so long, we cannot know; but at any rate this Apostasy, and all its tokens and instruments, are of the Evil One, and savor of death. Far be it from any of us to be of those simple ones who are taken in that snare which is circling around us! Far be it from us to be seduced with the fair promises

in which Satan is sure to hide his poison! Do you think he is so unskilful in his craft, as to ask you openly and plainly to join him in his warfare against the Truth? No; he offers you baits to tempt you. He promises you civil liberty; he promises you equality; he promises you trade and wealth; he promises you a remission of taxes; he promises you reform. This is the way in which he conceals from you the kind of work to which he is putting you” (*Discussions and arguments on various subjects*, 2).

The fidelity in the Catholic faith remains usually a minority phenomenon, as Blessed John Henry Newman said: “I have all that time thought that a time of wide-spread infidelity was coming, and through all those years the waters have in fact been rising as a deluge. I look for the time, after my life, when only the tops of the mountains will be seen like islands in the waste of waters. ... Great actions and successes must be achieved by the Catholic leaders, great wisdom as well as courage must be given them from on high, if Holy Church is to be kept safe from this awful calamity, and, though any trial which came upon her would but be temporary, it may be fierce in the extreme while it lasts.” (Letter from Jan. 6th, 1877). “It is plain every great change is effected by the few, not by the many; by the resolute, undaunted, zealous few. Doubtless, much may be *undone* by the many, but nothing is *done* except by those who are specially trained for action. In the midst of the famine Jacob’s sons stood looking one upon another, but did nothing. One or two men, of small outward pretensions, but with their hearts in their work, these do great things. These are prepared, not by sudden excitement, or by vague general belief in the truth of their cause, but by deeply impressed, often repeated instruction; and since it stands to reason that it is easier to teach a few than a great number, it is plain such men always will be few.” (*Parochial and plain sermon*, I, 22).

The Catholic faith demands always courage and sometimes even martyrdom. Saint Thomas Aquinas explains the meaning of martyrdom: “Of all virtuous acts martyrdom is the greatest proof of the perfection of charity: since a man’s love for a thing is proved to be so much the greater, according as that which he despises for its sake is more dear to him, or that which he chooses to suffer for its sake is more odious. Martyrdom is the most perfect of human acts, as being the sign of the greatest charity” (*Summa theologiae*, II-II, q. 124, a. 3 c). “Martyrs are so called as being witnesses, because by suffering in body unto death they bear witness to the

truth; not indeed to any truth, but to the truth which is in accordance with godliness, and was made known to us by Christ: wherefore Christ's martyrs are His witnesses. Now this truth is the truth of faith. Wherefore the cause of all martyrdom is the truth of faith. But the truth of faith includes not only inward belief, but also outward profession, which is expressed not only by words, whereby one confesses the faith, but also by deeds, whereby a person shows that he has faith, according to James 2:18, *'I will show thee, by works, my faith.'* Hence, it is written of certain people (Titus 1:16): *'They profess that they know God but in their works they deny Him.'* Thus all virtuous deeds, inasmuch as they are referred to God, are professions of the faith whereby we come to know that God requires these works of us, and rewards us for them: and in this way they can be the cause of martyrdom. For this reason the Church celebrates the martyrdom of Blessed John the Baptist, who suffered death, not for refusing to deny the faith, but for re-proving adultery." (*Summa theologica*, II-II, q. 124, a. 5 c).

The fidelity to the Catholic faith and Christian martyrdom not only demands the fearless confession of the Divine truth before the pagans and unbelievers, but even before heretical Christians. Among many such martyrs one can present the moving example is Sir John Burke of Brittas in Ireland during the times of the persecution of the Catholic faith, in the beginning of the 17th century. One Sunday morning in the castle of John Burke there gathered Catholics to assist the Holy Mass celebrated by a clandestine priest. However the civil authorities were informed by a traitor. Suddenly a troop of soldiers surrounded the house, where the Holy Mass had to be celebrated. The captain asked to be admitted. The only answer returned by Sir Burke was, that he might enter freely when if he would prepare to make his confession and urge his companions to do the like; otherwise they should remain outside, for unbelievers should not have a share in what was holy, nor should sacred things be cast to dogs or pearls set before swine. Burke could eventually escape and flee, later however he was captured. When he was on trial in the public court. the president of the court declared that he would treat him with every kindness if he obeyed the wish of the King in all that related to faith and religion, otherwise he would be sentenced to death. Yet John Burke was bold and unmoved. He then listened to the sentence of death with a cheerful countenance, and only answered that he was glad those who harmed his body in such a way had no power over his soul. He added a few words in which

he declared his aversion to heretical doctrines and opinions, and his heartfelt desire to obey the teaching of Catholic Church in whose communion he declared he wished to die. When coming to the place of execution, he asked to be set down, in order that he might approach it on his knees, and this was allowed him. John Burke showed as much contentment and joy as if he was going to a sumptuous feast. In the last moment he was offered pardon, restitution of his lands, and preferment, if he would take the oath recognizing the supremacy of the King in religion and assist Protestant worship. He said that he would not for all the world offend God, he would not exchange heaven for earth, and that he renounced and abominated all that the Catholic Church has always repudiated and condemned. John Burke died in December of the year 1607 in Limerick (cf. Murphy, D., *Our Martyrs*, Dublin 1896, pp. 228–239).

The Catholic faith and namely the integral and pure Catholic faith is the greatest treasure, which God put in our soul in the moment of our baptism. Immediately before we were baptized, we heard this question: “What do you ask from the Church? (*Quid petis ab Ecclesia?*)”, and the godparents answered in our name, or when we were adults, we answered ourselves this only one and decisive word: “Faith” (*fidem*). This “faith” meant the integral and pure Catholic faith. The next question was: “What gives you the faith?”. The answer was again most short, decisive and unsurpassable: “Eternal life” (*vitam aeternam*).

Saint Fidelis, who was martyred by Protestants because of his uncompromising fidelity to the Catholic faith, a few days before he shed his blood to bear witness to his preaching, gave his last sermon. These are the words he left as a testament: “O Catholic faith, how solid, how strong you are! How deeply rooted, how firmly founded on a solid rock! Heaven and earth will pass away, but you can never pass away. From the beginning the whole world opposed you, but you mightily triumphed over everything. This is the victory that overcomes the world, our faith. It has subjected powerful kings to the rule of Christ; it has bound nations to his service. What made the holy apostles and martyrs endure fierce agony and bitter torments, except faith? What is it that today makes true followers of Christ cast luxuries aside, leave pleasures behind, and endure difficulties and pain? It is living faith that expresses itself through love. It is this that makes us put aside the goods of the present in the hope of future goods. It is because of faith that we exchange the present for the future”.

The Holy Communion and the Renewal of the Church

1. The Church in her pilgrimage towards the Heavenly Jerusalem grows and is edified by the work of the Holy Spirit, especially through the fear of God (cf. Act 9:31), through the supernatural acts of faith, hope and charity and through concrete acts of adoration towards the Incarnate God in His visible manifestations, especially in His presence under the veils of the Eucharistic sacrament. From the beginning of her historical journey the Church had her most fruitful moments and periods when she paid deep veneration and adoration to the Most Holy Eucharist. Such moments were moments of authentic effects of the Pentecost.

2. The sacred liturgy of the Church, and particularly the liturgy of the Eucharistic Sacrifice, are the continuation of the prayer, which Christ the High Priest, offered to God on earth, and now continues to offer in Heaven with deep reverence, as He did it on earth (cf. Hebr 5:7). Those prayers and gestures which are performed with reverence and devotion, it means with the holy fear of God, are truly Pentecostal. Such Pentecostal, Holy Ghost filled moments have to be especially the main moments during Holy Mass: the moment of Consecration and of Holy Communion. The authentic worship of the Church has to be made according to the model of Christ's prayer and according to the example of the liturgy of the first Christians. Such a liturgy is pleasing to God, as we are taught by the Letter to Hebrews: "*We may adore God acceptably with reverence and fear (cum metu et reverentia), for our God is a consuming fire*" (Hebr 12:28). This consuming fire is the Holy Spirit. Therefore, the more there is reverence and fear of God in the prayers, in the style, in the rites and gestures of the Holy Mass, the more such a liturgy is Pentecostal, that means the more it is filled with the fruits of the Holy Spirit.

3. The authentic renewal and reform of the life of the Church has to start by the renewal of the liturgy, that means by deepening the devotion and the fear of God in the liturgical rites. Saint Josephmaria Escrivá explained the word renewal, "aggiornamento", very correctly in this way: "*Aggiornamento means above all fidelity. The delicate, operational e constant fidelity is the best defense against the oldness of the spirit, the aridity of the heart and the mental inflexibility. It would be at least superficial*

to think the *aggiornamento* consists primarily in changing” (*Conversiones con Mons. Escrivá de Balaguer*, ed. José Luis Illanes, Madrid 2012, pp.152–153). Therefore the Second Vatican Council dedicated his first document to the sacred liturgy. One of the main principles and aims of this document are the following three:

- (1) That the rites may express clearer their orientation to God, to Heaven, to contemplation (*Sacrosanctum Concilium*, 2 and 8).
- (2) That the sanctity of the texts and rites may be clearer expressed (*Sacrosanctum Concilium*, 21).
- (3) That there should not be innovations, unless they are organically connected with the existing forms and unless they bring authentic spiritual utility (*Sacrosanctum Concilium*, 23).

Spiritual utility in liturgy according to the Holy Scripture and the example of the first Christians is given only then, when there is a stronger effect of the presence of the Holy Spirit, Who is God and consuming fire and Who inspires holy love which contains in itself always the fear of God as well (cf. Hebr 12:28).

4. When in the most holy and central moments of the Holy Mass there are less expressions of reverence and fear of God, then there are doubtless less fruits of the Holy Spirit, then there is less Pentecost, then there is less true renewal, then there is less spiritual progress, but on the contrary there is a regress in Christian faith and piety. The manner in which the faithful receive Holy Communion shows if Holy Communion is for them not only the most sacred reality, but the most beloved and the most sacred Person. The reception of the Body of Christ in the little host requires therefore deep faith and purity of heart, and in the same time unequivocal gestures of adoration. This was the constant characteristic of Catholics from all ages, beginning with the first Christians, the Christians in the time of the Church Fathers until the times of our grandparents and parents. Even in the first centuries when in many places the sacred host was deposited by the priest on the palm of the right hand or on a white cloth which covered the right hand of the women, the faithful didn’t touch the consecrated bread with their fingers. The Holy Spirit guided the Church instructing her more deeply about the manner to treat the sacred humanity of Christ during Holy Communion. Already in the 6th century the Roman Church

distributed the sacred host directly in the mouth, as it is witnessed by Pope Gregory, the Great (cf. *Dial.*, 3). The next step we observe in the Middle Ages, when the faithful began to receive the Body of Christ kneeling, in an exteriorly more clear expression of adoration (cf. St. Columban, *Regula coenobialis*, 9). This was another important moment of authentic renewal, an “aggiornamento”, in some way a Pentecostal moment.

5. In our times, and there passed already 40 years, there is a deep wound in the Mystical Body of Christ. This deep wound is the modern practice of Communion in hand, a practice which essentially differs from an analogous rite in the first centuries, as above described. This modern practice is the deepest wound in the Mystical Body of Christ because of the following four deplorable manifestations:

- (1) An astonishing minimalism in gestures of adoration and reverence. Generally there is in the modern practice of Communion in hand almost an absence of every sign of adoration.
- (2) A gesture as one treats common food, that is: to pick up with one's own fingers the Sacred Host from the palm of the left hand and put It by oneself in the mouth. A habitual practice of such a gesture causes in a not little number of the faithful, and especially of children and adolescents, the perception that under the Sacred Host there isn't present the Divine Person of Christ, but rather a religious symbol, for they can treat the Sacred Host exteriorly in a way as they treat common food: touching with his own fingers and putting the food with the fingers in one's own mouth.
- (3) A numerous loss of the fragments of the Sacred Host: the little fragments often fall down in the space between the minister and the communicant because of no use of Communion plate, often the fragments of the Sacred Host stick to the palm and to the both fingers of the person who receives Communion and then fall down. All these numerous fragments are often lying on the floor and crushed under the feet of the people, even so they don't notice the fragments.
- (4) An increasing stealing of the Sacred Hosts, because the manner to receive It directly with one's own hand effectively facilitate very much the stealing.

There is nothing in the Church and in this earth, which is so sacred, so Divine, so living and so personal as the Holy Communion, because It is the Eucharistic Lord Himself. And such four deplorable things do happen with Him. The modern practice of Communion in hand never existed in such an exterior form. It is incomprehensible that many persons in the Church don't acknowledge this wound, consider this matter as secondary, and even wonder why one speaks about this theme. And what is even more incomprehensible: many persons in the Church even defend and spread this practice of Communion.

6. Saint John Fisher, cardinal and martyr, stated already in 1526 the following truth: "Indeed, when someone observes with attention the periods of spiritual flourishing of the Church and the times of degeneration as well as the different reforms which often followed one after the other, he must realize this: the cause of the degeneration in the Church is almost always the negligence and the abuse of this most holy Sacrament of the altar. On the opposite side however he will notice this: the times of a genuine reform and of the flourishing of the life of the Church preceded always a tender devotion to this most holy Sacrament" (Holböck, F., *Das Allerheiligste und die Heiligen*, Stein am Rhein 1986, p. 195). The intention of Pope John XXIII to celebrate the Second Vatican Council was to foster a genuine reform and a flourishing of the spiritual life of the Church. That means a deepening of the knowledge of the faith, an increased fidelity to the truth of the faith, a more vigilant defense of the deposit of the faith (cf. Allocution on the inauguration of the Second Vatican Council, October 11th, 1962). A time of new spiritual flourishing of the Church needs necessarily a deeper faith and more rich and faithful expressions of veneration of the Holy Eucharist. When the faith in the Eucharist diminish and when the Eucharistic rites, especially in the moment of Holy Communion, show less signs of adoration, then surely the life of the Church is not flourishing. In 1961 Pope John XXIII wrote in his spiritual diary the following words: "To promote with care and ardent prayers the Divine worship among the faithful, the exercises of piety and the reception of the sacraments dully administered. This will attract the Divine blessings upon the people. These are my thoughts and my pastoral solicitude, and so it must be today and always." (Giovanni XXIII, *Il giornale dell'anima*, Cinisello Balsamo 2000³, n. 961).

7. It was the constant belief and practice of the Church that Christ, really present under the species of the bread, has to receive an exclusively

Divine adoration, which is realized interiorly as well as exteriorly. Such an act of adoration was called in the Holy Scripture “proskynesis”. Our Lord Jesus Christ rejected the temptations of the devil and proclaimed the first duty of all creatures: “*Thou shalt adore God alone*” (Matt 4:10). Jesus used here the word “proskynesis”. In the Bible the act of adoration of God was performed exteriorly in the following manner: kneeling down and bowing the head to the earth or prostration. Such an act of adoration performed Jesus Himself, His holy Mother the Blessed Virgin Mary and Saint Joseph when they annually visited the Temple in Jerusalem. In this manner of “proskynesis” the Body of Christ, the Incarnate God, was venerated: firstly by the three wise men (Matt 2:11); the numerous people, who were healed by Jesus, performed also this exterior act of adoration (cf. Matt 8:2; 9:18; 15:25); the women who saw the risen Lord in the Easter morning fell down in the presence of His glorious Body and adored him (Matt 28:9); the Apostles as they saw the Body of Christ ascending into Heaven fell down and adored Him (Matt 28:17; Luc 24. 52); the Angels and all the redeemed and glorified Saints in the Heavenly Jerusalem are falling down and adoring the glorified humanity of Christ, symbolized in the “*Lamb*” (Apoc 4:10). In the past millennia the Church was growing deeper in the knowledge of the truth about the Eucharistic mystery. Consequently she found ever more perfect expressions of veneration when she was treating the Eucharistic Body of Christ, especially in the moments when the priest or the faithful approach the Eucharistic Body of Christ. In order to express the truth that the Holy Communion is not a common food, but really the Holiest of Holy, the sacredness *in persona*, at least from the 8th century in the Occidental as well as in the Oriental churches the priest began to put the sacred host directly in the mouth of the faithful. This gesture symbolizes that it is Christ in the person of the priest who is nourishing the faithful. Furthermore this gesture symbolizes the attitude of humility and the spirit of spiritual infancy, which Jesus Himself requires from all who want to receive the kingdom of God (Matt 18:3). During the Holy Communion the sacred host is the real heavenly kingdom, because there is Christ Himself, in whose Body all the Divinity dwells (cf. Col 2:9). Therefore, the most appropriate exterior gesture to receive the kingdom of God like a child, is to make oneself little, to kneel down and to allow to be fed like a little child, opening the mouth. Consequently the rite of receiving the Divine Body of Christ during Holy Communion kneeling

and on the tongue was elaborated during several centuries in the Church by the guidance of the Holy Spirit, the Spirit of sanctity and piety. The abolishing of explicit gestures of adoration during Holy Communion, that is the abolishing of kneeling and the abolishing of the biblical motivated gesture of receiving the Body of Christ like a child in the tongue, will surely not bring a deeper flourishing of the Eucharistic faith and devotion. The following words of the Ecumenical Council of Trent remain always valid and continue to be very up-to-date in our days: “There is, therefore, no room for doubt that all the faithful of Christ may, in accordance with a custom always received in the Catholic Church, give to this most holy sacrament in veneration the worship of latria, which is due to the true God. Neither is it to be less adored for the reason that it was instituted by Christ the Lord in order to be received. For we believe that in it the same God is present of whom the eternal Father, when introducing Him into the world, says: And let all the angels of God adore him (Hebr 1:6)” (session 13, chapter 5). The Council declares further solemnly: “If anyone says that in the holy sacrament of the Eucharist, Christ, the only begotten Son of God, is not to be adored with the worship of latria, also outwardly manifested, and is consequently neither to be venerated with a special festive solemnity, ... let him be anathema” (session 13, canon 6).

8. The Church teaches us, that the more the faithful growth in the faith in the divine reality of the Holy Communion, the more they have to manifest towards the consecrated host reverence and sanctity. Sanctity means the interior sanctity of the soul, to be free from mortal sins or positively spoken to be in the state of sanctifying grace. This is a Divine law, proclaimed already by Our Lord Jesus Christ and underlined by the tradition of the Apostles, especially by the Apostle saint Paul. Our Lord said: “Give not that which is holy unto the dogs, neither cast ye your pearls before swine” (Matt 7:6). Saint Paul admonishes: “Whosoever shall eat this bread, and drink this cup of the Lord unworthily, shall be guilty of the body and blood of the Lord. But let a man examine himself, and so let him eat of that bread, and drink of that cup” (1 Cor 11:27–28). The Church has always observed this Divine command solicitously and this command shall be observed also in our days with more consciousness. So speaks the same Ecumenical Council of Trent: “If it is unbecoming for anyone to approach any of the sacred functions except in a spirit of piety, assuredly, the more the holiness and divinity of this heavenly sacrament are under-

stood by a Christian, the more diligently ought he to give heed lest he receive it without great reverence and holiness, especially when we read those terrifying words of the Apostle: “He that eats and drinks unworthily, eats and drinks judgment to himself, not discerning the body of the Lord. Wherefore, he who would communicate, must recall to mind his precept: ‘Let a man prove himself’. Now, ecclesiastical usage declares that such an examination is necessary in order that no one conscious to himself of mortal sin, however contrite he may feel, ought to receive the Sacred Eucharist without previous sacramental confession. This the holy council has decreed to be invariably observed by all Christians” (session 13, chapter 7). Opening the Second Vatican Council Pope John XXIII said, that the dogmatic teachings of the previous Ecumenical Councils, namely of the Council of Trent, have to be considered by all as a sacred treasure (Opening speech, October 11th, 1962).

9. The practice of unworthily received Communions represents in our days the deepest wound in the Mystical Body of Christ. The unworthily received Communions refer in first place to the interior unworthiness: the reception of the Holy Communion in the state of actual mortal sins; in a state of habitual mortal sin; receiving Holy Communion without the full catholic faith in the real presence and in the transubstantiation; in the state of non-repentance about venial sins. The unworthily Communions are determined also by exterior unworthy attitudes: the sacrilegious stealing of the sacred host; receiving the sacred host without any exterior sign of adoration; receiving the sacred host without paying attention to the falling down and to the loss of the little fragments; the distributing the Holy Communion with hurry, which seems like a scene of distributing cakes in a school or in a cafeteria. When there is no belief in the real presence of Christ in the consecrated bread, such as in the case of the Calvinists and similar Protestant communities, than an exterior attitude of treating the holy host with minimal sacral gestures or without clear sacral gestures, does not astonish so much. When there is still belief in the real presence of Christ at least during the distribution of Holy Communion, such as it was in the case of Martin Luther and in the case of traditional Lutherans, then there must be more explicit gestures of reverence.

10. The Catholics believe more than Martin Luther and more than traditional Lutherans. They believe not only in the real presence but also in the transubstantiation of bread and wine into the Body and Blood of

Christ. The sacred host is for them consequently not a sacred object, even not a most sacred object, but the living Christ Himself with His holy humanity and with His infinite Divine majesty. We must have surely more reverence toward Holy Communion as it had Martin Luther. We must have more awe and reverence as the Muslims do have towards the Koran. It is the very pastoral urgency that Catholics all over the world start to treat the Eucharistic Body of Christ during Holy Communion in such an interior and exterior manner which is unequivocally and explicitly due only to God. A Catholic has to treat the Eucharist, the holiest of holy, in a manner as It was treated by Our Lady, by the Apostles, by our fathers and grandfathers, by the Christians from all ages according to the axiom: "Dare to give to Christ as much reverence as you can" (in the formulation of saint Thomas Aquinas: *quantum potes, tantum aude*: sequence *Lauda Sion*). When we receive the consecrated host in the moment of Holy Communion, then there is required not the minimum, but the maximum of interior and exterior devotion and adoration. The littleness of the sacred host does not justify treating It in the moment of Holy Communion with minimalistic signs of adoration. The most little one, the most fragile one, the most undefended one in the Church in our days is the Eucharistic Lord under the Eucharistic species in the moment of Holy Communion. There could be adduced pastoral reasons in favor of the continuation of the practice of Communion standing and in hand, as for example the rights of the faithful. Such rights, however, violate the right, which Christ the Holiest of Holy, the King of kings has: His right to receive Divine honors as much as possible also in the little sacred host. In this case this is the right of the most fragile one in the Church. All possible reasons in favor of the continuation of Communion standing and in hand lose their weight in the face of the gravity of the obvious situation of a minimalism of reverence and sacredness, in the face of the carelessness with the Eucharistic fragments and of the numerous loss of them and in the face of the increasing stealing of the sacred hosts. Possible reasons in favor of the continuation of Communion standing and in hand lose their weight above all in the face of the diminishing, alteration and even in the face of the disappearance of the full Catholic faith in the dogma of the real presence and of the transubstantiation. This modern practice of Communion in hand, which in this exterior form never existed in the Catholic Church, indisputably weakens step by step the fullness of Catholic Eucharistic faith. To continue with this mod-

ern practice of Communion reveals himself ever more as non-pastoral. For when something diminishes the fullness of faith, the reverence, the signs of adoration, when something violates the Divine rights of the Eucharistic Lord, then such a practice is in a high degree non-pastoral.

11. Great periods of the flourishing of the life of the Church were always times of penance and times of an intense veneration of the sacrament of sacraments, the Holy Eucharist. Because of the practice of Communion in hand there is an objective state of Eucharistic minimalistic veneration, and even worse there is a situation of a shocking wide spread loss of Eucharistic fragments which are unperceivably crushed by the feet of the people in our churches, and there is such an astonishing facility to steal sacred hosts. Such an objective situation demand at least a gradual withdrawal of the practice of Communion in hand. Still more it demands expiation and reparation to the Eucharistic Lord, Who is already too much offended in the sacrament of His love. Such a demand for Eucharistic reparation was pronounced by the Angel who appeared in 1916 to the three little shepherds in Fatima. Sister Lucia reported the following event: “As soon as we arrived there, we began to say the angel’s prayer on our knees, with our faces to the ground. We rose to see what was happening, and we saw the angel bearing a chalice in his left hand. Drops of blood fell into the chalice from a Host suspended over it. Leaving the chalice and the Host suspended in the air, the angel prostrated himself beside us and said the following prayer three times: ‘Most Holy Trinity, Father, Son, and Holy Ghost...» After this, rising up, he again took the chalice and the Host in his hand; he gave the Host to me and the contents of the chalice to Jacinta and Francisco to drink, saying: ‘Take and drink the Body and Blood of Jesus Christ, who is horribly insulted by ungrateful men. Make reparation for their crimes and console your God.’ He again prostrated himself on the ground and repeated with us the same prayer three more times” (Andrew Apostoli, *Fatima for Today. The Urgent Marian Message of Hope*, San Francisco 2010, pp. 34–35).

12. It would be a pastorally urgent and a spiritually fruitful measure when the Church would establish in all dioceses of the world an annual “Day of Reparation for the crimes against the Most Holy Eucharist”. Such a day could be the octave day of the Feast of Corpus Christi. The Holy Spirit will give special graces of renewal to the Church in our days only, when the Eucharistic Body of Christ will be adored with all Divine hon-

ors, will be loved, will be carefully treated and defended as really the Holiest of Holy. Saint Thomas Aquinas says in the hymn *Sacris sollemniis*: “O Lord, visit us to the extent as we venerate you in this sacrament” (*sic nos Tu visita, sicut Te colimus*). And we can say without doubt: O Lord, you will visit your Church in our days to the extent as the modern practice of Communion in hand will go back and to the extent as we offer to you acts of reparation and love. The day when in the churches of the Catholic world the faithful will receive the Eucharistic Lord, veiled under the species of the little sacred host, in the gesture of the biblical adoration of “proskynesis”, that is kneeling, and in the attitude of child, opening the mouth and allowing to be fed by Christ Himself in the spirit of humility and in the purity of heart, then undoubtedly will be a genuine renewal of the Church. Pope John Paul II left us as his spiritual testament this words from his last Encyclical: “There can be no danger of excess in our care for this mystery, for *in this sacrament is recapitulated the whole mystery of our salvation* (Saint Thomas Aquinas, *Summa Theologiae*, III, q. 83, a. 4c.)” (Encyclical *Ecclesia de Eucharistia*, 61).

Christian life and persecution

The sermon was given in the Pontifical High Mass according to the usus antiquior in the

Franciscan Shrine Church of Sümeg on Laetare Sunday on 6 March 2016

Dear brothers and sisters in Christ! Our Lord and Savior Jesus Christ proclaimed solemnly before His redeeming death on the Cross in the presence of the unbelieving authorities of this world: *“For this purpose I was born and for this purpose I have come into the world – to bear witness to the truth. Everyone who is of the truth listens to my voice.”* (John 18:37). All the life and mission of our Lord consisted in being a witness to the eternal Divine truth, and this even to the extent of offering His own life for the sake of the truth. The greatest contrast to the spirit and to the life of Christ would be the fear of confessing truth, the compromise even the slightest compromise in the matter of truth.

Our Lord says to all his disciples of all times: *“You will bear witness about Me”* (John 15:27). We, who believe in Jesus Christ, are called Christians. Thus, we have the great honor and privilege to be named after Christ. Hence, Christians not only bear the name of Christ, they have the holy duty to imitate Christ. Pope Saint Leo I said: *“Christian, recognize your dignity!”* (Serm. 21,3). We are called Christians also after the holy perfumed oil, named chrism, with which we were anointed in the sacrament of the Confirmation. In this sacrament, the oil signifies the abounding grace, which is diffused over the soul of the Christian to confirm him in his faith; and the balsam, which is fragrant and prevents corruption, signifies that the Christian, strengthened by this grace, is enabled to give forth a good odour of Christian virtue and preserve himself from the corruption of vice. The anointing is made on the forehead, where signs of fear and shame appear, in order that he who is confirmed may understand that he should not blush at the name and profession of a Christian, nor fear the enemies of his faith. A light stroke is given to the person confirmed to show him that he should be ready to bear all insults and endure all sufferings for the faith of Jesus Christ” (Catechism of pope Saint Pius X).

To be a true Christian and that means to be a Catholic, signifies to be a soldier of Christ, to be a confessor of Christ, to be even a martyr of Christ, if God so wills. In other words, to be a Catholic signifies to be courageous,

to allow that the grace of fortitude, received in Holy Confirmation, bears fruits in one's life. To make compromises regarding the Catholic truth, to be political correct either inside or outside the Church, would directly contradict the name Christian, the name Catholic.

In our days, there is no need of evidence for the fact that the Christians are living in a time of a persecution at an almost global level. This our situation presents similarities with the era of the general persecution of the Christians in the first centuries. From time of the first persecutions we can hear such encouraging words: "Christians love all men, and are persecuted by all. They are unknown and condemned; they are put to death, and restored to life. They are dishonored, and yet in their very dishonor are glorified. They are evil spoken of, and yet are justified; they are reviled, and bless; they are insulted, and repay the insult with honor; they do good, yet are punished as evil-doers. When punished, they rejoice as if quickened into life. They are assailed by the Jews as foreigners, and are persecuted by the pagans; yet those who hate them are unable to assign any reason for their hatred. ... Don't you see them exposed to wild beasts for the purpose of persuading them to deny the Lord, yet they are not overcome? Don't you see that the more of them that are punished, the greater the number of the rest becomes? This does not seem to be the work of man. This is the power of God. These are the evidences of his appearance" (*Letter to Diognetus*, 5; 7).

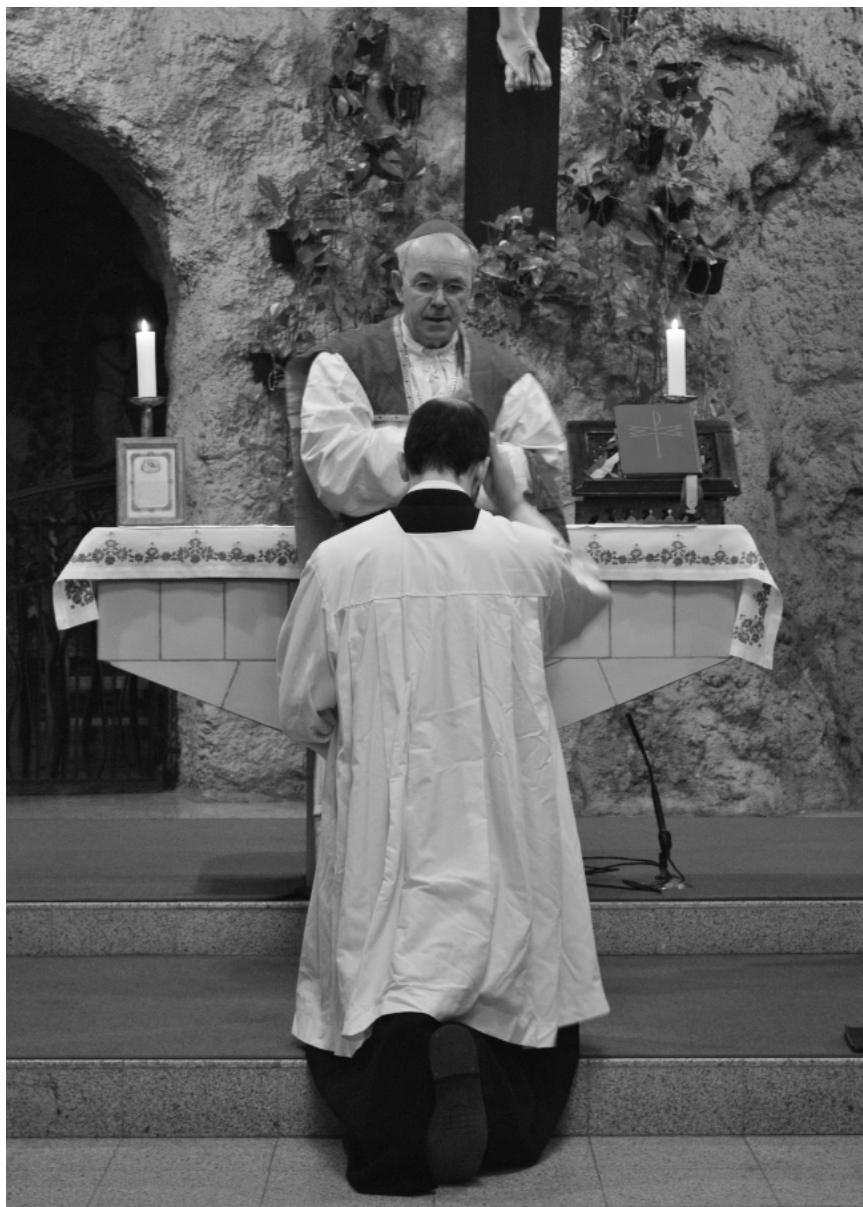
One of the most important and specific contributions of the Second Vatican Council consists in its teaching on the universal call of all faithful to holiness (cf. *Lumen gentium*, 39–42), and the same Council says that the summit of holiness is the martyrdom (cf. *Lumen gentium*, 42).

In order to remain faithful to our noble vocation to be Christians, to be Catholics, to be soldiers of Christ, we also do need to know the examples of courageous Christians and Martyrs. We can be inspired by the example of Saint Philip Howard, a family father from the 16th century in England. In one of the dungeons of the Tower of London Philip Howard, Earl of Arundel, suffered for over ten years for the fidelity to the Catholic faith. Queen Elizabeth realized that it was not right that his noble earl should die in a dungeon. She therefore sent her first minister to him in order that he might try to change the earl's mind. The most alluring offers were made, if only he would renounce the Catholic faith. Saint Philip had a young wife and a baby boy who had been born after his imprisonment and whom

he had not yet seen. They promised him the complete restoration of all his property and the reunion with his young family. Saint Philip replied: "Nothing in the whole world, not even the persons dearest to me, can make me renounce the Catholic faith. Indeed, it is shameful to lie in the chains of sin, but it is glorious to bear bonds and chains for the love of Jesus Christ". On the wall of his cell he wrote with a piece of charcoal the words which are still visible today: "The more suffering for Christ in this life, the more glory with Christ in the life to come." These were his last words. He suffered for ten years and dies at the age of forty in the year 1595.

From the first centuries of the Church we possess a moving example of the martyrdom of an entire parish in the city of Abitene in North Africa during the persecution of Diocletian. The priest saint Saturninus was celebrating the Holy Mass on Sunday at which assisted his parish, yet secretly, because it was forbidden for Christians to gather for worship. The police suddenly raided the room and arrested all. The children of Saint Saturninus, a widower, who we borne to him before his ordination, were present, they were: Saturninus and Felix, lectors, Maria a consecrated virgin and Hilarion a six year old child. All parishioners and their priest were led to the judge and then to prison for execution. On the way to the tribunal they met with their bishop Fundanus, who just returned from committing the act of apostasy. The little boy Hilarion, when asked by the judge answered: "I am a Christian and I have been at the liturgy. I went of my own accord, nobody made me go." The judge, who was sorry for him, tried to frighten him by threatening him with childish punishments, but the little boy only laughed. Then the governor said: "I will cut off your nose and ears". Hilarion answered: "You may do it, but anyhow I am a Christian". When the proconsul ordered them back to prison to be executed, little Hilarion with all the parishioners cried out: "Thanks be to God". These little boy, the other teenagers and fathers and mothers of family with their priest Saturninus made also amends for the apostasy of their bishop. By this fact we see that God permits that in some periods of the history of the Church the little ones, the faithful, have more strength and fidelity of faith than some members of the high clergy.

In the beginning of the Church the Holy Spirit spoke through the mouth of the Apostle saint John to the Christians the following words, which are directed today to each of us as well: "*Be faithful unto death, and I will give you the crown of life*" (Apoc 2:10). Amen.

**Athanasius püspök atya csendesmiséje.
(Budapest, 2016. március 5.)**

Exclusive interview with

EXCELLENCE DR. ATHANASIUS SCHNEIDER O.R.C.

by Dániel Fülep

About the Synods on the family⁸⁵

Mr. Fülep: *After the Extraordinary Synod⁸⁶ many people were frightened or filled with false hopes. Those who waited for a change in the moral doctrine of the Church were probably disappointed by the content of the final Relatio.⁸⁷ But wasn't it in fact a control experiment to soften basic church doctrine opening the door to serious abuses and similar attempts in the future? How does Your Excellency think about this with knowledge of the Final Report of the Ordinary Synod?*

His Excellency Bishop Schneider: Well, thanks be to God, the final report of the Synod made clear statements on homosexual behaviour, which is unacceptable in light of Christian morals, and it also contains good and clear words against the gender ideology. Thanks be to God. But as I stated in my analysis of the final report⁸⁹, the section of the report about remarried

⁸⁵ These questions apply to the Third Extraordinary General Assembly of the Synod of Bishops (Vatican City, 5–19 October, 2014) and the Fourteenth Ordinary General assembly of the Synod of Bishops (Vatican City, 4–25 October 2015). Both were about marriage and family, so they are colloquially referred to as synods on the family. The Synod of Bishops (*synodus episcoporum*) is an advisory body to assist the Roman Pontiff in carrying out his Petrine ministry. It doesn't make decisions but advises the pope. It can be ordinary, extraordinary or special. Documents: an introduction and outline of the subject for discussion, (*Lineamenta*), a working instrument (*Instrumentum laboris*), the post-discussion report (*Relatio post disceptationem*) and the final document, which can have different names (*Propositiones*, *Relatio Synodi*, *Relatio Finalis*), and a message of the Synod aimed at the press (*Messaggio Sinodale*). Following the synod, the pope generally issues a post-synodal apostolic exhortation.

⁸⁶ Third Extraordinary General Assembly of the Synod of Bishops, Vatican City, 5–19. October 2014.

⁸⁷ *Relatio Synodi*, Third Extraordinary General Assembly of the Synod of Bishops, Vatican City, 18 October 2014.

⁸⁸ *Relatio Finalis*, Fourteenth Ordinary General assembly of the Synod of Bishops, Vatican City, 24 October 2015.

⁸⁹ Athanasius Schneider, *A back door to a Neo-Mosaic practice in the Final Report of the Synod*, November 2nd, 2015 <http://rorate-caeli.blogspot.com/2015/11/rorate-exclusive-bishop-athanasius.html>

couples remains ambiguous. And so those who promote Communion for the divorced and remarried declared suddenly that the final report would represent an open door, even if not directly, to the access of the remarried to the sacraments. The bishops, however, must avoid such ambiguous statements in official documents. Of course, the final report is not a text of the Magisterium, thanks be to God, only a report. Therefore we have to wait and hope that there will be another official text of the Magisterium which will state the Catholic doctrine clearly.

Mr. Fülep: *In an interview⁹⁰ Your Excellency said about the Extraordinary Synod, that “unfortunately the final Relatio of the Synod also contains a paragraph with the vote on the issue of Holy Communion for the divorced and remarried. Even though it has not achieved the required two thirds of the votes, it is worrying and astonishing that an absolute majority of the bishops present voted in favour of Holy Communion for the divorced and remarried, which reflects badly on the spiritual quality of Catholic episcopacy nowadays.”⁹¹ What does Your Excellency think about this bad spiritual quality of Catholic episcopacy? What are the deep reasons for this?*

His Excellency Bishop Schneider: We have observed for many years that many of the official episcopal conferences predominantly deal with temporal and earthly rather than supernatural and eternal matters although the latter should be considered the most important in the life of the Church. To save souls and to lead them to Heaven: this is the reason why Christ came to save us and founded the Church. Therefore the Church has to lead people to Heaven and transmit them divine truths, supernatural graces and the life of God. This is the main task of the Church. Dealing with temporal affairs is up to the government. So I see here an undue transition of the task of the government, the civil authority to the bishops, the successors of the apostles. Of course, based on her social doctrine, the Church can advise the government so that social life will be more adopted to the natural law. But this is not the main task of the Church. It is a secondary task. The current crisis of the Church is largely due to this: the substitution of the main task with secondary ones.

⁹⁰ Interview with Izabella Parowicz, Polonia Christiana. 5 November 2014.

⁹¹ <http://www.pch24.pl/against-pharisees,31907,i.html#ixzz3IDLUMew>

Mr. Fülep: *The Ordinary Synod⁹² issued a Final Report with some pastoral proposals submitted to the discernment of the Pope. Your Excellency wrote about this that “during the Synod there already appeared those new disciples of Moses and the new Pharisees who in numbers 84–86 of the Final Report opened a back door to the admittance of the divorced and remarried to Holy Communion. ... During the last two Assemblies of the Synod (2014 and 2015) the new disciples of Moses and the new Pharisees masked their practical denial of the indissolubility of marriage and the suspension of the Sixth Commandment with a case-by-case approach...” Here, too, the method is the typical ambiguous language of modernism. We find some indistinct or equivocal terms, e.g. “way of discernment,” “accompaniment,” “forum internum,” “orientations of the bishop,” “dialogue with the priest,” “greater integration into the life of the Church”. It seems that in the Final Report (and mainly paragraphs 85–86) conscience overrules divine law. Wasn’t this the very error of Luther? It is related to the Protestant principle of subjective judgement on matters of faith and discipline and the erroneous theory of “optio fundamentalis”, isn’t it?*

His Excellency Bishop Schneider: Although these paragraphs state that the individual judgement of the conscience of these couples must be made according to the doctrine of the Church, there remains a lack of clarity. Those who promote the Communion for the divorced and remarried, as for example Cardinal Kasper and his group, state openly that while the doctrine of the Church remains, there is definitely the possibility that the divorced and remarried may receive Communion. So they acknowledged the possibility of a contrast between doctrine and practice. This is also the typical position of Protestantism. You keep the theory or the doctrine, the works are not so important and necessary. This is the dangerous principle of salvation only by faith. And the same paragraphs do not state that cohabitation outside a valid marriage is sinful. This is an objectively grave omission. The final report says indirectly that for the divorced and remarried the culpability of cohabitation could be reduced or even not imputed because of some circumstances or the passions they suffer. However, the application of the implied principle to cohabitation outside marriage is completely incor-

⁹² Fourteenth Ordinary General assembly of the Synod of Bishops, Vatican City, 4–25 October 2015. It was dedicated to the theme of “*The Vocation and Mission of the Family in the Church and Contemporary World*”

rect. Those who cohabit have the intention to commit the sin continuously, so it is not an instantaneous immoral act. They should have the intention to avoid sexual acts outside marriage. And thus such an imputability of the sin of cohabitation could be applied to the cohabiting young unmarried, too. Admitting such a theory, these bishops annul the sixth commandment of God. And if this principle is accepted, none of the sins against the sixth commandment will be considered a sin anymore. This is in some way the abolition of the sixth commandment.

Mr. Fülep: *Your Excellency said about the Final Report of the Ordinary Synod that it “seems to inaugurate a doctrinal and disciplinary cacophony in the Catholic Church, which contradicts the very essence of being Catholic.”⁹⁵ Can you explain what you mean?*

His Excellency Bishop Schneider: Cacophony is the contrast of symphony. Symphony means that all the voices combine to produce harmony, proclaiming the same. In cacophony, one of the voices seems incorrect. It’s against the truth of the melody. And so when this Final Report fails to affirm clearly the immorality of cohabitation of divorced people, when it fails to state clearly the condition established by God for the worthy reception of Holy Communion, others will use this failure to proclaim a lie, so their voice will be against the truth, just like a false voice in music is against the truth of the symphony.

About the Second Vatican Council

Mr. Fülep: *At a theological conference in Rome in December 2010 you proposed the need for “a new Syllabus”⁹⁶ in which papal teaching authority*

⁹³ <http://rorate-caeli.blogspot.com/2015/11/rorate-exclusive-bishop-athanasius.html>

⁹⁴ This theory was condemned by the Magisterium (cf. Pope John Paul II, Encyclical *Veritatis Splendor*, 65–70)

⁹⁵ ib. *Rorate-Caeli*

⁹⁶ The *Syllabus of Errors* (*Syllabus Errorum*) is a document issued by the Holy See under Pope Pius IX on December 8, 1864, the Feast of the Immaculate Conception, on the same day the Pope’s encyclical *Quanta cura* was released. It listed the positions of the Church on a number of philosophical and political areas, and referred to the Church’s teaching on these matters as given in a number of documents issued previously. It is important as it was widely interpreted as an attack by the Church on modernism, secularization and political emancipation.

*should correct erroneous interpretations of the documents of the Second Vatican Council.*⁹⁷ *What do you think nowadays?*

His Excellency Bishop Schneider: I think that, in our time of confusion, it is absolutely necessary to have such a Syllabus. Syllabus means a list, an enumeration of dangers, confused statements, misinterpretations and so on; an enumeration of the most wide-spread and common errors in every area such as dogma, morals and liturgy. On the other hand, one should also clarify and positively assess the same points. It will come surely because the Church has always issued very clear clarifications, especially after times of confusion.

Mr. Fülep: *"Aggiornamento" was the name given to the pontifical program of John XXIII in a speech on January 25, 1959, and it was one of the key words used during the Second Vatican Council. What is the correct interpretation of this phrase?*

His Excellency Bishop Schneider: For Pope John XXIII, „aggiornamento” was not changing the truth, but explaining it in a more profound and pedagogical manner so that people can better understand and accept it. The pope stressed that „aggiornamento” means keeping the faith in its entirety. It was after the Council that this word was radically misused to change the faith. It was not the intention of John XXIII.

Mr. Fülep: *Another misunderstood term is "participatio actiosa".⁹⁸ Even according to clerics, it means that preferably everybody should receive a task during liturgy. It's as if this term referred to hustle-bustle or activism. The idea of internal activity doesn't even come up.*

His Excellency Bishop Schneider: The first person to use the expression „participatio actiosa” was Pope Pius X in his famous motu proprio *Tra le Sollecitudini*⁹⁹ concerning sacred music. The pope speaks about „participatio actiosa” and explains that it means that the faithful must be conscious of the sacred words and rites during the Holy Mass, participating consciously rather than distractedly. Their heart and their mouth have to be in accord with each another. Practically, the same meaning can be found in the docu-

⁹⁷ *Catholic Culture* (Catholic World News). January 21, 2011.

⁹⁸ actual participation

⁹⁹ http://w2.vatican.va/content/pius-x/it/motu_proprio/documents/hf_p-x_motu-proprio_19031122_sollecitudini.html (22 November 1903)

ment “Sacrosanctum Concilium” of the Second Vatican Council,¹⁰⁰ we cannot find there any major reinterpretation of the term. And Sacrosanctum Concilium teaches that in practice participatio actuosa means listening, answering, singing, kneeling and also being silent. It was the first time that the Magisterium had spoken about silence as a form of participatio actuosa. So we have to destroy some myths about „participatio actuosa”.

About the crisis of the Church

Mr. Fülep: *Nowadays we have to realise that there is a deep fault line within the Church. The picture is very complex, but simplistically we can say that there is a painful confrontation between modernism and tradition. How can Your Excellency explain this dichotomy of the life of the Church?*

His Excellency Bishop Schneider: We have already been living and experiencing this dichotomy for 50 years since the Council. On the one hand, there are positive signs in the Church. On the other hand, real errors are spread by some bishops and priests. Such a situation is contrary to the nature of the Church. Jesus Christ commanded the apostles and his successors to keep the treasure of the faith, i.e. the Catholic faith, intact, thus the apostles even died for this faith. Those who have authority in the Church must act against such a situation and correct it.

Mr. Fülep: *If we analyse the life of the Church, we can realize that we are living in an extraordinary time. Apostasy is general maybe everywhere, and heresies run riot: modernism, conciliarism, archaism etc. Unfortunately, we see the signs of heresy among bishops, too. Historians say that this crisis reminds us of the time of Arianism. If this comparison is correct, what is the similarity between the time of the Arianism and our days?*

His Excellency Bishop Schneider: The Arian crisis in the 4th century did cause a general confusion in the entire Church. So the heresy or the half-truths and ambiguities concerning the divinity of Christ were widely spread at that time. There remained only very few bishops who opposed openly such a heresy and the ambiguity which was represented by the so-called Semi-Arians. In those days only politically correct clerics were pro-

¹⁰⁰ Sacrosanctum Concilium, the Constitution on Sacred Liturgy, is one of the constitutions of the Second Vatican Council. It was approved by the assembled bishops by a vote of 2,147 to 4 and promulgated by Pope Paul VI on December 4, 1963.

moted to higher ecclesiastical offices as bishops, because the government of those times supported and promoted the heresy. In a way it is similar to our time. In our time not only one specific doctrine of faith is denied, but there is a general confusion almost in all aspects of Catholic doctrine, morals and liturgy. In our days as well, most bishops are quite silent or fearful regarding the defence of the Catholic faith. Therefore my answer is 'yes', there are similarities.

Mr. Fülep: *Some suggest that it would be important that a new dogma should define the term 'tradition' and clearly outline the connections of tradition with papacy, the councils, the Magisterium etc. This new dogma could defend the tradition against e.g. conciliarism or an incorrect interpretation of papal primacy. What is your opinion about this?*

His Excellency Bishop Schneider: We have a II Vatican Council document about divine revelation *Dei Verbum*¹⁰¹ and there are very beautiful statements in it. It says that the Magisterium, the pope is not above the word of God or the Tradition but, as a servant of the written and orally transmitted (= tradition) word of God, he is below it. One should also stress that the pope, the papacy is not the owner of tradition or liturgy but he must preserve them as a good gardener. The pope must preserve and defend the tradition as a faithful servant. I think it would be good to deepen the reflection about the relationship between the Magisterium and Tradition.

Mr. Fülep: *Today, the Catholic faithful must experience the weakness and the dysfunctions of the Magisterium: without exaggeration I dare say that in the official Catholic media you can hear, read or see gross errors, ambiguities, what's more, heresies from high-ranking priests, sad to say, bishops and higher church dignitaries, too, almost every day. A significant portion of official utterances – also the highest – is confusing, contradictory, deceiving many faithful. What should the Catholic faithful do in these difficult times? How can we remain true to the faith in this situation? What is our duty?*

His Excellency Bishop Schneider: In the history of the Church there have always been times of a profound crisis of the faith and morals. The deepest

¹⁰¹ *Dei verbum* (Dogmatic Constitution on Divine Revelation) was promulgated during the Second Vatican Council by Pope Paul VI on November 18, 1965, following approval by the assembled bishops by a vote of 2,344 to 6. It is one of the principal documents of the Second Vatican Council.

and most dangerous crisis was undoubtedly the Arian crisis in the 4th century. It was a mortal attack against the mystery of the Most Holy Trinity. In those times it was practically the simple faithful that saved the Catholic faith. In analysing that crisis, *Blessed John Henry Newman* said that it was the “*ecclesia docta*” (that means the faithful who receive instruction from the clergy) rather than the “*ecclesia docens*” (that means the holders of the ecclesiastical Magisterium) who saved the integrity of the Catholic faith in the 4th century. In times of profound crisis the Divine Providence likes to use the simple and humble ones to demonstrate the indestructibility of His Church. The following affirmation of Saint Paul can also be applied to the internal situation of the Church: “*God chose that which the world considers foolish to shame the wise; God chose that which the world considers weak to shame the strong*” (1 Cor 1:27). When the simple faithful observe that representatives of the clergy, and even of the high clergy, neglect the Catholic faith and proclaim errors, they should pray for their conversion, they should repair the faults of the clergy through a courageous witness of the faith. Sometimes, the faithful should also advise and correct the clergy, yet always with respect, that is, following the principle of the “*sentire cum ecclesia*”, as for example Saint Catharine of Siena and Saint Brigid of Sweden did it. In the Church we all constitute one body, the Mystical Body of Christ. When the head (the clergy) is weak, the rest of the members should try to strengthen the whole body. Ultimately, the Church is guided by the invisible Head, who is Christ and is animated by its invisible soul, who is the Holy Spirit. Therefore the Church is indestructible.

Confusing and ambiguous video message

Mr. Fülep: *Pope Francis revealed his prayer intention of interreligious dialogue for January in a video message.¹⁰² The Holy Father states that he prays „that sincere dialogue between men and women of different religions may yield fruits of peace and justice.” In the video we see the Argentine Pope with believers of other religions, including Jews, Muslims and Buddhists, who each profess their faith and together declare that they believe in love. The Pope calls for interreligious dialogue, noting, “Most of the*

¹⁰² <http://thepopevideo.org/en/video/interreligious-dialogue.html>

planet's inhabitants declare themselves believers," and therefore, "This should lead to dialogue among religions". "Only through dialogue", he underscores, "will we be able to eliminate intolerance and discrimination". Noting that interreligious dialogue is "a necessary condition" for world peace," the Pope says, "We must not cease praying for it or collaborating with those who think differently." He also expresses his hope that his prayer request spreads to all people. "In this wide range of religions", Pope Francis concludes, "there is only one certainty we have for all: we are all children of God", and says he has confidence in our prayers. In the last picture we can see the Little Jesus among Buddha, the Menorah and a Muslim prayer chain. If we believe that Jesus Christ is the only Son of the God, and the Catholic Church, the acceptance of the faith and baptism are necessary to salvation¹⁰³, and we know that the divine filiation is the fruit of justification, seeing this video we get embarrassed...

His Excellency Bishop Schneider: Of course. Unfortunately, this statement of the pope is highly confusing and ambiguous. There is confusion because he is putting on the same plateau the natural level according to which all people are creatures of God and the supernatural level according to which only those who believe in Christ and receive baptism are children of God. Only those are children of God who believe in Christ, who are not born of the flesh or the blood, which is the natural level, but who are born from God through faith in Christ and baptism. This is declared by God Himself in the Gospel of John.¹⁰⁴ The above mentioned statement of the pope contradicts in some way the word of God itself. And, as Saint Paul wrote, it is only in Christ¹⁰⁵ and through the Holy Spirit who is poured out in our heart that we can say "Abba, Father". Based on the word of God, it is absolutely clear. Of course, Christ has shed His blood to redeem everybody, every human being. This is objective redemption. And therefore every human being can become a child of God when he subjectively accepts Christ through faith and baptism. So we must make these differences absolutely clear.

¹⁰³ Cf. Mk 16:16

¹⁰⁴ Cf. Jn 3:4–6

¹⁰⁵ Cf. "For you did not receive a spirit of slavery to fall back into fear, but you received a spirit of adoption, through which we cry, 'Abba, Father!'" (Rom 8,15)

Neocatechumenal Way is a Protestant-Jewish community

Mr. Fülep: *While the tradition is persecuted, there are some new modern movements which are highly supported. One of them is the community of Kiko. What is your opinion about the Neocatechumenal Way?*¹⁰⁶

His Excellency Bishop Schneider: This is a very complex and sad phenomenon. To speak openly: It is a Trojan horse in the Church. I know them very well because I was an episcopal delegate for them for several years in Kazakhstan in Karaganda. And I assisted their Masses and meetings and I read the writings of Kiko, their founder, so I know them well. When I speak openly without diplomacy, I have to state: The Neocatechumenate is a Protestant-Jewish¹⁰⁷ community inside the Church with a Catholic decoration only. The most dangerous aspect is regarding the Eucharist, because the Eucharist is the heart of the Church. When the heart is in a bad way, the whole body is in a bad way. For the Neocatechumenate, the Eucharist is primarily a fraternal banquet. This is a Protestant, a typically Lutheran attitude.¹⁰⁸ They reject the idea and the teaching of the Eucharist as a true sacrifice. They even hold that the traditional teaching of, and belief in, the Eucharist as a sacrifice is not Christian but pagan.¹⁰⁹ This is

¹⁰⁶ The Neocatechumenal Way (Neocatechumenate, NCW) is an organization dedicated to the Christian formation of people. It was formed in Madrid in 1964 by Kiko Argüello and Carmen Hernández.

¹⁰⁷ The community mixes the liturgy of the Church with Protestant and Jewish elements.

¹⁰⁸ The movement has long wanted to have the Congregation for Divine Worship and the Discipline of the Sacraments approve its liturgical abuses. Following consultations with the Congregation, it was the Pontifical Council for the Laity that approved the Catechetical Directory of the Neocatechumenal Way and the extra-liturgical practices therein. Therefore this permission applies only to non-liturgical practices. The decree of 20 January 2012 has nothing to do with the “liturgical innovations” of the Neocatechumenal Way, which should promptly be terminated because they are against the universal rules and practice of the Church.

¹⁰⁹ The Council of Trent (1545–63) declared as a dogma that, as opposed to the Protestant view, the sacrifice of the Holy Mass does include a propitiatory element (DH 1743, 1753). The sacrifice was ordered by Christ himself. It is not only simple commemoration, glorification or thanksgiving but a real propitiatory sacrifice for the living and the dead. The fact, however, that the mass is a real sacrifice isn’t to say that Christ’s sacrifice must be repeated. The Church does not turn Christ’s sacrifice into a pagan human sacrifice. The sacrifice of the Holy Mass is not a repetition of the sacrifice of the Cross but Christ’s only sacrifice made present under sacramental signs. In this sense it is “commemoration”, in which the reality of the sacramental economy itself is present (DH 1740). Christ is the same high priest in the Holy Mass as on the cross (DH 1743).

completely absurd, this is typically Lutheran, Protestant. During their liturgies of the Eucharist they treat the Most Holy Sacrament in such a banal manner, that it sometimes becomes horrible.¹¹⁰ They sit while receiving Holy Communion, and then they lose the fragments because they do not take care of them, and after Communion they dance instead of praying and adoring Jesus in silence. This is really worldly and pagan, naturalistic.

Mr. Fülep: *The problem may be not just practical...*

His Excellency Bishop Schneider: The second danger is their ideology. The main idea of the Neocatechumenate according their founder Kiko Argüello is the following: the Church had an ideal life only until Constantine in the 4th century, only this was effectively the real Church. And with Constantine the Church started to degenerate: doctrinal degeneration, liturgical and moral degeneration.¹¹¹ And the Church reached the rock bottom of this degeneration of doctrine and liturgy with the decrees of the Council of Trent. However, contrary to his opinion, the opposite is true: this was one of the highlights of the history of the Church because of the clarity of doctrine and discipline. According to Kiko, the dark age of the Church lasted from the 4th century until the Second Vatican Council. It was only with Vatican Council II that light came into the Church. This is heresy because this is to say that the Holy Spirit abandoned the Church. And this is really sectarian and very much in line with Martin Luther,

¹¹⁰ The liturgy of the Neocatechumenal Way does not comply with the General Instruction of the Roman Missal or the other liturgical rules but has its own "liturgical innovations". The liturgical practice of the Way is full of abuses: in fact the Vatican has called the attention of the movement to problems like laity sermons in their Holy Mass, the faithful dancing during liturgy and standing rather than kneeling during Eucharistic prayer, receiving Holy Communion sitting and passing a huge chalice with Christ's blood in it from hand to hand. Regulations on church music are completely ignored. Another problem is that the Way separates the faithful from the parish and the church: the Sunday Holy Mass, which is full of abuses, is always celebrated Saturday evening as the „Private Mass“ of the community, usually not in a church but at a profane place, e.g. in a community room.

¹¹¹ On 13 June 313 Constantine issued the Edict of Milan, ending the persecution of Christians and acknowledging Christianity as a valid religion of the Roman Empire. In 315 he terminated crucifixion as a form of execution and granted all the privileges of pagan religions to the Church. In 321 Constantine declared Sunday as a holiday. As an absolute ruler he helped to establish the institutional basis of the Church throughout the Empire from 324. The establishment of the institutional structure and the social-political strengthening of the Church as well as the alliance of throne and altar are considered by Protestants as the victory of paganism.

who said that until him the Church had been in darkness and it was only through him that there was light in the Church. The position of Kiko is fundamentally the same only that Kiko postulates the dark time of the Church from Constantine to Vatican II. So they misinterpret the Second Vatican Council. They say that they are apostles of Vatican II. Thus they justify all their heretical practices and teachings with Vatican II. This is a grave abuse.

Mr. Fülep: *How could this community be officially admitted by the Church?*

His Excellency Bishop Schneider: This is another tragedy. They established a powerful lobby in the Vatican at least thirty years ago. And there is another deception: at many events they present very many fruits of conversion and many vocations to the bishops. A lot of bishops are blinded by the fruits, and they don't see the errors, and don't examine them. They have large families, they have a lot of children, and they have a high moral standard in family life. This is, of course, a good result. However, there is also a kind of exaggerated behaviour to press the families to get a maximum number of children. This is not healthy. And they say, we are accepting *Humanae Vitae*,¹¹² and this is, of course, good. But in the end this is an illusion, because there are also quite a lot of Protestant groups today in the world with a high moral standard, who also have a great number of children, and who also go and protest against the gender ideology, homosexuality, and who also accept *Humanae Vitae*. But, for me, this is not a decisive criterion of truth! There are also a lot of Protestant communities who convert a lot of sinners, people who lived with addictions such as alcoholism and drugs. So the fruit of conversions is not a decisive criterion for me and I will not invite this good Protestant group which converts sinners and has a lot of children to my diocese to engage in apostolate. This is the illusion of many bishops, who are blinded by the so-called fruits.

Mr. Fülep: *What is the quoin stone of doctrine?*

His Excellency Bishop Schneider: The doctrine of the Eucharist. This is the heart. It is an error to look first at the fruits and ignore or not take care of doctrine and liturgy. I am sure that there will come the time when the Church objectively examines this organisation in depth without the pres-

¹¹² *Humanae vitae* (Of Human Life) is an encyclical written by Pope Paul VI and issued on 25 July 1968. Subtitled On the Regulation of Birth, it re-affirms the orthodox teaching of the Catholic Church regarding married love, responsible parenthood and the continued rejection of most forms of birth control.

sure of the lobbies of the Neocathecumenal Way, and their errors in doctrine and liturgy will truly come out.

Christ is the only Redeemer

Mr. Fülep: *Fifty years ago, the declaration *Nostra aetate*¹¹³ of the Second Vatican Council was promulgated. Its fourth article presents the relationship between the Catholic Church and the Jewish people in a new theological framework. This writing is one of the most problematical and controversial council documents, among other things, because of statements about the Jews. And now for this semi-centenary a new document¹¹⁴ was written by Cardinal Kurt Koch on behalf of the Holy See, where we can read that „the Catholic Church neither conducts nor supports any specific institutional mission work directed towards Jews.”¹¹⁵ Is Jesus’ mission command¹¹⁶ no longer valid?*

His Excellency Bishop Schneider: It is impossible because it would be absolutely contrary to the word of Christ. Jesus Christ said: „*I was sent only to the lost sheep of the house of Israel*” (Mt 15:24). And his mission continues, he has not abolished it. He said that “*go to all nations and make them my disciples*”¹¹⁷ rather than “go to all nations with the exception of the Jews”. The above statement implies this. This is absurd. This is against the will of God and against the entire history of the life of the Church

¹¹³ *Nostra aetate* (In our Time) is the Declaration of the Second Vatican Council on the Relation of the Church with Non-Christian Religions. Passed by a vote of 2,221 to 88 of the assembled bishops, this declaration was promulgated on October 28, 1965, by Pope Paul VI. The first draft, entitled *Decretum de Iudaeis* (Decree on the Jews), was completed in November 1961, approximately fourteen months after Cardinal Bea was commissioned by Pope John XXIII. This draft essentially went nowhere, never having been submitted to the Council, which opened on 11 October 1962.

¹¹⁴ Commission for Religious Relations with the Jews, “*The gifts and the calling of God are irrevocable*” (Rom 11:29), A reflection on theological questions pertaining to Catholic-Jewish relations on the occasion of the 50th anniversary of “*Nostra aetate*”. (10 December 2015) http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/relations-jews-docs/rc_pc_chrstuni_doc_20151210_ebraismo-nostra-aetate_en.html

¹¹⁵ Ibid 40.

¹¹⁶ “*Go therefore and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit, teaching them to observe all that I have commanded you*” (Mt 28:19–20).

¹¹⁷ Cf. Mt 28:19.

in two thousand years. The Church has always preached to everyone irrespective of his nation and religion. Christ is the only Redeemer. Today the Jews reject the covenant of God. There is only one covenant of God: the Old Covenant was only preparatory and achieved his aim in the New and Everlasting Covenant. That's also the teaching of the Second Vatican Council: „The principal purpose to which the plan of the old covenant was directed was to prepare for the coming of Christ. God, the inspirer and author of both Testaments, wisely arranged that the New Testament be hidden in the Old and the Old be made manifest in the New” (Dei Verbum, 15–16). The Jewish rejected this Divine covenant, since Jesus told them: „*Whoever hates me also hates my Father*” (Jn 15:23). These words of Jesus are still valid for today's Jews: „*Heaven and earth will pass away, but my words will not pass away*” (Mk 13:31). And Jesus said that if you do not accept me, you cannot go to the Father.¹¹⁸ When today's Jews reject Christ, they reject the Father and his covenant, too. Because there is ultimately one covenant only, not two covenants: the Old went over to the New Covenant. Because there is one God, there aren't two gods: a god of the Old Testament, and a god of the New Testament. This is gnostic heresy. This is the doctrine of the Pharisees and of the Talmud. Today the Jewish are the Talmudist disciples of the Pharisees, who rejected the Covenant of God in His new and eternal covenant. However, the just Jews in the Old Testament – the prophets, Abraham and Moses – accepted Christ. Jesus told this, so we have to point it out, too.

Mr. Fülep: *While the Nostra aetate closely related to John Paul II called the Jews “elder brothers”, pope Benedict XVI used the “fathers in faith” form. But the Jews in the Old Testament and Talmudic Judaism are two quite different things, aren't they?*

His Excellency Bishop Schneider: Yes, of course. Unfortunately, these expressions of these two popes are also in some degree ambiguous. They are not clear. So when these words are to mean that the Jews are our elder brothers, we have to point out that only the Jews of the Old Testament – the Prophets, Abraham and all the saints of the Old Testament – are our elder brothers. This is correct because they already accepted Christ, not explicitly but at the level of the prefigures and symbols, and Abraham

¹¹⁸ Cf. “Jesus said to him, ‘I am the way and the truth, and the life. No one comes to the Father except through me’” (Jn 14:6).

even explicitly, as Christ Himself told: „Your father Abraham rejoiced at the thought of seeing my day; he saw it and was glad” (John 8:56). But how can we say it about today’s Jews of the Talmud who reject Christ and have no faith in Christ and the Holy Trinity? How can they be our elder brothers if they have no faith in Christ? What are they supposed to teach me? I have faith in Christ and the Holy Trinity. But they reject the Holy Trinity, so they have no faith. Therefore they can never be my elder brothers in faith.

Dialog with the Islam

Mr. Fülep: *Islam is the most commonly practiced religion in Kazakhstan.¹¹⁹ Traditionally, ethnic Kazakhs are Sunni Muslims. What is your experience about the dialogue with them? Islam is said to be similar to Christianity or Judaism because they believe in one God, thus monotheism is supposed to be the basis of conversation. But is that really so? Is it possible to engage in deep theological dialogue with them? Is Allah the same as the Holy Trinity? Is there any basis of theological dialogue if Islam hates the faith of the Incarnation?*

His Excellency Bishop Schneider: There is also some confusion when one says that the Jews, the Muslims, and the Christians follow monotheistic religions. This is quite confusing. Why? Because we, Christians always believe not only in one God, but in the Triune God, in God, the Most Holy Trinity. We do not believe only in one God as every human person can by the light of natural reason. The Jews and the Muslims believe in one God who is one person only. This is heresy, this is not true. God is not one person, God is three persons. And what’s more, they have no faith because they only believe that God is one but this doesn’t require faith, only natural reason. There is the dogma of faith which states that by the natural light of natural reason every person can recognise that God is one. We have a supernatural faith, and this is a substantial difference.

Objectively, God, who is known through reason, is, of course, the Holy Trinity. But the Jews and the Muslims do not accept the Holy Trinity.

¹¹⁹ According to the 2009 Census, 70% of the population is Muslim, 26% Christian, 0.1% Buddhists, 0.2% others (mostly Jews), and 3% irreligious, while 0.5% chose not to answer.

So we cannot pray together because their worship manifests their conviction that there is only one God, one person. But we, Christians always adore God in three persons. Always. So we cannot perform the same worship. It wouldn't be true. It would be a contradiction and a lie.

Mr. Fülep: *Does that mean that the two World Days of Prayer for Peace in Assisi¹²⁰ represented a scandalous contradiction?*

His Excellency Bishop Schneider: Unfortunately, the World Days of Prayer which were held in Assisi contained and manifested a confusion regarding the substantial difference between the prayer of Christians, which is always directed to the Most Holy Trinity and the prayer of people who recognize God as the Creator and one Person by the light of natural reason and worship Him according to natural reason. The most grievous aspect at the interreligious prayer meetings in Assisi was, however, the fact that there participated also representatives of polytheistic religions, who performed their cult directed towards idols, hence practiced a real idolatry, which is the greatest sin according to the Holy Scripture.

„Migration is artificially planned and programmed“

Mr. Fülep: *What is your own view about the migration crisis in Europe? What is the good Catholic attitude to it?*

His Excellency Bishop Schneider: This is more or less a political issue. It is not the first task of bishops to make political statements. But as a private person, not as a bishop, I would say that the so-called “migration” is artificially planned and programmed, one can even speak of a kind of invasion. Some global political powers already prepared it years ago, creating confusion and wars in the Middle East by “helping” these terrorists or not opposing them officially, thus – in a way – they contributed to this crisis. Transferring such a mass of people, who are predominantly Muslims and

¹²⁰ Pope John Paul II organized the first World Day of Prayer for Peace in Assisi, Italy, on October 27, 1986. Altogether there were 160 religious leaders spending the day together fasting and praying to their God or gods. Pope John Paul II's successor, Pope Benedict XVI, travelled to Assisi on Thursday, October 27, 2011 for an ecumenical discussion to commemorate the 1986 meeting. But there was no single interdenominational prayer service, reflecting Pope Benedict XVI's view that, while such gatherings are good, one cannot give the impression – even externally, interpreted by others – that theological differences do not matter.

belong to a very different culture, to the heart of Europe is problematic. Thus there is a programmed conflict in Europe and the civil and political life is destabilized. This must be evident for everyone.

The Church and Russia

Mr. Fülep: *I would like to ask you about Russian Orthodoxy and Russia. You know the Russian Orthodox church, their life and mentality very well. Next year will be the 100th anniversary of Fatima. Russia was beyond doubt not consecrated forthrightly to the Immaculate Heart of Mary and is known not to have converted to God.*¹²¹

His Excellency Bishop Schneider: Well, we know the text which John Paul II published. So it was in some way a consecration of Russia, which was definitely not an explicit one. In the text he spoke of the countries and nations which do need this consecration and which Maria wanted to be consecrated to her. In was an allusion to Fatima, of course. So I would say it was an indirect consecration of Russia. But I think it should also be done in an explicit manner specifically mentioning Russia. So I hope that would be done in the future.

Mr. Fülep: *The Catholic Tradition and the holy Catholic liturgy in usus antiquior could help real ecumenism with Orthodoxy. But unfortunately they are appalled at the sight of the modern Latin usus. They say that we are like Protestants. This is tragic if we think about the common Apostolic Tradition which is to be found at the root of the Latin and Greek liturgies. Does that promote efficient dialogue with the Eastern churches without Catholic tradition?*

His Excellency Bishop Schneider: Of course, that's true. I often I have contact with Orthodox clergy and they say it to me. This manner of the celebration towards people, using women as lectors for example is more similar to Protestant worship. The priest and the faithful form a closed circle, the celebration is like a meeting and a conference, and also the informal aspects during Mass are against the Catholic and Apostolic tradi-

¹²¹ "The third part of the secret refers to Our Lady's words: 'If not, [Russia] will spread her errors throughout the world, causing wars and persecutions of the Church. The good will be martyred; the Holy Father will have much to suffer; various nations will be annihilated' (13-VII-1917). ... If my requests are heeded, Russia will be converted, and there will be peace; if not, she will spread her errors throughout the world, etc."

tion which we have in common with the Orthodox church. So it is true and I am convinced that when we return to the traditional liturgy or at least celebrate the new order of Mass in a traditional manner, we will come closer to our Orthodox brothers, too, at least at the liturgical level. In 2001 John Paul II wrote a letter to the Congregation of Divine Worship, in which he included a very interesting phrase. He spoke about the traditional Roman liturgy, which is highly venerable and has similarities to the venerable Eastern liturgies.¹²²

Mr. Fülep: *Pope Francis and the Russian Orthodox Patriarch Kirill of Moscow and All Russia met in Havana, Cuba on 12 February 2001 to sign a historic joint declaration.*¹²³ *This document includes 30 points, with only 3 referring to theological questions, the rest to world peace, social issues, life protection, marriage, environmental protection and religious freedom. What is the significance of this meeting?*

¹²² “The Sacred Liturgy, which the Constitution *Sacrosanctum Concilium* considers the summit of the life of the Church, can never be reduced to a merely aesthetic reality, neither can it be considered an instrument whose aims are mainly pedagogical or ecumenical. The celebration of the Sacred Mysteries is, first of all, an act of praise of the Sovereign Majesty of God, Three in One, an expression willed by God Himself. ... The celebration of the Liturgy is an act of the virtue of religion that, consistent with its nature, must be characterized by a profound sense of the sacred. In this, man and the entire community must be aware of being, in a special way, in the presence of Him who is three times holy and transcendent. Consequently, the attitude of imploring cannot but be permeated by reverence and by the sense of awe that comes from knowing that one is in the presence of the majesty of God. Did God not want to express this when He ordered Moses to take off his sandals before the burning bush? Did not the attitude of Moses and Eli who dared not look at God *facie ad faciem* [face to face] arise from this awareness? The People of God need to see priests and deacons behave in a way that is full of reverence and dignity, in order to help them to penetrate invisible things without unnecessary words or explanations. In the Roman Missal of Saint Pius V, as in several Eastern liturgies, there are very beautiful prayers through which the priest expresses the most profound sense of humility and reverence before the Sacred Mysteries: they reveal the very substance of the Liturgy.” In his address to the plenary assembly of the Congregation for Divine Worship and the Discipline of the Sacraments on September 21, 2001, Pope John Paul II strongly emphasized that faithful translation of liturgical books is of paramount importance. He also urged appropriate catechesis concerning popular devotions, which should always lead people to greater understanding of the Mass. *Adoremus*, Society for the Renewal of the Sacred Liturgy. Online Edition – Vol. VII, No. 9: December 2001 – January 2002.

¹²³ http://en.radiovaticana.va/news/2016/02/12/joint_declaration_of_pope_francis_and_patriarch_kirill/1208117

His Excellency Bishop Schneider: The very fact that a Roman Pontiff and a Russian Patriarch met for the first time in history is of special significance. At the human and psychological level such a meeting removed centuries-old mutual mistrust and alienation. So in this sense it was an important meeting. The theological questions, however, were almost totally excluded. The circumstances of the meeting had also a clearly political dimension. We hope that Divine Providence will use this meeting for a future unity in the entirety of the Catholic faith.

We have to repent our sins

Mr. Fülep: *Pope Francis opened the Iubilaeum Extraordinarium Misericordiae¹²⁴, which is a period of prayer held from the Feast of the Immaculate Conception (December 8), 2015 to the Feast of Christ the King (November 20), 2016. We can hear a lot of teachings and meditations about mercy. How do you interpret the mercy of God?*

His Excellency Bishop Schneider: The mercy of God is his love for us. And the mercy of God was revealed to us when he came to us and became one of us. It is the ineffable mercy of God that he decided to become man and redeemed us on the cross. The mercy of God lies in the fact that he is always ready to forgive us when we repent our sin sincerely. Jesus himself told Peter when he asked him,¹²⁵ “when my brother sins against me, shall I forgive him seven times”, and Jesus said, “not seven times but seventy-seven times”, that is, every time your brother sincerely asks you for forgiveness. Whenever we ask God to forgive our sins no matter how great and horrible they are, he will forgive us provided that we repent them sincerely, i.e. we are ready to avoid them in the future. But, unfortunately, the group of Cardinal Kasper and those clerics who support his theory, misinterpret and abuse the concept of mercy, introducing the possibility that God forgives even when we do not have the firm intention to repent and avoid the sin in the future. Ultimately, this means a complete destruction of the true concept of divine mercy. Such a theory says: you

¹²⁴ Extraordinary Jubilee of Mercy

¹²⁵ “Then Peter asked him, ‘Lord, if my brother sins against me, how often must I forgive him? As many as seven times?’ Jesus answered, ‘I say to you, not seven times but seventy-seven times’” (Mt 18:21–22).

can continue to sin, God is merciful. This is a lie and in a way also a spiritual crime because you are pushing the sinners to continue to sin, and to be consequently lost and condemned for all eternity.

Mr. Fülep: *What is the connection between the mercy of the God and the Holy Eucharist? Is the Holy Sacrament the main sign of God's mercy as he gave himself vere, realiter et substantialiter?*¹²⁶

His Excellency Bishop Schneider: Of course, it is. It is so because the Holy Eucharist is the sacrament of the Cross of Christ, the sacrament of his sacrifice, which is made present in every Holy Mass. The act of our redemption becomes present, which is the greatest act of God's mercy. So the Eucharist is a demonstration and proclamation of the living mercy of God for us. But the Eucharist contains not only the sacrifice of Christ but also the person of Christ himself. His body and soul are really present and this is the most sacred and holy reality which we have here on earth. We can only approach the Holy One as a public sinner who said: „O, my Lord, I'm not worthy, but heal me, purify me!" So the Eucharist is also the demonstration of the mercy of God, who demands that we should be previously purified and washed from our sins. The main and proper sacrament of mercy is, however, the sacrament of penance. The Eucharist is the demonstration of the mercy of God, and it demands necessarily the specific sacrament of mercy, which is the sacrament of penance, so that the soul should be purified. The gate to mercy is the sacrament of penance: this is the opened gate of the Heart of Jesus, when during the sacramental absolution there flows from the Heart of Jesus His blood, which purifies the sinner. The Holy Mass contains in itself the source of all other sacraments and this source is the sacrifice of the Cross.

The Holy Spirit is stronger

Mr. Fülep: *The Summorum Pontificum motu proprio*¹²⁷ *will be ten years old next year. Your Excellency has followed how this papal law is observed worldwide. How do you assess the situation?*

¹²⁶ Truly, really and substantially, cf. DH 1637.

¹²⁷ Summorum Pontificum (Of the Supreme Pontiffs) is an Apostolic Letter of Pope Benedict XVI, issued motu proprio (on his own initiative), dated 7 July 2007 and in force since 14 September 2007. (Continued on next page.)

His Excellency Bishop Schneider: Of course, as a result of the *motu proprio*, the traditional liturgy started to spread slowly but very strongly. Such a movement cannot be stopped anymore. It is already so strong, especially in the young generations: the youth, seminarians, young families. They want to experience the beauty of the Catholic faith through this liturgy, and this is for me a real sign of the work of the Holy Spirit, because this is spreading so naturally and slowly, without the help of the official structures of the Church, without the help of the nomenclature. Often, this movement has to face even opposition from the official representatives of the Church. Regardless the obstruction on the part of the ecclesiastical bureaucracy, it is growing and spreading, and this is for me the work of the Holy Spirit. And the Holy Spirit is stronger than some bishops and cardinals and some well-established ecclesiastical structures.

„Lex credendi – lex orandi – lex vivendi”

Mr. Fülep: *There are many traditionalists who see only the beauty of the liturgy, and they do not care about the doctrine. Formalism, ritualism and perfectionism are very dangerous because these errors separate doctrinal truth, life and liturgy. How can we avoid these troubles?*

His Excellency Bishop Schneider: There is the basic Catholic principle which says: “Lex credendi est lex orandi”. That means, that the law of the faith, the Catholic truth has to be expressed in the law of the prayer, in the public worship of the Church.¹²⁸ The texts and the rites of the liturgy have

It was released along with a letter in which Pope Benedict explained his reasons for issuing it, by which he specified the circumstances in which priests of the Latin Church may celebrate Mass according to what he called the “Missal promulgated by Blessed John XXIII in 1962” (one of the latest editions of the Roman Missal, which is known as the Traditional Latin Mass), and administer most of the sacraments in the form used before the liturgical reforms following the Second Vatican Council. With the approval of Pope Benedict XVI, the Pontifical Commission Ecclesia Dei issued the instruction *Universae Ecclesiae* on 30 April 2011, the feast of Saint Pius V, to clarify some aspects of *Summorum Pontificum*.

¹²⁸ In this formulation, his Excellency paraphrases the principle “lex orandi, lex credendi”, i.e. ‘the law of prayer is the law of belief’, which goes back to the time of St. Augustine, meaning that if you want to know what the Church believes, you must know how she prays because her belief and prayer can never contradict each other. Although the principle primarily concerns liturgical prayers, it is applicable to other officially approved prayers, too, therefore the official prayers of the Church are to be considered as authentic sources of Catholic dogma.

to reflect the integrity and beauty of the Catholic faith and divine truths. When we love the beauty of the liturgy, its traditional form, we should be touched in our soul and in our mind to love the Catholic truth more and live them in our daily Christian life. A true Catholic has to love first the integrity of the faith, and from this love comes the integrity of the liturgy and from this love comes the integrity of morals. So we could expand the traditional axiom saying: „Lex credendi – lex orandi – lex vivendi”. The care and the defence of the integrity of the Catholic faith has to be done, however, always according to the principle „sentire cum ecclesia”, that is, with respect and love.

“Non possumus!”

Mr. Fülep: *During the time of John Paul II, the Congregation for Divine Worship and the Discipline of the Sacraments issued an instruction entitled “Redemptionis Sacramentum” on certain matters to be observed or to be avoided regarding the Most Holy Eucharist.¹²⁹ This document prescribes, that „if any communicant should wish to receive the Sacrament in the hand, in areas where the Bishops’ Conference with the recognition of the Apostolic See has given permission, the sacred host is to be administered to him or her. However, special care should be taken to ensure that the host is consumed by the communicant in the presence of the minister, so that no one goes away carrying the Eucharistic species in his hand. If there is a risk of profanation, then Holy Communion should not be given in the hand to the faithful.”¹³⁰ We believe in the doctrine of the Real Presence of the Lord Jesus Christ in the Holy Eucharist. To give the Holy Sacrament in the hand risks dropping small fragments of it and profanizing the Most Holy.¹³¹ From Your Excellency’s book we know that the ancient*

¹²⁹ This Instruction, prepared by the Congregation for Divine Worship and the Discipline of the Sacraments by mandate of the Supreme Pontiff John Paul II in collaboration with the Congregation for the Doctrine of the Faith, was approved by the same Pontiff on the Solemnity of St. Joseph, 19 March 2004, and he ordered it to be published and to be observed immediately by all concerned.

¹³⁰ Ibid 92.

¹³¹ This manner is just a special discount (*indultum*). It is important to note that according to the currently effective rules, too, the faithful should normally receive Holy Communion kneeling, cf. RS 90.

*practice was absolutely different from the current protestant form. When asked to give the Holy Communion to the hand, is “Non possumus” the only adequate answer of priests, deacons or extraordinary ministers?*¹³²

His Excellency Bishop Schneider: Yes. I completely agree with this. I have nothing to add, because this is so evident. First and foremost, we have to defend our Lord. This is a matter of fact that almost during every distribution of Holy Communion in the hand there is a real danger of loss of fragments. So we cannot give Holy Communion in the hand. This is too dangerous. We have to decide to protect and defend our Lord. The law of the Church is subordinated to the good of the Church. And in this case the letter of the law – allowing giving Communion in the hand – is causing great spiritual damage to the Most Holy in the Church, that is, our Lord in the Eucharist. So giving Communion in the hand is dangerous and damaging the Church. Therefore we cannot follow this law. In practice it is, of course, difficult because in some places people are already accustomed to taking the Holy Communion in the hand. However, we should explain it to them previously with much conviction and love, and usually the majority will accept it. So we have to do our best to achieve this.

Mr. Fülep: *What if the superiors don't allow seminarians, acolytes or extraordinary ministers to do so?*

His Excellency Bishop Schneider: I would prefer not to give Communion in hand. And if the superior compelled me to do so, I would say: “I can't”. I have to tell the superior that I have a conscience, too.

Regnum Eucharisticum

Mr. Fülep: *Over the past few days Your Excellency has had the opportunity to meet the cream of Hungarian traditional Catholics and Hungarian traditional priests in your conferences and Holy Mass. We visited the Parliament and prayed in front of the Holy Hungarian Crown and the Holy Right Hand of King Saint Stephen. What is your impression of the Regnum Marianum?*¹³³

¹³² As the Martyrs of Abitinae put it: “Sine dominico non possumus” – we cannot live without this thing of the Lord.

¹³³ *Regnum Marianum* (Mary's Land) is an old Catholic name of Hungary. It means Kingdom (Country) of Mary. (Continued on next page.)

His Excellency Bishop Schneider: It is such a nice country! I see such beautiful villages and churches everywhere! This trip shows to me that this is a Catholic country. And I hope that the Hungarians will be faithful to Regnum Marianum so that your country can really be ruled by Our Lady. And the reign of Christ is always realised through Mary. So when you are a *Regnum Marianum*, you should be a *Regnum Eucharisticum*, too. I wish the love, reverence and defence of our Eucharistic Lord also grew in Hungary.

**Benedicat vos omnipotens Deus, Pater †,
et Filius, et Spiritus Sanctus. Amen.
(Sümeg, 2016. március 6., Laetare vasárnapján)**

The name comes from the tradition that the first Hungarian king, Saint Stephen, dying without a heir, offered the Holy Hungarian Crown and the country to the Virgin Mary. Since then the Virgin Mary has been the true Queen of the Hungarian Catholic Kingdom. The name Regnum Marianum was often used for emphasizing a strong connection between Hungary and the Catholic Church.

„A katolikus hit, jelesül a csorbitatlan és tiszta katolikus hit a legnagyobb kincs, amelyet Isten keresztségünk pillanatában helyez a lelkünkbe.”

„Az egyházi élet valódi megújulása és reformja csak a liturgia megújulásával kezdődhet, más szóval, el kell mélyíteni Isten tiszteletét és félelmét a liturgikus rítusokban.”

„A Szentlélek csak akkor adja az Egyháznak a megújulás különleges kegyelmeit napjainkban, ha Krisztus eucharisztikus testét az Istennek járó teljes hódolattal illetjük, szeretjük, gondosan bánunk vele, és úgy óvjuk, mint aki valóban a Legszentebb.”

„Igaz kereszténynek, vagyis katolikusnak lenni azt jelenti, hogy Krisztus katonái vagyunk, és megvalljuk Krisztust – ha Isten úgy akarja – egészen a vértanúságig. Más szóval: katolikusnak lenni abban áll, hogy bátrak vagyunk, és hagyjuk, hogy a lelki erősség kegyelme, melyet a szent bértálcázásban kaptunk, gyümölcsöt hozzon életünkben. Engedményeket tenni a katolikus igazság kárára, politikailag korrekten viselkedni akár az Egyházon belül, akár az Egyházon kívül, mindenestül ellentétes a keresztény, a katolikus névvel.”

„Itt-tartózkodásom meggyőzött arról, mennyire katolikus a hazájuk. Remélem, a magyarok hűségesek lesznek Mária országához, hogy valóban Miasszonyunk, a Boldogságos Szűz Mária uralkodhasson benne. Krisztus uralma pedig mindig Márián keresztül valósul meg. És ha Önök Mária országa (Regnum Marianum), akkor egyben az Oltáriszentség országának (Regnum Eucharisticum) is kell lenniük. Bárcsak növekedne Magyarországon az eucharisztikus Úr szeretete, tisztelete és óvó védelme!”

